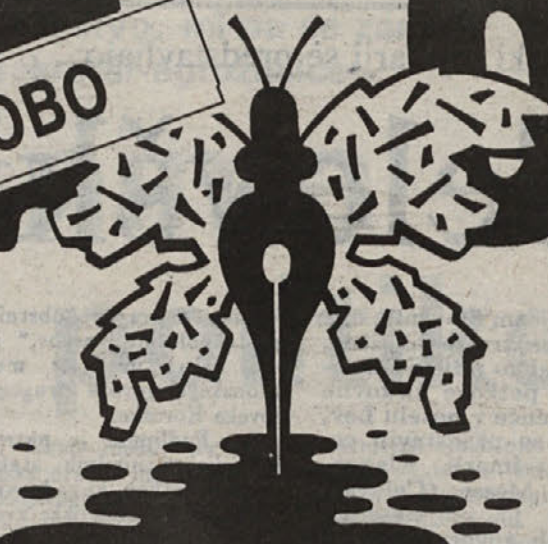

NOVA DOBA

ZLATO ZA ZVESTOBO

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 ATS, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SFR, ZDA in Kanada 5 USD, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 100 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 20. JANUAR 1993 ŠT. 3, LETO XXVII

Čas vampirjev

Fujs obtožuje banko

*Jelinčič:
tiger ali jagnje*

Goljufije
s spermo

*Država in kmetje
stokajo*

*Levstik in nasilna
ženska*

Noč v plamenih

*Zlati zaslužek
z imenikom*

*Obsodba
brez sojenja*

Tridesetletni
spanec

Slika: LucaS

...bemti državo, če nima Peterleta

Želijo Italijani uničiti
koprsko luko?

Zahod proti Sloveniji

Koprski pristaniščniki najbrž niso pričakovali indirektnega udarca, ki ga jim je vojna v BiH in na Hrvaškem pripeljala okrog ušes. Že tako v teževah so težko sprejeli izgube, ki nastajajo zaradi pregledovanja ladij namenjenih v Jadransko morje pri Otrantskih vratih in v italijanskem pristanišču Brindisi. Medtem ko zahodnoevropski vojsčaki v mornarskih odorah s preveliko pedantnostjo in počasnostjo izpolnjujejo predpise mednarodnega pomorskega prava na ladjah, ki so namenjene v Koper, se plovil, ki plujejo v italijanske luke, bežno ali pa sploh ne dotaknejo. Zakaj?

Potrebno je vedeti, da izvajajo kontrolo ladje Zahodnoevropske unije, kamor spada seveda tudi Italija. Država makaronov in špagetov bi bila kaj malo vredna, če v nastali situaciji na ozemljih bivše SFRJ v svoj lonček ne bi nastregla nikakršne koristi. Odločitev o pregledovanju ladij na morju z namenom, da se prepreči trgovina z orožjem, je Italijanom prišla kot naročena. Še več, z vso gotovostjo ni mogoče trditi, da je niso vzpodbudili oni sami.

Skorumpirani ali od zgoraj obveščeni poveljniki vojaških ladij zahodnih držav, ki kontrolirajo pomorski promet, pač lahko ukrepajo, kakor jim pade na pamet. Kapitan je na ladji „bog in batina“, odloči lahko, katero ladjo bo pregledal na kratko in pri kateri bo picajzlast, oziroma katere se sploh ne bo dotaknil. Izkazalo se je, da so jo ladje, ki so bile po papirjih namenjene v italijanska pristanišča, poceni odnesli, medtem ko so barke, ki so nameravale vreči sidro v koprski luki, doživljale dolgotrajno torturo. Zaradi izgube časa nastajajo pri ladjarjih, kakor tudi v koprskem pristanišču velike izgube.

Dolgoročno lahko nastala situacija privede do preusmerjanja prometnih plovih poti iz svetovnih morij v italijanska pristanišča in osamitev Kopra, kar bi za pristaniščnike pomenilo dokončen konec. Če se bo trend nadaljeval, vojna v BiH in kontrole na morju se zagotovo bodo, lahko koprski luki odmolimo mašo zadušnico.

Italijani pa se bodo smejali. Nič čudnega, saj jim je luka v Kopru že lep čas trn v očesu, boljše rečeno trn v Trstu. Premnoga ladja je namreč raje kot v Trst zavila v Koper, saj so bile storitve in cena v edinem slovenskem pristanišču ugodnejše.

Franc Furland

Koroški sejmarji se predstavljajo

Celovški sejem

Avstrijecem Slovenija diši. To je najkrajši zaključek, ki se lahko pojavi udeležencu petkove tiskovne konference v hotelu Lev, ko so se predstavili celovški sejmarji. Klagenfurter Messe (Celovški sejem) je po besedah „velikih govornikov“, ki jim ni zmanjkalo besede več kot dve uri, naj podjetje. Nič čudnega, saj ima absolutno državno podporo.

Letos so celovški sejmarji prišli v Slovenijo nekoliko drugače kot predhodna leta, saj se želijo poleg predstavitev Slovenije pogovarjati tudi o gospodarskem sodelovanju. Z njimi je prišel tudi dr. Ambrozy, namestnik koroškega deželnega glavarja. „Za deželo Koroško je izrednega pomena, da s Slovenijo razvija dobre odnose. Velik pomen gospodarskega sodelovanja Koroške, Slovenije in Furlanije Julijske krajine je razviden že iz zgodovine. Regija ima več skupnih točk. Naravno je, da Koroška gravitira k alpsko-jadranskemu prostoru. Prejšnji neugodni pogoji (obrobna lega) so se obrnili na bolje, kar je potrebno izkoristiti v smislu dobronamernega sodelovanja. Koroška ima zaradi pripadnosti avstrijskemu gospodarskemu prostoru stabilno gospodarstvo. Avstrija ima valuto, ki je stabilnejša od nemške marke in dobre možnosti za vstop v Evropsko skupnost. Koroška kot zvezna dežela bi lahko igrala aktivno posredniško vlogo med sosednjimi državama. Razvila je nov gospodarski koncept v dveh smereh: drugačno pospeševalno

politiko in razvoj obrtnih ter tehnoloških parkov,“ je bilo nekaj misli iz maratonskega govora drugega človeka Koroške.

Dr. Podlipnik je natrosil nekaj zanimivih statističnih podatkov, ki zadevajo Koroško. Ta avstrijska zvezna dežela prispeva v skupni državni proračun 4,4 odstotke. Koroška Avstriji polni državni bruto proizvod z industrijskimi šestnajstimi odstotki, sedmimi obrtniški, desetimi trgovskimi, turizem pa prinese kar cel ducat odstotkov. Koroških več kot 200.000 podjetij ima več kot 50 odstotni izvozni delež. Na Koroškem je razvita lesna in kemična industrija ter visokospecialne branže. Zelo sta pomembni elektro in usnjarsko predelovalna industrija.

V zadnjem času se je izvoz Avstrije v Slovenijo povečal za 30 odstotkov, narasel pa je tudi obisk slovenskih turistov v severni sosed.

„Gospodarski prostor Celovca in Beljaka je aglomeracijski prostor koroške industrije,“ je začel svojo pripoved dr. Zwick in nadaljeval: „Slovenija si bo v prihodnje prizadevala za vstop na veliko evropsko tržišče. V Sloveniji bi morali s strani Koroške planirati center, kjer bi se stekale vse gospodarske vezi. Formirati bi morali kontaktni bazi v Ljubljani in v Celovcu.“

Kdor je poslušal direktorja Celovškega sejma gospoda Dermutha, je izvedel, da imajo v Celovcu sejmi in razstave dolgo tradicijo, saj so že leta 1838 priredili „Celovško razstavo“. Ugoden geografski položaj Celovca, ki predstavlja vrata

proti jugu, ima zelo pomembno vlogo tudi zaradi težnje po povečevanju in združevanju evropskega gospodarskega prostora. Podcenjevati ne gre niti njegove pomembnosti zaradi naravnih lepote ter možnosti preživljanja prostega časa, kar na sejme v Celovec vsako leto pritegne približno pol milijona obiskovalcev tako iz dežel z območja Alpe-Jadran kot iz ostalih tujih dežel.

Na skupni površini 100.000 kvadratnih metrov potekajo v halah ter na prostem sejmi s področja splošne porabe, strokovni sejmi ter raznovrstne gospodarske in kulturne prireditve, ki letno privabijo na sto tisoče obiskovalcev. Sejmski prostori so s svojimi halami in sodobno tehnično opremljenostjo za organizacijo sejmov

in tržnih prireditev namenjeni tudi tujim prirediteljem, pri čemer jim Celovški sejem nudi know-how.

Celovški sejem po želji ponudi uporabnikom vse vrste usluge, ki si jih je mogoče zamisliti: od električnega napajanja, postavitve sejmskih prostorov ter učinkovitih rešitev drugih želja uporabnikov. Nadalje je na razpolago tudi sejmski center 5, prireditveni center, ki ob sodobni tehnični opremljenosti nudi prostor 5000 obiskovalcem za izvedbo zborovanj, kongresov in delavnic.

Še in več je bilo slišati v Levovem dvanaistem nadstropju. Še dobro, da je čakalo kosilo, res da po nemško pičlo, pa vendar. Je bilo vsaj pijače v izobilju.

Anci Solan

POL KILOGRAMA ZLATA

Začetek nove velike
nagradne igre za bralce
in naročnike NOVE
DOBE!

NOVA DOBA osvešča, obvešča
in nagraduje!

Draga Slovenija

Napovedi o letošnji javni porabi niso glede na znana proračunska izhodišča nič kaj optimistične. Kdaj in v kakšni obliki bo sprejet proračun, je zaenkrat še velika uganka. Ve pa se, da bi proračunska poraba morala izhajati iz globalnih okvirov razvoja slovenskega gospodarstva v tem letu.

Z odlokom o začasnem financiranju potreb iz državnega proračuna v prvih treh mesecih so upravičencem do denarja iz državne blagajne le tega razdelili po dvanajstih lanskoletnih proračunskih deležev. Po dveh nominacijah se je lanskoletna proračunska poraba v Sloveniji ustavila pri dobrih 233 milijardah tolarjev. Seveda je bila letošnja javna poraba bistveno večja. Njen delež v bruto domačem proizvodu se je iz predlanskih 43,8 povzpela na 46,8 odstotka, kar predstavlja zgornjo možno mero sprejemljivosti.

Kritičnega stanja se očitno zaveda tudi finančni minister Mitja Gaspari, ki ne namerava popuščati nikakršnim pritiskom, kar je jasno in glasno povedal tudi na zadnjem zasedanju državnega zbora. Poskusi nekaterih poslancev SKD in LS, da bi upočasnili predlagano spreminjanje zakona o funkcijarskih plačah in

plačah v državni upravi, so imeli za posledico, da Gaspari ni želel prevzeti odgovornosti za nadaljnje izvajanje proračuna. Nič

čudnega, saj bi vsako izdatnejše povečevanje plač letošnjemu proračunu porabilo še dodatnih 38 milijard tolarjev. To pa ob realnih načrtovanih proračunskih prihodkih ni mogoče, razen, če se za toliko poveča prihodki, za katerega bi se država tudi ustrezno zadolžila.

Do leta 1995 bi bilo tako

nujno postopno zmanjševati delež javne porabe in ga prilagajati razvojnim potrebam strukturnih reform. Obseg javne porabe naj bi se v domačem družbenem proizvodu v treh letih zmanjšal na največ 43 odstotkov, kar bi ob procesu sanacije podjetij in bank povzročilo tudi velike spremembe znotraj javnega sektorja.

VULKANIZACIJA
GORŠIČ JANEZ

63000 CELJE
MARIBORSKA 54/a TELEFON 063 31-401

DA BO VOŽNJA
TUDI POZIMI VARNA!

Na zalogi imamo zimske in letne gume, obnovljene po ugodnih cenah in z enoletno garancijo.

Gume Sava prodajamo na tri čeke.

Montaža zastoj.

SE PRIPOROČAMO, ŠE VEDNO SMO NAJBOLJŠI

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlačić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač – Tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. – Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

Vse razvite države podpirajo svoje kmetijstvo, mi pa se zanj komajda zmenimo, trdi Jože Kavčič, sekretar agroživilcev

Slovenija nima kmetijske politike

Sekretar Združenja za agroživilstvo pri gospodarski zbornici Slovenije Jože Kavčič je gotovo primeren sogovornik o trenutnem položaju slovenskega kmetijstva, ki ga zaradi nepremišljenih vladnih ukrepov označujejo vse večje nezadovoljstvo in protesti tako kmetov kot delavcev v kombinatih. V pogovoru o sedanjih težavah kmetijstva se je dotaknil tudi težav družbenih posestev, ki se le-tim obetajo zaradi denacionalizacije in položaja kmetijstva v razvitih državah, po katerih se tako radi zgledujemo.

Kako ocenjujete kmetijsko politiko, ki jo vodi sedanja Drnovškova vlada?

„V tem trenutku pravzaprav nimamo kmetijske politike, pač pa se zadeve, ki jih je nujno potrebno reševati, rešujejo sproti, pri čemer se zelo veliko improvizira. Edina stvar, ki v teh razmerah zbujajo vsaj kanček upanja, je strategija razvoja slovenskega kmetijstva. Vendar pa je to dolgoročen dokument, mi pa smatramo, da je probleme kmetijstva potrebno urejati tudi sedaj. Teh kratkoročnejših ukrepov, ki bi vsaj spominjali na neko določeno kmetijsko politiko, v tem trenutku nimamo oziroma so samo parcialni.“

Omenili ste strategijo razvoja slovenskega kmetijstva. Kako se je v razpravo okoli tega dokumenta vključilo vaše združenje? Kakšni so njegovi predlogi?

„Združenje je o tej strategiji razpravljalo in menilo, da je dokument treba obravnavati kot kompromis med teoretičnimi možnostmi in realnimi, naravnimi in drugimi danostmi oziroma politično voljo v tem trenutku. Ocenjujemo, da je ta strategija pozitivna, predvsem zato, ker je to poizkus, da se vendarle dokopljemo do dokumenta, ki nam bo dolgoročno usmerjal razvoj kmetijstva, ki ne bo odvisen od trenutne politične volje ali strankarske opredeljenosti ljudi v kmetijskem ministristvu. Strategijo smo podprli, opozorili pa smo, da je potrebno nameniti več pozornosti živilski industriji in opredeliti njeno vlogo pri razvoju primarnega sektorja. Njen razvoj naj bo optimalen glede na gospodarske možnosti doma in na drugih tržiščih.“

Na osnovi naših sklepov je vodstvo slovenske zbornice odločilo, da združenje pripravi gradivo in ga da v razpravo upravnemu odboru zbornice, ki bo o tem razpravljal v doglednem času.“

Kako bi vi kot predstavnik agroživilstva komentirali ukinitve uvoznih kontingentov za meso in živino?

„Kontingenti so eden od ukrepov države, s katerimi poizkuša na tak ali drugačen način regulirati količino blaga na trgu. Trenutno je vlada sorazmerno liberalno usmerjena do uvoza živilskega blaga na slovensko tržišče. Z ukinitvijo kontingentov in sprostitev uvoza mesa in živine želi doseči konkurenco na našem trgu in konkurenčne cene blaga. Do tu vse lepo in prav, vendar predstavlja takšna po-

litika hud udarec slovenski živilnariji, ki je vendarle prava panoga slovenskega kmetijstva. Po našem mnenju je možno zadeve regulirati tudi na drugačen način. Potrebno je vzpostaviti sistem zaščitne politike, kjer so prelevmani in druge davkatve tisto sredstvo, s katerim je možno regulirati uvoz in izvoz kmetijskih proizvodov in tudi vzpostaviti konkurenco. Mi takšne politike danes nimamo, zato na tem področju preveč improviziramo in dostikrat so rezultati takšnih improvizacij napačne odločitve in takšna je tudi ta. V gospodarski zbornici poizkušamo doseči ravnotežje na tem področju, vendar je to včasih zelo težko. Zlasti zaradi velikih razlik v interesih med trgovino in kmetijstvom kot proizvodnjo pa tudi zaradi odnosov s tujino, ki jih ureja zunanje ministristvo.“

Kaj menite o izjavi ministra za planiranje Davorina Kračuna, da je za Slovenijo hrano pametneje uvažati, kot jo pridelovati doma.

„Po mojem mnenju je to nepremišljena izjava. Niti ekonomsko niti politično ne zdrži kritike, navsezadnje vemo, da je tudi v drugih panogah vrsta proizvodov, ki se jih ne splača delati, pa jih vseeno delamo. Prehranska varnost naroda je temeljno vprašanje države in kmetijstvo je tisto, ki jo zagotavlja. V trenutku, ko država nima zagotovljene te varnosti, je povsem odvisna od tistega, ki ji hrano prodaja. Mi imamo zemljo, čeprav res ne veliko, vendar bi lahko z opredeljeno in stabilno kmetijsko politiko dosegli visoko stopnjo prehranske varnosti. No, vsekakor si ministar takšne izjave ne more privoščiti. Seveda je res, da danes lahko uvozimo čisto vse in to po sorazmerno nizkih cenah. Vendar pa v Sloveniji od kmetijstva živi 11.000 delavcev v družbenem sektorju, približno 110.000 kmetov in njihovih družinskih članov in približno 35.000 delavcev v predelovalni in ostali industriji, ki je vezana na kmetijstvo.“

Malo je manjkalo pa bi ostali tudi brez ministristva za kmetijstvo in to kljub temu, da je ta resor v vladah vseh razvitih držav, pri katerih se tako radi zgledujemo, še kako pomemben.

„Eden od slovenskih politikov je glede tega dejal, da je bila ta ideja bolj 'kost za glodanje', in s tem bi se kar strinjal. Če je pa

kdo resno mislil, da slovenska država ne potrebuje kmetijskega ministristva, potem to pomeni, da tisti, ki je takšen predlog sestavljal, ne pozna razmer. Kmetijstvo je v okviru gospodarstva tako specifična in pomembna panoga, da se v Evropski skupnosti v glavnem pripravljajo takrat, kadar obravnavajo kmetijske zadeve. Do skupnih rešitev pridejo po zelo dolgih in napornih pogajanjih. K temu bi dodal, da bi moralo biti v pristojnosti kmetijskega ministristva tudi področje varstva okolja in še nekatera druga ekološka vprašanja, ker so le-ta vezana na kmetijstvo in gozdarstvo in razvoj podeželja kot celote.“

Pojavljajo se trditve, da je delež kmetijstva v družbenem proizvodu prenizek in zato ne opravičuje vlaganja večjih sredstev vanj.

„To je spet eden od tistih pogledov, ki strokovno ne zdržijo kritike. V nemškem družbenem proizvodu je delež kmetijstva še manjši kot pri nas - za primer lahko navedem, da je okoli 1,5 odstotka, pri nas pa je okoli pet odstotkov. Nikjer, razen v izjemno močno razvitih kmetijskih državah, kmetijstvo nima večjega odstotka v družbenem proizvodu - vendar je povsod izredno pomembno področje v vladinih ali strankarskih razvojnih politikah. Zato ne more biti delež kmetijstva v družbenem proizvodu merilo za to, ali se bo v kmetijstvo vlagalo ali ne. V kmetijstvo je potrebno vlagati, saj se skozi kmetijsko politiko vlaga v nacionalni razvoj. Kmetijstvo je pač eden od pomembnih elementov, ki so omogočili, da smo Slovenci v zgodovini preživeli mnogo preizkušenj.“

Vsi se strinjamo, da je hrana predraga. Poglavitni krivci zato naj bi bila predelovalna industrija oziroma predolga pot kmetijskih proizvodov od proizvajalca do kupca.

„Cena kmetijskih proizvodov se prične na inputu. To pomeni, da so izredno dragi stroški pri pridelovanju hrane - od semen, gnojil, zaščitnih sredstev itd., kar že pri kmetu povzroča

sorazmerno drago pridelavo. Vsaka predelava ima input in output, vmes pa svoje stroške dela. Pridelava hrane na družbenih posestvih je še veliko bolj obremenjena kot pri zasebnih kmetovalcih. Obremenitve in davščine, ki jih plačujejo delavci npr. v mlekarji (vemo, da so prispevki in davščine na slehernega delavca večji, kot je njegova plača) so velike, zato jih je potrebno vkalkulirati v ceno proizvoda, ki ga proizvajajo. Torej predvsem davčna obremenitev, ki jo nalaga država, povzroča, da je hrana, ko pride do kupca tako draga.“

Povprečna slovenska družina da več kot polovico svojih dohodkov za hrano. Je sploh kakšna možnost, da se hrana poceni?

„Če država jemlje, potem mora tudi dati. Z drugo besedo, možnosti so in sicer tako, da država subvencionira proizvodnjo hrane. Slovenija ne more biti izjema pri tem. Približno 40 odstotkov svojega proračuna Evropska skupnost porabi za subvencije hrane. S tem posegom doseže, da ima hrana sprejemljivo ceno za kupce.“

Vaše združenje združuje tako imenovana družbena kmetijska posestva in predelovalno industrijo. Kako bo na ta sektor vplivala denacionalizacija?

„Lani je ministristvo za kmetijstvo pripravilo analizo o vplivu zakona o denacionalizaciji na kmetijska posestva v družbeni lasti. Če se bo denacionalizacija urejala tako, kot sedaj predvideva zakon, bo nastala ogromna gospodarska škoda, tako v proizvodnji kot tudi na osnovnih sredstvih. Kmetijska posestva bodo s tem izgubila s težkim delom ustvarjeno gospodarsko vrednost. Nič nimamo proti denacionalizaciji, nasprotujemo pa vračanju v naravi, zaradi katere bo treba ponovno deliti arundirana in komasirana zemljišča. Smatramo, da je denacionalizacija potrebno voditi sistematično in postopoma, predvsem zato, da ne bo velikih gospodarskih in socialnih pretresov. Nasprotujemo hitrim spremembam, ki bodo povzročile ogromno gospodarsko škodo ter življenjske in druge tragedije. Če je možno brez poseganja v komasirane komplekse vrniti zemljo v naravi - zlasti tistim, ki jo tudi obdelujejo, potem smo prvi za to, da se to tudi uredi.“

Zavzemamo se predvsem zato, da bi ti kmetije postali solastniki, delničarji, dobili obveznice, delnice, se zaposlili na kombinatu - obstaja cela vrsta možnosti, ki bi omogočile, da ne bi nastajala gospodarska škoda, pač pa bi se npr. v desetih letih zadeve uredile organizirano in prepričan sem v zadovoljstvo prizadetih.“

Kako ocenjujete odnos

Kmečki punt

Vsi, ki smo se tako ali drugače s kmetijstvom (in kmetom) ukvarjali vsaj dobrega pol stoletja, vemo za njegova nihanja, gospodarsko rast in padce, v povojnem času pa zlasti za pošastno nazadovanje. Razloge prav dobro poznamo: izdaja kmečkega sloja, ki je predvsem pomagal na oblast „delovnim ljudem“, prisiljeno razslojevanje, nerazumno zapravljjanje obdelovalne zemlje in nespametna industrializacija ob pomankanju surovin in delavcev.

Zdaj smo ne le v kmetijstvu tam, kjer smo. Toda izhod iz takšnega položaja nekateri vidijo samo v štrajkih in puntih. Celo tisti, ki ne ustvarjajo dobrin, čeprav nihče ne trdi, da ne opravljajo koristnega dela. Štrajkaštvo osvaja celo postopake!

Priznam, njega dni, nekaj let pred svetovno vojno, sem bil kot dijak in kmečki sin med tistimi, ki smo v Mariboru vzpodbujali delavce k štrajkom. Prepričan sem bil, da gre za njihove boljše delovne pogoje in plače! In prepričan, da pomagamo rušiti oblast. Pa smo jo res!

Morda je po dvajsetih letih takratna oblast res dozorela za rušenje. Da pa je s štrajki in punti po nekaj letih treba rušiti oblast samostojne države, ki je po 45 letih nespametno kreditno lagodnega življenja podedovala to, kar je podedovala, ne morem dojeti. Ne razumeti, da grozijo s štrajki policaji, gasilci, sindikati pa še kdo, ki sicer ne prideluje kruha in hrane, a boljše živi od kmeta!

Še težje razumem, da k punktu, torej k nedelu, vzpodbujajo KMETA njegovi LIDERJI. Se pravi tisti, ki so v zgodovini razvoja kmetijstva v domačih logih imeli precej priložnosti prirejati punte zoper plodove svojega dela v ustreznih kmetijskih organizacijah.

Spomnimo se samo famozne kompleksne kooperacijske pogodbe. Združevanja malih za drug v velike in odtujevanja njihovih in združnikov (kmetov) premoženja. Degradacije upravljanja združnikov in prelevitev združnih svetov v diktatorsko komandanturo. Prepovedanja združnikovih (kmetovih) pridelkov na kredit in nepravčasnega plačila blaga in živine, čeprav ga je predelovalna industrija zadrugi že plačala. Pa neodločnega mešetarjenja pri preoblikovanju TOK-ov in TZO!

Podobno je bilo na polju „kmečke“ politike: tu so dva, trije liderji vedeli vse o kmetijstvu: o oplojevanju čebelnih matic preko gozdarstva do bio hrane in umetnega osemenjevanja, v svoji stranki pa nedostojno odrivali delavljne strokovnjake. Tako so v soočanju z odgovornimi namesto celovitih predlogov postavljali le delne zahteve po povišanju cen mleka ali mesa za kakšen tolar in tako nemalokrat ostali na kahlji.

Tako nikoli niso šli in prišli do bistva problemov v kmečkem pridelovanju. Ti niso v nizki ceni kmetovega pridelka na domu, ampak v previsokih cenah reprodukcijskega materiala, nerazumnih in nebrzdanih maržah preprodajalcev, davčnega vijaka, obresti ipd. Zoper to bi bilo treba zastaviti znane in predloge, delo povezati s smotrnim in razumnim bojem, kar bo nedvomno dalo boljše rezultate kot PUNT. Razen, če ne gre za BOLJŠE REZULTATE, ampak za RUŠENJE LASTNE KOMAJ OSAMOSVOJENE DRŽAVE.

Mislím, da so se o tem prepričali tudi kmetje po dveh neuspelih puntih. Neuspelih tudi zato, ker niso bili KMEČKI PUNTI, temveč PUNTI LIDERJEV SVETIH!

Štefan Kuhar

slovenskih političnih strank do kmetijstva. Pred volitvami so o tem vse zelo veliko govorile, sedaj pa je o njihovih pogledih in prispevkih, ki bi pripeljali do neke konstruktivne kmetijske politike, bolj malo slišati.

„Vsaka stranka ima svoj odnos in svoj pogled do slovenskega podeželja, do okolja in kmetijstva v njem. V zbornici mislimo, da je na kmetijstvo potrebno gledati kompleksno, skozi okolje, proizvodnjo, obrambni vidik, kulturo krajine in še marsikaj. Če bi vsaka stranka imela opredeljen odnos do kmetijstva in s tem v zvezi tudi do podeželja, bi lažje prišli do skupne in enotne razvojne strategije.“

Kako si združenje agroživilstva predstavlja kmetijsko politiko oziroma za kakšno kmetijsko politiko se zavzema?

„Potrebno je sprejeti strategijo razvoja kmetijstva kot segment strategije razvoja Slovenije. Iz te mora iziti opredeljena kmetijska politika v odnosu na cenovno problematiko, na zaščitno in uvozno-izvozno politiko pa vse do naravovarstvene in še marsikatero druge. Ta politika mora biti uzakonjena, da ne bo odvisna od dobre ali slabe volje vladajočega ministra. Takoj, ko se bomo spustili na nivo, na katerem smo danes, da enkrat velja družinska kmetija kot osnova te politike, naslednjic pa družinske kmetije nihče več ne omeni, potem seveda nihče ne bo vedel, v katero smer gremo. Opredeliti moramo nekaj usmeritev in jih s spremljajočo zakonodajo usmeriti tako, da bodo imele nekatere konstante, ki so sistemsko povezane.“

Janez Vodnar

Ivo Martinović, pilot JLA, ki je preprečil bombardiranje Slovenije, je še vedno brez pokojnine

Obsodba brez sojenja

Upokojeni polkovnik vojaškega letalstva JLA Ivo Martinović v Brežicah še vedno čaka na tisto, kar mu po zakonu pripada - na pokojnino. Nikakor ne more razumeti, da mu slovenske oblasti, predvsem obrambno ministrstvo, po tistem kar je za Slovenijo storil med t. i. vojno, izpodbijajo z leti zaslužen pokojnino. Verjame v pravno državo in zanj pozitivno rešitev. Dotlej pa se z družino spopada s problemom preživetja.

Dobrota je sirota

Dalmatinec Ivo Martinović se je na Brežice tako navezal, da jih kot aktivni vojaški častnik ni zapustil celih 27 let. Nič čudnega, saj si je z Ženo Nevenko in sinom Mariom ustvaril topel dom, katerega vrata so bila vedno odprta tistim, ki so potrebovali

pomoč, pa naj so nosili uniformo ali ne. Ivo jim je pomagal. Mnogi med njimi, ki so po pred lanskoletnim pokonjem po Sloveniji dobili krila, so nekdanjemu dobrotniku obrnili hrbet.

Med t. i. vojno v Sloveniji je bil Ivo na visokem položaju v 5. letalskem korpusu v Zagrebu, ki mu je omogočal, da je blažil, bolje rečeno neizvrševal nora povelja, ki so prihajala iz Beograda. Tako je odklonil bombardiranje ljubljanske glavne pošte, Skupščine RS, RTV in mnogo drugih pomembnih objektov v Ljubljani. „Na vse načine sem se izogibal izvrševanju ukazov, ki so prihajali tudi iz Poveljstva 5. armadnega območja, ki je bila druga nadrejena struktura letalskemu korpusu. Zahtevali so bombardiranje in obstreljevanje položajev slovenske TO. Izmišljeval sem si, da nimam pilotov, da so letala pokvarjena, izgovarjal sem se na neugodne meteorološke pogoje. Ko bi vedeli, koliko zahtevkov sem dobil in odklonil,“ se Ivo spominja kriznih trenutkov in nadaljuje: „Posredoval sem v Beogradu, da so poslali človeka, ki bo držal na uzdi nevarne niške specialce v Brežicah, preprečil sem njihov napad na blokado v Celju, umik zveznih miličniških enot s pomočjo specialcev iz Jesenic, desant na kadešnico v Mariboru itd.“ Za vse to so

ga v JLA obsodili na smrt, še danes ne ve, kdo mu je rešil življenje.

Upokojenec brez pokojnine

Ivo je s polno delovno dobo uradno v penziji že od 3. avgusta 1991, doslej pa je dobil le dve pokojnini, pa še po to je moral preko Madžarske v Beograd, kjer so ga ozmerjali z izdajalcem. Čeprav je Republika Slovenija prevzela obveznost izplačevanja pokojnin vojaškim zavarovancem od bivše SFRJ, je ostal Ivo praznih rok, saj se je našel razsodnik, ki odloča o tem, kdo od nekdanjih častnikov JLA pokojnino zasluži in kdo ne - Obrambno ministrstvo RS. Janševim oporodam se Ivo pač ni zdel primeren in takratnemu SPIZU niso dali „dovoljenja“.

Dejstvo je, da je šlo za subjektivno oceno, ki nima nikakršne pravne osnove. Takšno legitimizacijo ima pri nas samo pravosodje, ki lahko za določeno dokazano protislovenskost določi sankcijo v pravnem sporu. V Ivojem primeru, ki ni osamljen v Sloveniji, odpade vsako sklicevanje na sodelovanje na strani „okupatorja“. Polkovnik Martinović je na našo srečo res sodeloval na agresorjevi strani, vendar v neprecenljivo korist Slovenije.

Pravda za pokojnino

Ker Ivo verjame v pravno državo, se je odločil pravico (pokojnino) izterjati na sodišču. V lanskem juliju in juniju ustne obravnave niso prinesle nobenega rezultata, saj obrambno ministrstvo zavlačuje in noče prezentirati, za kaj Iva bremenijo, čeprav je že zdavnaj dobilo sodniški zahtevek. (Še) Janšev vladni resor se do bivših častnikov JLA

zelo različno obnaša. Mnogim, ki niso za državo Slovenijo prav ničesar storili, je „dovolilo“ izplačevati pokojnino, drugim, ki so s svojo zmernostjo v silovoleni uniformi preprečili nepotrebne žrtve, pa odreka osnovno pravico, pravico do življenja, saj v današnjih časih brez denarja ni mogoče živeti.

„To je počasno psihično uničevanje. Želim, da me nekdo pokliče na sodišče in mi pove česa me obtožuje. Na obrambnem ministrstvu se noče z mano nihče pogovarjati,“ pove Ivo Martinović, ki mu je prislughnil samo Svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter lanskega septembra med drugim zapisal: „Ker iz odločbe SPIZ-a niso razvidni konkretni podatki, ki bi dokazovali utemeljenost v Vašem in podobnih primerih, je svet opozoril Ministrstvo za obrambo RS na nezakonitost njihovih mnenj, če ta niso utemeljena s konkretnimi dejstvi, saj takšne odločbe posamezniku onemogočajo učinkovito pravno varstvo. Na pobudo sveta je Ministrstvo za obrambo RS sprejelo stališče, da bodo v prihodnje vsa morebitna negativna mnenja temeljito obrazložena.“

Upajmo, da res. Dotlej pa bodo trpeli živci. Martinovičeva družina je na robu vzdržljivosti. Posebej, če se najdejo novinarji tipa Vojko Zakrajšek, ki je v prilogi Slovenskih novic obdolžil Iva za nekaj, kar niti pod točko razno ni storil. Je pa Ivo takšna dobričina, da lažnivega novinarja ne bo tožil, čeprav lahko kot prič pred oltar pravice pokliče človeka, ki je podobne stvari, kot so na strani tega rumenega tiska zapisane, dejansko storil.

Anci Solan

Ivo Martinović je ostal brez pokojnine

ELEKTROTEHNA
ELEX international trade

UVOZNIK IN GENERALNI DISTRIBUTER

ZEROWATT

PRALNI STROJI IN MIKROVALOVNE
PEČICE
maloprodajna cena s prometnim
davkom

Pralni stroj Mile	76.330 SIT
Pralni stroj 258	72.780 SIT
Mikrovalovne pečice MW 75	52.584 SIT
MW 65	37.174 SIT
MW 60	35.720 SIT

PRODAJA V ELEKTROTEHNA – SET
PRODAJALNAH

TELEVIZORJI – maloprodajna cena s p. d.

TV 2004 (ekran 51 cm)	39.980 SIT
TV 2141 (ekran 55 cm)	43.980 SIT

Kako je Viktor Kolar, direktor Lesnina finance, postal tehnološki višek

Pokojnina - nagrada za nesposobnost

Ste že kdaj slišali, da je direktor postal presežek delavcev v neki delovni organizaciji? Težko. Živimo v takšnih časih, da je mogoče prav vse, tudi to. Zgodilo se je v Lesnini finance d. o. o. v Ljubljani s sedežem v Parmovi ulici. Direktor omenjene delovne organizacije si je zaželel, da bi šel v pokoj. Kako, ko pa nima dovolj delovnih let, ne izpolnjuje pogojev za upokojitve? Direktor ne bi bil direktor, če se ne bi znašel.

Direktor se je naveličal (ne)delati

Tako je gospod Viktor Kolar sklenil upravnemu odboru predlagati, da ga razrešijo kot presežek ter ga upokojijo, obenem pa mu kupijo, plačajo manjkajočo delovno dobo, ki je znašala štiri leta, devet mesecev in sedemindvajset dni. Upravni odbor je direktorjevo pobudo sprejel in odločil, da Kolarju manjkajoča delovna doba kupi iz sredstev podjetja, ki komaj živi. V Upravnem odboru sedijo trije direktorji podjetja, trije finančni direktorji in predstavnik kolektiva.

Vsa zadeva bi bila veliko manj občutljiva, če bi se s tem strinjali tudi delavci Lesnina finance in če bi bilo to v podjetju ustaljena praksa. Iz tega kolektiva bodo poslali na čakanje precej delavcev, ki bodo postali trajni presežek, nihče pa jim ne bo dokupil manjkajočih delovnih let, še najmanj pa kolektiv, ki ima zaradi slabega poslovanja blokiran žiro račun.

Kako potopiti uspešno podjetje?

Viktor Kolar je bil imenovan za direktorja Lesnine - interne banke, sedaj Lesnine finance, 1. decembra 1987, ko je kolektiv štel osemdeset delavcev. Od 13. decembra 1987 do 6. septembra 1992 je zaradi direktorjevega vodenja politike podjetja kolektiv prostovoljno zapustilo 35 delavcev, od tega 23 z višjo oziroma visoko in 12 s srednjo izobrazbo. V lanskem in predlanskem letu je postalo 23 delavcev tehnološki višek, na novo pa so bili za-

posleni samo trije delavci. Danes šteje kolektiv 25 delavcev.

Kolektiv Lesnina - interna banka d. o. o. je dobro posloval in v zadnjih letih ustvaril nekaj sto milijonov tolarjev dohodka, tako da bi se po novem zakonu o bankah lahko registriral za pravo banko, vendar se je 1. julija lanskega leta preregistriral v Lesnino finance d. o. o. Zaradi take registracije je bil onemogočen večji del poslovanja, ki je interni banki omogočal pridobivanje dohodka iz poslovanja na področju pridobivanja in emisije denarja za pravne in fizične osebe zunaj Lesnine.

To je glavni vzrok, da Lesnina finance nima več nobenih tržnih programov, s čimer je onemogočen vsak nadaljnji razvoj, vprašljivo pa je tudi samo preživetje. Medtem ko so sposobni strokovni delavci podjetja pridobivali dohodek, je bilo razporejanje ustvarjenega dohodka izključno v pristožnosti direktorja Kolarja. Zaradi njegove nesposobnosti in verjetno osebnih interesov so bila sredstva dana ne-likvidnim podjetjem Lesnine z blokiranim žiro računom oziroma tik pred propadom, tako da niso zmožna vrniti na račun Lesnine interne banke (finance) približno 500 milijonov SIT. Upravni odbor, sestavljen iz predstavnikov podjetij Lesnine, ni upravni odbor, ki bi skrbel za razvoj družbe Lesnina finance. Vsak predstavnik deluje izključno za svoje podjetje, kar je poslovno upravičeno, vendar ne na račun zaposlenih v Lesnini finance. Večkrat je bilo omenjeno, posebej v za-

dnjem času, ko ji zmanjkuje aktivnih sredstev za pokrivanje slabega dela podjetij Lesnine, da bo potrebno družbo Lesnina Finance ukiniti, ker ne more biti več molzna krava. Zadnje mesece je bila tudi blokirana.

Za direktorja se denar tudi izposoja

Upravni odbor Lesnine finance je poskrbel, da direk-

torju Kolarju za opravljeno delo nagradijo in mu zagotovijo sredstva, ki so last družbe Lesnina finance, ne ostalih podjetij Lesnine. Za dokup skoraj petih let delovne dobe so mu plačali 6031812,90 SIT. Direktor je upravičeval svoj odhod v

pokoj s slabim zdravjem, istočasno pa se je ponudil, da bi Lesnini „odslužil“ zakupljeno delovno dobo kot svetovalec, ki bi še vnaprej opravljal vodilno delo v podjetju.

Ker je imela Lesnina finance blokiran žiro račun, so se dogovorili z direktorjem Lesnine EMI iz Slovenske Bistrice Alojzjem Jurakom, naj ta firma nakaže

se dogaja z njihovim podjetjem in kako si lahko nekdo privoščiti dokup delovnih let iz prazne blagajne, so se obrnili na družbenega pravobranilca samoupravljanja in kmalu dobili naslednji odgovor: „Začasno se zadrži izvršitev sklepa Lesnine d. o. o. Ljubljana, Parmova 53, s katerim se plača ZPIS 6031812,90 SIT za dokup zavarovalne dobe za direktorja Lesnine Finance d. o. o., Parmova 53, Viktorja Kolarja. Ta sklep velja takoj... Iz listin, s katerimi razpolaga tukajšnji pravobranilec, izhaja, da podjetje ni izpeljalo postopka za ugotavljanje presežnih delavcev, kot to določa Zakon o delovnih razmerjih in zato imenovani Viktor Kolar tudi nima pogojev po 214. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za dokup pokojninske dobe za presežne delavce. Poleg tega je tudi ugotovljeno, da ima Lesnina finance d. o. o. blokiran žiro račun in nima lastnih sredstev za dokup te sporne zavarovalne dobe. Zaradi tega se je Lesnina finance d. o. o. dogovorila s podjetjem Lesnina d. d., da slednja dokupi Viktorju Kolarju manjkajočo zavarovalno dobo. To pa ni dopustno in je tudi nezakonito.“

Dejstvo je, da je Lesnina EMI iz Slovenske Bistrice nekaj več kot šest milijonov tolarjev nakazala le dan po tem, ko je družbeni pravobranilec ugotovil, da

je to protizakonito. Na odgovor družbenega pravobranilca se poživlja tudi direktor Viktor Kolar, ki meni, da v tem ni nikakršne zakonitosti in da je sklep družbenega pravobranilca „največji pravni zma-zek, kar jih je videla prav-nica v njegovem podjetju“.

Podjetje na kant, direktor v pokoj

Zanimivo bi bilo vedeti, ali je direktor izbrskal tudi denar za podjetja, katerim Lesnina finance d. o. o. dolguje določen denar ali je šest milijonov izbrskal samo zase, za svojo osebno korist. Taisti direktor po vsem tem še predlaga, da bi bil po tem, ko bi šel v pokoj, še svetovalec v istem podjetju, ki je pod njegovo taktirko dočakalo blokado žiro računa, odpuščanje delavcev in kot kaže tudi stečaj ni nemogoč. Kaj takega se izgleda lahko zgodi samo pri nas. Kje so sedaj vsi tisti v predvolilnem boju glasni kandidati, poslanci in stranke, ki so zahtevali pravno državo. To, da gre podjetje na kant, direktor pa si za nagrado zagotovi nekaj več kot šest milijonov SIT za dokup let, je še daleč od pravne države, da o direktorjevi morali sploh ne govorimo.

Iz Vala 202

Marjan Jerman

slika F. F.

Zgradba Lesnine, v kateri gnezdi „upokojeni“ direktor Viktor Kolar

torja Kolarja za opravljeno delo nagradijo in mu zagotovijo sredstva, ki so last družbe Lesnina finance, ne ostalih podjetij Lesnine. Za dokup skoraj petih let delovne dobe so mu plačali 6031812,90 SIT. Direktor je upravičeval svoj odhod v

sredstva na ZPIS, kar se je zgodilo zadnjega dne lanskega leta. Lesnina EMI je nakazala nekaj več kot šest milijonov tolarjev.

Protizakonito

Ker delavcem te delovne organizacije ni vseeno, kaj

Hrastnik: Na cesti je lahko 350 delavcev

Nova metla na novo pometa

1140-članski delovni kolektiv hrastniške Steklarne se je znašel v velikih težavah. Kljub temu, da je Steklarna največji zasavski izvoznik in je lani kar 80 odstotkov proizvodov prodala na konvertibilnem trgu ter iztržila 22 milijonov DEM, je vse bolj na dlani, da proizvodnja embalažnega stekla povzroča kolektivno precejšnjo izgubo.

V tej proizvodni liniji je trenutno zaposlenih 350 delavcev in vse kaže, da bodo to proizvodnjo vsaj začasno ustavili. Novi direktor Stojan Binder pravi: „Podjetje je že nekaj let v krizi. Razpad jugoslovanskega trga in osamo-

svojitveni procesi v Sloveniji so položaj naše fabrike še poslabšali. Potrebne so korenite spremembe.“ V hrastniški Steklarni so se odločili, da k reševanju napočenih težav pritegnejo strokovnjake ljubljanskih podjetij ITEO in KOP. Izde-

lane analize, ocene in projekti so pokazali, da obstajajo možnosti za širitev programa pogrnjene mize in razsvetljavnega stekla, medtem ko je proizvodnja embalaže nerentabilna. V preteklosti so embalažno steklo prodajali na jugo trgu, v Nemčiji in tudi pri nas je bilo precej povpraševanja. Zdaj se je tržišče zaprlo.

Pripravljen elaborat ukrepov predvideva začasno ustavitve te proizvodne linije in postavlja se vprašanje, kaj tačas s 350 delavci. Ali

jih dati na čakanje, vreči na cesto, prekvalificirati ali jim poiskati drugo zaposlitev? So tudi primeri, ko oba zakonca delata v istem obratu in zna se zgoditi, da oba ostaneta brez zaposlitve. V hrastniški steklarni je zaposlenih precej delovnih invalidov in vodstvo tovarne razmišlja tudi o ustanovitvi invalidskega podjetja.

Skratka - potreben je carski rez. Stojan Binder je trdno odločen in pravi, da bo popustil. Steklarno Hra-

stnik želi popeljati v lepše in bolj mirne vode. Seveda pa vidi boljše poslovanje v decentralizaciji vodenja in upravljanja. Zatrjuje, da štirje vodilni je morejo opravljati vseh nalog.

Sindikati mnenju in ukrepom vodstva nasprotuje. Kljub temu, da je bil vse-skozi poleg in seznanjen z vsemi predlogi, je zdaj direktorju postavil šest ultimativnih točk. Med drugim sindikat tovarne zahteva razrešitev vodje komercialnega in finančnega sektorja. Zah-

teva, naj preverijo lastništvo zasebnih podjetij ljudi na vodilnih položajih. Hkrati pa sindikat zavrača in ne dopušča zapiranja obratov in odpuščanja delavcev.

Razpletlo se bo tako ali drugače. Ali bo vrh podjetja ostal in izpeljal načrt ali bodo delavci zakričali? To je zdaj vprašanje in marsikdo izmed steklarjev se zdaj vprašuje biti ali ne biti?

Vojka Povše Krasnik

Pogovor z Zmagom Jelinčičem, predsednikom SNS in poslancem Državnega zbora

Zmago zmaga

Tako tisti, ki so pričakovali volilni uspeh Zmaga Jelinčiča in njegove Slovenske nacionalne stranke, kakor oni, ki so bili nad skoraj desetimi odstotki presečenji, morajo priznati, da je predsednik Slovenske nacionalne stranke fenomen. Kaj je botrovalo nenadejanemu vzponu njegove stranke iz političnih margin v središče državnega dogajanja, je težko povedati. Neugodno socialno stanje, pomanjkanje nacionalne identitete mlade države ali kaj drugega, ni važno. Zmago Jelinčič je kot vedno razpoložen za razgovor, celo vso aroganco je izgubil. Le začasno?

Ob dobrem volilnem rezultatu vas in vaše stranke je bilo mnogo Slovencev presenečenih. Ste bili tudi vi?

„Pravzaprav ne. Pričakovali smo dober rezultat. Mogoče je šlo malo čez naša pričakovanja. V situaciji, v kakršni je Slovenija takrat bila, tudi zdaj ni dosti boljše, so Slovenci spregledali, da je edina varianta, ki lahko Slovenijo potegne iz tedanjih kozlarij, ta, se v politično sfero potegne novo stranko, ki bo imela za glavno dobrobit slovenskega naroda.“

Na prvi konstitutivni skupščini seji ste vneto pritiskali na gumb. Na katerega bolj: za ali proti?

„Za tisto, kar je bilo potrebno glasovati, da se je delo skupščine lahko začelo, smo absolutno glasovali 'za'. Konec koncev smo šli v parlament, ne da bi vladali, kot nekateri hočejo in mislijo, ampak, da bi delali.“

Niste šli za govorniški oder. Mnogi so pričakovali, da boste nastopili po predstavitvi Drnovškovega programa ...

„Točno se ve, kaj je hotel Drnovšek. Tudi mi hočemo, da začne vlada delati. Druge stranke, ve se katera, so poskušale doseči, da bi vlada ostala izven vsega. Rušenje Drnovška bi obvezno pripeljalo do predčasnih volitev. Te predčasne volitve bi bile čez tri mesece ali tri leta, odvisno od

zmožnosti tistega, ki bi vladal. Med tem časom bi vladali vsi gospodje, ki so zdaj na bistvenih resorjih. Se pravi, Janša na obrambnem in Bavčar na notranjem ministrstvu, Brejc bi ostal direktor VIS-a, demokratski bi ostali na svojih mestih ter Pučnik podpredsednik, kar vemo, kam bi pripeljalo Slovenijo. Še v globljo gospodarsko, mentalno in socialno totalno krizo.“

Bili smo za to, da se začne delati, ko bodo lahko gospodje pokazali, koliko so dobri v delu in ne v metanju polen pod noge. O določenih ministrih vemo, koliko so tega večji.“

Je Drnovšek sposoben izpeljati stvar do konca?

„Če ne bo sposoben, ga ne bomo podpirali 'na pamet', zagovarjali bomo tisto, kar je v prid slovenskemu narodu, kar pa ne bo, ne bo dobilo naše podpore. V slovenskem parlamentu ne nameravamo biti novi Grosi, to nalogo imajo druge stranke. Koliko smo bili konstruktivni, se vidi v tem, da smo vložili pet poslanskih vprašanj in dve poslanski pobudi. Prva, da se znižajo poslanske plače za 20 odstotkov, in druga, da se ukine nefer člen, da gre poslanec po petindvajsetih letih službe v penzijo. Zahtevali smo naj člen, ki so ga poslanci sprejeli zase, vržejo iz zakona.“

Kakšno mnenje imate o

Janši. Pretendirate na njegovo prestol?

„Ne, naša stranka bo ostala opoziciji, saj smatramo, da je v sedanjem trenutku Sloveniji bolj potrebna dobra opozicija, ki bo kontrolirala in pazila, da gospodje ne bodo več tako kradi, kot so do zdaj, da ne bodo sprejemali zločinskih zakonov in da ne bodo Sloveniji in Slovencem naredili še več škode.“

V primeru, da bi bili v vladi, katero ministrstvo bi raje vzeli; obrambno ali notranje?

„O tem je težko govoriti, ker ne bom šel v vlado. Na obeh resorjih je toliko stvari za počistiti, da bi imel ogromno dela.“

Koga ne želite videti v novi vladi?

„Ve se, koga nočemo videti. Slovenci ne moremo več trpeti sedanjih ministrov, predvsem Janše in Bavčarja. Kar sta nare-

dila za Slovenijo, sta naredila, nakar sta prerasla svoje okvirje in šla predaleč, s čimer sta diskreditirala svoje resorje doma, kakor tudi Slovenijo v tujini.“

Slovenci glede na visoko število glasov, ki so jih oddali vam in vaši stranki, pričakujejo tvorno sodelovanje v skupščini. Se boste držali svojega programa?

„Absolutno. Držimo se ga že zdaj, za kar sta dokaz tudi tisti dve poslanski pobudi.“

Še vedno vztrajate na

sobna, da bi vodila svoja resorja. Vedeti je treba, da bodo Hrvatje še provocirali, pred časom so se pripravljali za napad na Slovenijo, vendar so jih določene zadeve odvrnile od nadaljnjih namenov. Največji problemi Slovenije ne bodo ne z Italijani, ne z Madžari, ne z Avstrijci, ampak s Hrvati.“

Kranjski in mariborski javni tožilec sta vas obtožila ...

„Ne vem, zakaj so vložili zahtevo za odvzem imunitete, na katero se nisem nikoli izgovarjal. Skupaj s svojima odvetnikoma Dobrovnikom in Bedenotom sem s sodiščem vedno sodeloval, kar pa ne morem trditi za preiskovalnega sodnika mariborskega sodišča Petra Grdiniča in tožilca Čibeja, ki sta ravnala nestrokovno in pristransko v svojih odločitvah ter v obtožnici, kar lahko tudi dokažemo. Gre za ogromno število proceduralnih in namernih napak.“

Želim, da se izkaže, kaj je res in kaj ni. Nekaterim ni do tega. V to spadajo tudi ponarejeni tolarji za 5000, o katerih se ni prav nič izčistilo. Tisti, ki je z njimi prekupeval, je enostavno na svobodi, medtem ko bi moral javni tožilec po uradni dolžnosti sprožiti proti njemu pregon. Ne poznam tega človeka, naj pa bi bil tisti, ki sem mu baje nastavil bombo.“

Govorili ste o vpletenosti gospodov na visokih položajih, kar naj bi prišlo na dan. Poveste imena?

„Na dan bo prišlo marsikaj. Imen ne bi govoril, ker bi bilo to predjudiciranje. Ne grem po takem si-

stemu kot gredo drugi, raje počakam, da imam stvar, ki jo lahko dokažem, trdno v rokah, in jo povem ob pravem trenutku. Ne želim obsojati človeka vnaprej.“

Danes je odbor razpravljal o vaši imuniteti ...

„Zaenkrat so to zavrnil in zahtevali od tožilstev dodatna pojasnila.“

Bo vas ducat poslancev disciplinirano prihajalo na seje ali boste s sejo bežali, kakor je bila praksa nekaterih v prejšnjem parlamentu?

„Odločili smo se za disciplino. Poslanci smo profesionalni, smo v službi. Če pa je nekdo v službi, je popolnoma razumljivo, da se drži pravil, ki v službi veljajo. Na komisiji smo predlagali, da se bo tistega poslanca, ki ne bo hodil na seje, denarno kaznovalo, se pravi, da se mu bo vzelo določene procenete od plače.“

Kolikšna je vaša plača?

„Izračun je bil 137 tisoč tolarjev s tem, da smo predlagali poslancem dvajsetodstotno znižanje.“

Zakaj ste zamenjali predsednika SNS v Celju Gregorja Uraniča?

„Z njim smo imeli takšne probleme, kot so jih imele že druge stranke pred tem. Nekateri si pač ne znajo razlagati, da biti strankarski funkcionar ne pomeni isto kot biti komunistični funkcionar. Kralj na vasi.“

Presenetljivo je, da izvajate agresivno politiko, delujete pa zelo umirjeno ...

„Mislim, da politiki morajo biti takšni!“

Tekst in slika,

Franc Furland

Oglaševati v telefonskem imeniku pomeni oglaševati v najdražjem slovenskem bestsellerju

Bodite še dražji

Slovenski poštarji so izumili kuro, ki nese zlata jajca. Telefonski imenik. In cene oglasov v njem. S temi cenami niso samo v vrhu Evrope, temveč že v Indiji Koromandiji. Po pogruntavščini, da so pošti najpogostejše bodoči naročniki telefonov plačali in gradili omrežje, so zdaj v dobrem letu potisočeričili ceno oglasa v imeniku.

Telefonski imenik Slovenije 1993 bo najbolj brana knjiga prihodnjega leta. S prek 500.000 naročniškimi telefonskimi številkami, z 200.000 najnovejšimi spremembami in rumenim poslovnim vodičem bo izšel v nakladi 300.000 izvodov.

Bo edini zares popoln pregled vseh telefonskih naročnikov na Slovenskem - z vsemi spremembami telefonskih števil, nazivov in naslovov.

Med pol milijona telefonskimi številkami pa bo pomembna ena sama - VAŠA.

In kako bo med neskončno množico (istih) imen in pri-

imkov, različnih podatkov in telefonskih števil moč HITREJE IN LAŽJE najti pravo - PRAV VAŠO?

BODITE OPAZNEJŠI OD DRUGIH!

Opišite, narišite, fotografirajte ... Ta del teksta smo prepisali z reklamnega oglasa, ki so ga nekateri prejeli na dom, drugim pa so ga vrli poštarji ponudili v izbranim časopisju.

Krasno. Bestsellerja s tolikšno naklado in oglasa v njem Slovenci v resnici še nismo imeli.

Zatorej nemudoma poklicati gospoda VELJKA URŠIČA, kot piše na ome-

njenem oglasu, in naročiti, opisati, narisati, fotografirati sebe, hišo, ženo, psa, avto ali tablo, da pride v BESTSELER.

Koliko pa to stane?

TRISTO, ŠTIRISTO MARKIC.

Kako? - da ti jezik ne zdrkne v goltanec. Lani oziroma predlanskim je za dosedanjí telefonski imenik stal oglas 400 ali 500 tolarjev. Točno, vendar gre tokrat za najodmevnejšo reklamo vašega oglasa, ki bo objavljen v večji nakladi, kot ga imata DRUŽINA in NEDELJSKI SKUPAJ ...

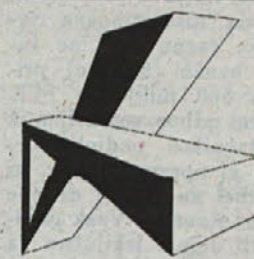
Lepo vas prosim ... Nič me ni treba prositi, rade volje vam objavimo vse, kar boste pravočasno predložili ...

In glej naročnika, zvrznjrn, po starem telefonskem imeniku, ki ga je bilo moč

doplačati s še starejšim telefonskim imenikom, poišče številko ministrstva za cene in trg. Seveda ministra ni, je pa pomočnik. Lepo prosim, vse kar je prav, štiristo ali petsto mark za takole znamenico pa je le nekoliko preveč, mar ne?

Res je, vsaj z vašega stojišča gledanja. Ali so vas v oglaševanje silili? Ne? POTE JE TU KAJ TEŽKO DODATI, SAJ GRE ZA PONUDBO IN POVPRASEVANJE. SPREJMI TE PONUDBO ALI JO ODKLONITE ...

Že, že, vendar je to v odstotkih največja podražitev v tej državi Sloveniji, ki je vaše ministrstvo vendar ne more blagosloviti ... Gre za svobodno oblikovanje cen, ki je odvisno ...

RADIO ALFA d. o. o.

Cankarjeva 1, 62380 Slovenj Gradec,

Tel. 0602 41-630

FAX 0602 41-244

**PRVA PROPAGANDNA
AGENCIJA NA KOROŠKEM
IN RADIO BREZ STALNE
FREKVENCE**

Smo producenti

**PROGRAMA ALFA RADIA
VELENJE**

Prisluhnite nam vsak ponedeljek, sredo in petek od 20. do 24. ure na frekvencah 88,9 in 97,2 Mhz.

Direktor mariborskega Primata Ernest Fujs obtožuje Banko Slovenije, da sistematično ruši slovensko izvozno gospodarstvo

Markovičevci minirajo državo

Maribor je bil po drugi svetovni vojni največji industrijski center Slovenije, v jugoslovanskem merilu pa je bil na drugem mestu. Ta odnos je veljal do leta 1960, po letu 1960 je prepustil vodilno industrijsko mesto in postal eden najbolj zaigranih centrov bivšega sistema. V zadnjih tridesetih letih je bilo v Mariboru in v Sloveniji nasploh bolj pomembno, da si imel politično in ideološko naravnost skladno s sistemom komunističnega režima, kot da bi imel strokovno pozicijo.

To se v Mariboru in Sloveniji čuti še danes. Najbolj zagrižene trdnjave bivšega sistema so bile v tako imenovani nadgradnji. To so Banka Slovenije, poslovne banke, institucije, oblastne strukture od republiških do občinskih, gospodarska zbornica, SDK, šolstvo in druge institucije. V te strukture si lahko prišel le, če so te preverili kot zvestega pristaša bivšega sistema.

Ko smo pred nekaj leti sprožili spremembo sistema in preimenovali bivšo ZK v Stranko demokratične prenovne, se je vsaj 1/3 bivših komunistov zelo inteligentno spremenila v prenovitelje, torej tvorke za razvoj tržnega sistema, celo zelo pomembne. Okrog 2/3 bivših komunistov pa bodo vedno komunisti, nikoli se ne bodo spremenili v prenovitelje, večina teh pa je še danes na istih pomembnih in odgovornih položajih, s temi kadri nikoli ne bomo prišli v tržni sistem. Pretežni del teh kadrov je v strukturah, ki uničujejo naše gospodarstvo, ker so nesposobni racionalizirati lastne sredine. Svojo nesposobnost prenašajo na obremenitev gospodarstva.

Moje mnenje je, da bi moralo biti v vseh strukturah izven gospodarstva razmerja zaposlenih približno tako, kot so razmerja med strankami dobljena na volitvah. Posebej pomembno je to v strukturi Banke Slovenije. Zato me čudi, da je edino, kar v ekonomskem smislu zmore, nadaljevanje

Markovičeve ekonomske politike in preko tega določanje vrednosti tečaja.

Po moji oceni je Markovičeva politika popolnoma uničila najbolj zdrav del takratnega gospodarstva Jugoslavije, to je izvozne firme, ko so te zašle v ekonomske težave, se je začel socialni nemir, ki je prešel v nacionalne konflikte. Med tem časom so se z ropanjem izvoznih firm nakopičile devizne rezerve, nad katerimi je imel vso oblast takratni predsednik vlade g. Markovič. Rezultat take politike je bil ta, da je socialni nemir sprožil nacionalne spore, devizne rezerve pa so bile uporabljene za vojaško opremo in vojno.

Bojim se, da bo pri nas enak scenarij, vendar z razliko, da pri nas ne more priti do nacionalnih nemirov, ampak do konflikta med bogatimi in revnimi. Delavci izvoznih firm, ki imajo največjo produktivnost, so najbolj izkoriščen sloj v državi Sloveniji, večina nemirov izhaja iz tečajne politike, ki je v rokah istih ljudi, ki so imeli to funkcijo že v bivšem sistemu.

Izvozne firme ekonomsko propadajo, odgovornost za to ni v vladi Slovenije, tudi ne v parlamentu, ampak je to v rokah Banke Slovenije, ki mora povedati, kje so njeni cilji. Moje pričanje je, da pričakujejo, da se tržni sistem ne bo uveljavil, če bo bog dal, se lahko zgodi, da se vrne bivši sistem.

Nedopustno je, da smo v Sloveniji v tem letu povečali

OD za 100 odstotkov, preračunano v najbolj trdno valuto, to je DEM, delavci pa stavkajo. Takega povečanja v taki valuti ni uspelo nobeni državi na svetu. Izračun v TKO Primat pove, da smo od januarja do novembra 1992 povečali prispevke, davke, neto OD, infrastrukturo, malico, ceno kapitala iz 423.860 DEM na 773.684 DEM oziroma 82 odstotkov. Pri tem me tečaj ne zanima, bistvo tega je, da so se stroški izvoznih firm, ki jih ni možno uvoziti, v letu 92 povečali za 82 odstotkov preračunano v DEM. Izvozne firme prodajajo svoje izdelke po enakih cenah v celotnem letu in to v tuji valuti.

OD so se povečali za 100 odstotkov preračunano v DEM, delavci pa stavkajo, torej je naša ekonomska politika grajena na principu bivšega sistema.

Inflacija v letu 92 je bila 93-odstotna, sprememba tržnega tečaja DEM pa 32-odstotna, ob sočasnih trditvi, da imamo konvertibilen tolar. Za mene je konvertibilen tolar toliko, kolikor so domače cene v januarju enake ali različne od cen v mesecu decembru istega leta. Nesorazmerje med inflacijo in tečajno politiko gre na račun neto izvoznikov. To je agresija na najbolj zdrav del gospodarstva in napad na firme, ki edine delujejo tržno, torej je to napad na tržno gospodarstvo.

Zelo pozitivno je, da se v nekaterih poslovnih bankah čutijo pozitivni premiki, predvsem v Ljubljanski banki s prihodom g. Voljčca, čuti se sprememba v vseh njenih delih, tudi hčerah, to pomeni, da moramo v te ustanove, tudi v Banko Slovenije, vključiti ljudi s prakso v tržnem sistemu. Trditev, da je deviz dovolj in da trg določa tečaj tolarja, je ekonomsko nevzdržna ob dejstvu, da

na področju investicij, javnih del, odplačevanja dolgov in podobnega, ne naredimo nič. Sedanje devizne rezerve ne zadoščajo za ekološko sanacijo termoelektrarne v Šoštanju in Trbovljah in izgradnjo umetnih ribogojnic za izolske ribiče. To so sistemi, ki jih ne producira naše gospodarstvo in jih bomo uvozili, mi pa se hvalimo z deviznimi rezervami. Avstrija na primer ima veliko deviznih in za nobeno ceno ne spremeni razmerja do DEM 1:7, ker ima stabilne domače cene, inflacijo skoraj enako kot DEM in veliko razvojno-tehnološko vlaganje. To zgovorno pove, da so naše devizne rezerve v nepravilnih rokah, z njimi odloča birokracija in ne stroka. Pri tem je tudi pomembno, da pri nas ni lastnik deviznih rezerv tisti, ki jih je ustvaril, ampak je lastnik Banke Slovenije; to je absurd.

V Sloveniji vodimo enako politiko tečaja kot ga vodijo v državah, ki imajo lastno inflacijo med 2 in 4 odstotki, mi pa 93-odstotno. To se ne da prenašati na tak način in sočasno trditi, kako smo tržni.

Želim, da nova vlada bistveno spremeni sedanjo politiko do gospodarstva. Naše firme je potrebno reorganizirati in usposobiti za tržno gospodarstvo, to pomeni, da morajo postati v organizacijskem smislu podobne zunanjim. Strošek takega prestrukturiranja mora prevzeti država. Če firma po reorganizaciji in ekonomsko finančni sanaciji ne bo uspešna, mora brezpogojno propasti, ostati morajo samo uspešne firme, ne glede koliko jih bo. Tiste firme, ki poslujejo na domačem trgu in so monopolne, pa morajo biti pod kontrolo vlade, tudi njihova cena je znana, saj jo je tržno gospodarstvo zunaj že oblikovalo. Nedopustna je praksa doseda-

nje vlade, ki se je hvalila z uspehi na področju gospodarstva, ko se je število nezaposlenih povečalo, izvozne firme odpovedujejo zunanja naročila, nakupovalni centri so zaradi nerealne tečajne politike v tujini, fizični obseg proizvodnje je padel, investicijska vlaganja so zelo mala, naraslo je nezadovoljstvo delavcev, izvozne firme so ne-likvidne in podobno. Torej nobenega argumenta za hvaljenje.

Druga organizacija, ki se neupravičeno hvali, je Banka Slovenije. Nedopustne so trditve, da je ob 93-odstotni letni inflaciji tolar konvertibilen. Naša konvertibilnost je diktat nad ekonomijo s fiksnim in delno drsečo tečajno politiko. Mi smo edina država na svetu, ki nam je uspela inflacija nemške marke. Če so bili v TKO Primat prispevki in davki v mesecu januarju 92 144.896 DEM, v mesecu decembru pa 247.977 DEM ali za 103.080 DEM več, lahko zaključim dvojje: prvič, da je nemška marka devalvirala za 71 odstotkov, ali pa so se obremenitve realno povečale za 71 odstotkov. Če ne drži ne prvo in ne drugo, potem je to tipičen rezultat naše slavne ekonomske politike, vzorec za njo pa je g. Markovič.

Izgovor za sedanje ekonomsko stanje izvoznih firm nekateri zagovarjajo s tem, da je Banka Slovenije odgovorna za konvertibilnost tolarja, da pa vladi ni uspelo zadržati nerealnega povečevanja domačih cen. To je sicer res, vendar Banka Slovenije ne more voditi politike, pri kateri ne upošteva realnega stanja. Razkorak med vlado in Banko Slovenije bi moral razčistiti parlament oziroma sedaj državni zbor in ne dopustiti dvotirnosti.

Tisti, ki dela v interesu države, bo storil vse, da izvozno gospodarstvo ne pro-

pade, odnosno bo naredil vse, da ga tržno usposobi za zunanjo konkurenco. Poleg usposodovitve tržnega gospodarstva za zunanje tržne nastope mora priti v najkrajšem času do tržne usposodovitve države in njenih funkcij, celotne nadgradnje, infrastrukture, cene kapitala, domače cene, energije in vsega drugega, kar tvori elemente cen tržnega produkta. Sedaj se ta proces začne le v izvoznih firmah, vse drugo pa je velik moteč element. Torej smo šele na začetku.

Rezultat tega pogovora je, da je država v letu 92 ustvarila v TKO PRIMAT pogoje, po katerih je povečala domače obveznosti, izračunano v nemški marki za 4.197.876 DEM. To je enako bruto OD za 11 mesecev. Če bi ostali vrednost tolarja in domače cene iz meseca januarja 92, bi lahko v TKO Primat 100-odstotno uresničili kolektivne pogodbe. Vzroki za neuresničitev kolektivnih pogodb v izvoznih firmah niso v GZ in ne v vladi Slovenije, vzroke je treba iskati v Banki Slovenije. Nič nam ne pomagajo devizne rezerve, če je delavec, ki jih ustvarja, lačen. Hvala za tako politiko.

Te resnice ne bomo spoznali pa tudi ne priznali sami. Pri presoji ekonomske upravičenosti tečajne politike so nam potrebni tuji strokovnjaki, kot je bil primer za višino davkov in prispevkov, ki so 40 odstotkov nad evropskim povprečjem, in kot je bil primer odušinskih obresti, ki so bile dvajsetkrat višje, kot je evropsko povprečje.

Priporočam novi vladi Slovenije, da pripelje svetovne eksperte za presjo določanja tečaja tujih valut.

Generalni direktor,
Ernest FUJS,
dipl. ing. org.

Kovinotehna oddaja skladiščne površine v najem

Vizija razvoja

Prepričani smo, da našim bralcem Kovinotehne ni potrebno posebej predstavljati, saj je le redkokdo ne pozna. Zato pa nikakor ne bo odveč zapisati nekaj vrstic o načrtih in razvojni viziji njene storitveno tržne enote „Skladišča in transport“, ki s svojimi smelnimi razvojnimi načrti le še potrjuje že skoraj pregovorno tržno prodornost enega najuspešnejših slovenskih podjetij.

Po besedah direktorja skladišč in transporta, dipl. oec. Draga Cmoka ta tržiščno tržna enota Kovinotehne razpolaga z 49.000 kvadratnimi metri odprtih in 54.000 kvadratnimi metri zaprtih skladiščnih prostorov, ki jih želijo v bodoče boljše izkoristiti, tudi na načine, ki predstavljajo v Sloveniji zanimivo novost. Zato ponujajo svoje zaprte in odprte skladiščne prostore po konkurenčni ceni v najem vsem, ki bi jih to zanimalo. Pri tem poudarjajo svojo dobro strojno opremljenost ter hitrost in kvaliteto uslug, ki so jih sposobni zagotoviti bodočim najemnikom njihovih skladiščnih površin. Omeniti velja tudi, da te površine ne ponujajo v najem zato, ker bi se zmanjšale njihove lastne potrebe, pač pa je takšna poteza posledica želje za čim večjo racionalizacijo poslovanja in njihove tržne prilagodljivosti.

Poleg tega klasičnega vidika trženja s

površinami se v prihodnje zaradi možnosti, ki jih vidijo in zaradi vizije, ki je bila vedno ena od lastnosti tega kolektiva, nameravajo lotiti tudi, za naše razmere, dokaj neobičajnih dejavnosti.

Tako pripravljajo za tuje fizične in pravne osebe možnost, da v njihovih skladiščih shranijo avtomobile, čolne ali jahte in drugo svojo lastnino, v času njihove odsotnosti oziroma v primeru, da je zanje ugodneje na tej lokaciji shraniti svoje stvari, kot pa jih voziti domov. Nadalje nameravajo ponuditi usluge tištega dela sistema Kovinotehne, ki je bil prej namenjen notranji uporabi - tu gre predvsem za špedicijo, ki so jo zmožni opravljati s svojim dobro opremljenim avtoparkom. V svojih načrtih predvidevajo tudi možnost prodaje blaga neposredno z obstoječih skladiščnih površin, posebej še v primeru, kadar bi najemnik želel svoje blago čimprej pro-

dati. Takšna možnost bo po predvidevanjih vodstva Skladišča in transporta za najemnike tržno zelo zanimiva.

V Kovinotehni tudi nameravajo ponuditi prevoze z osebnimi luksuznimi avtomobili in s šoferji iz svojega parka osebnih vozil vsem tistim, ki bi želeli takšne usluge in jih seveda bili pripravljeni plačati. Tu se zgledujejo po zahodu, kjer so takšne dejavnosti nekaj normalnega, zato smatrajo, da bo z nadaljnjim razvojem potreba po tovrstnih uslugah kmalu prisotna tudi pri nas. Ravno tako je zanimiva njihova ideja o kulturi, ki se uveljavlja v povezavi z industrijo in ki lahko na ta način poskrbi tako za afirmacijo sebe kot tudi podjetja.

Zavedajo se, da so nekatere njihove ideje za ta prostor nove in morda še ne tako hitro uresničljive, zato poudarjajo, da gre pri tem projektu v enem delu predvsem za vizijo razvoja. Saj naj bi te ideje predstavljale nadgradnjo njihovega poslovanja.

Ambicije Kovinotehne na tem področju niso usmerjene le v regijo ali zgolj v slovenski prostor, ampak tudi v širši

prostor Alpe Jadrana, Evrope in sveta. V ožjem prostoru oziroma na domačem trgu bodo poizkušali s klasičnim pristopom in s svojo univerzalno ponudbo. V okviru interesov strateškega razvoja slovenskega gospodarstva pa se bodo poizkušali čimprej vključiti v evropske in svetovne tokove, to pa pomeni dobro izkoristiti tranzitno lego Slovenije in tranzit med vzhodom in zahodom ter v obratni smeri, ki že poteka preko našega ozemlja ter tudi številne druge možnosti, ki se bodo s povečanjem tranzitnega prometa preko našega ozemlja še ponudile. Bližina brniškega in mariborskega letališča ter luke Koper, ki postaja tudi za Evropo pomembno okno v Sredozemlje, jih potrjuje v prepričanju, da so njihovi načrti uresničljivi. V tem kontekstu tudi za Celje obstajajo možnosti, da postane pomembno tranzitno področje, kar bi na tem območju lahko privedlo do nastanka raznih zbirnih centrov za zbiranje in kasnejšo odpremo blaga.

V bodoče vidijo tudi možnost, da se prično ukvarjati s kontejnerskim tranzitom, čeprav takšne variante morda danes izgledajo še ne preveč realne. Takšni zahtevni načrti pa seveda zahtevajo tudi ustrezne kadre, ki jih bodo lahko izvedli. Zato v Kovinotehni namenjajo veliko pozornost profesionalnemu razvoju kadrov, predvsem tistih, ki so zrasli v podjetju in z njim in ki bodo kos njihovim zahtevnim razvojnim načrtom.

Janez Vodnar

RES JE...

- da so Drnovska končno potrdili. Le katera dva poslanca sta bila tako bedasta, da sta mu omogočila absolutno večino?

- da so se z novim letom izboljšali slovensko - hrvaški trgovski odnosi. Samo trgovski ...

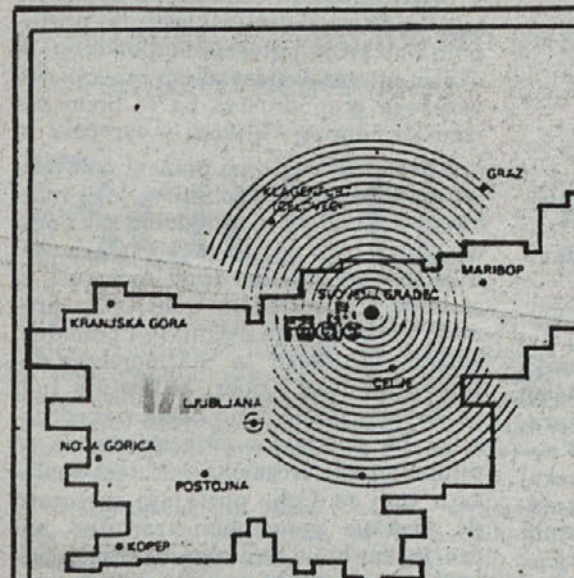
- da je predlani v Sloveniji nastopila svoboda. Razen v Rimskih Toplicah, ki so še vedno v rokah slovenske vojske. Vojska je pač vojska.

- da je čisto vseeno, če ima Slovenija dobro ali slabo vladno. Važno je, da ima odličen parlament. Za umret.

- da je vseeno, če poslanci zaslužijo osemde-set ali dvesto tisočakov. Za nedelo je oboje preveč.

- da so Brežice na Štajerskem in ne na Dolenjskem, kot mislijo nekateri. V vsakem primeru pa niso na Gorenjskem.

- da na Hrvaškem sodijo pilotu JA, ki je bombardiral pretvornik na Krvavcu. Seveda se mu obeta medalja za hrabrost.

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

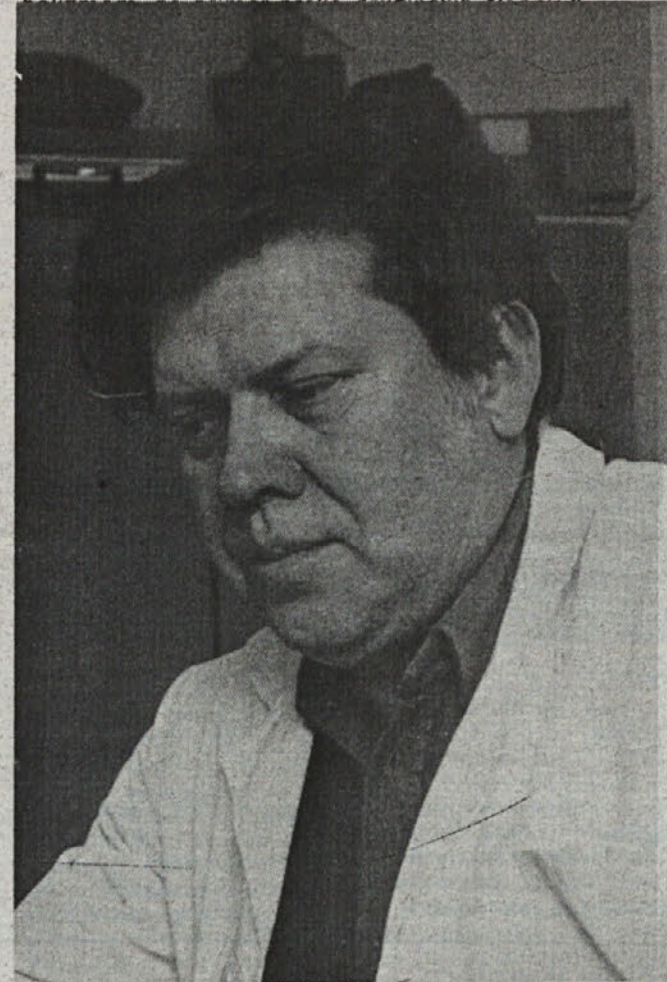
Dr. Franc Heber, idejni vodja Šole za zdravo življenje in oče akcije Pomladanski post

Post, telesno in duhovno očiščenje

V Dravogradu vodi dr. Franc Heber že enaindvajseto leto Šolo za zdravo življenje, ki je bila sprva namenjena rehabilitaciji alkoholikov, kasneje pa so se pridružili še drugi, ki so stremeli k drugačnemu, boljsemu načinu življenja. Ze šesto leto pa se lahko priključijo tudi štirinajstrednemu programu postenja z jasnim in zdravim motivom, da bi se telesno in duhovno očistili. Vsi lastniki življenja smo talci bolezni, nekateri se ji upiramo z znanjem, drugi z aspirini, tretji pa s postom.

Kakšno je ozadje nastanka Šole za zdravo življenje, katere so njene posebnosti in značilnosti?

„Gre za socialno-andragoški model urejanja ljudi v stiski, najprej je bila šola namenjena rehabilitaciji alkoholikov. Pred dvajsetimi leti sem prevzel klub zdravljenih alkoholikov v Dravogradu, kasneje pa sem ga začel dopolnjevati z ambulantnim zdravljenjem in urejanjem alkoholikov brez hospitalizacije. Znanje je prineslo razvoj in danes uporabljamo preko štirideset vzgojnih in prevzgojnih sredstev. V Šolo za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose se vključuje vedno več ljudi, ki sami niso bili alkoholiki, so pa indirektno povezani z alkoholizmom.“

Dr. Franc Heber, idejni vodja Šole za zdravo življenje in voditelj spomladanskega posta v Dravogradu

Pridružijo pa se lahko tudi ostali, vsi, ki bi želeli stopiti korak naprej h kakovostnejšemu življenju.

„Kot eno izmed dejavnosti šole smo začeli izvajati vsakoletni post, ki ni namenjen hujšanju, ampak čiščenju telesa, duhovnemu preporodu in skrbi za lastno zdravje. Za druge ljudi, ki niso pripadali klubu zdravljenih alkoholikov, sem organiziral specifičen način dela, hiter način, da ob štirinajstrednem postu skušamo spoznavati principe zdravega načina življenja, skupinsko dinamiko, kako se obvarovati raznih bolezni, kako si pomagati v boleznih na alternativen način.“

Kdaj bo letošnji post in koliko ljudi pričakujete?

„V našo kulturo je vtakno krščanstvo, post je od pe-pelnice do velike noči, v obdobju po zimski zalezanosti je post najlažje izvesti, po zmanjšani aktivnosti je potrebno spomladansko čiščenje organizma. V lanskem letu je bilo v programu okoli osemdeset ljudi in večinoma so izrazili pripravljenost, da bi tovrstno izkušnjo tudi v naslednjem letu ponovili, za tiste, ki bodo ponovno prišli v šolo, bom skušal privedi nekakšen nadaljevalni tečaj, za vse, ki bodo prvič, pa začetnega.“

Ali temelji izbira časa postenja, ki ga izvajate spomladi, zgolj na krščanskem izročilu?

„Ne gre samo za krščanstvo, ampak je časovno in vremensko pomlad najugodnejši termin, najbrž so že v preteklosti kristjani vedeli, zakaj se postijo ravno v tem času.“

Post kot vzdržnost poznajo skoraj vse kulture, znan je tudi post kot versko očiščenje. Kako bi poja-snilo izročilo, namen in pomen posta?

„Začnemo lahko pri starih Grkih, znani sta Platonova in Pitagorejska šola, vsi ti filozofi so že takrat gojili post in pretežno vegetarijansko prehrano in so glede na čas, ki so mu pripadali, doživljali izredno visoko starost in nenavadno veliko duhovno bistrost ter sposobnost dela. Sokratu je bilo skoraj devetdeset let, ko so ga obsodili na smrt, čeprav je bila takrat povprečna življenjska doba okoli trideset let. Kasneje je znano Kristusovo izročilo, Mohamedovo in še nekatera druga, vsi so v zgodovinski izročilo vnašali tudi post.“

Tudi vi se najbrž postite, kakšno izkušnjo predstavljate vam?

„V post se vključuje vsa moja družina, tudi nekateri sodelavci iz zdravstvenega doma in znanci, vsi so zelo zadovoljni. Dejavnost najboljše teče, če v njej tudi sam aktivno sodelujem in na ta način podpreš ljudi v prepričanju.“

Kaj kažejo vaše dolgoletne izkušnje, katere bolezni je mogoče s postom zdraviti?

„Pozitivno vpliva na zdravljenje kožnih bolezni, revmatoidnih bolezni, pomemben je tudi kot nadaljevalno zdravljenje pri rakastih obolenjih. Do sedaj je bilo kar nekaj ljudi, ki so se po operaciji vključili v program posta in pri teh zaenkrat ni zaznati zasevkov.“

Kakšno pa je vaše mnenje o Brussevi terapiji totalnega stradanja, ki traja 42 ali več dni, s katero je skušal zdraviti raka?

„Posebnih izkušenj s tovrstnim zdravljenjem nimam, zase pa bi rekel takole: če bi sam zbolel za takšno boleznijo, bi se najverjetneje podvrgel popolnemu postu. Ni pa dvainštiridesednevnji post nič kaj posebnega, poznam na primer zdravnico iz Ljubljane, ki se je podvrgla totalnemu postu, bila v tem času izredno aktivna in šla petinštrideset dan posta na Triglav. Šestdeset dni brez hrane, ob primernem režimu seveda, lahko človek zdrži brez škode. Gladovna stavka je bistveno nekaj drugega, človek se takrat nahaja v nenormalnih okoliščinah, ni mu omogočeno umivanje in gibanje. Pri postu je treba poskrbeti, da vitalni pomembni organi dobijo dovolj hrane, da se energija v organizmu mobilizira z gibanjem, z mišičnim delom, srce mora biti primerno obremenjeno. Če bi v hudi zimi zmanjkalo kurjave, človek hiše ne bo požgal, ampak bo najprej porabil vso hišno navlako. Tako organizem v postu išče navlako. V tem je teoretična zasnova, da bi se življenjsko manj pomembne beljakovine pokurile, pri raku so rakaste celice tiste, ki so manjvredne. Rumatizem je na primer bolezen, ki bazira na patoloških beljakovinah v organizmu. Če je človek aktiven, sam poje svojo bolezen.“

Kdaj se prične v organizmu proces čiščenja, koliko dni stradanja je potrebnih, da začne „jesti“ balastne snovi?

„V obliki glikogena imamo za teden dni zalog in v tem času se nič kaj posebno zdravljenega ne zgodi v organizmu. Teden dni brez hrane je za človeka dragocena izkušnja, dobra za duhovno plat, za učinkovitost pa je potrebnih najmanj štirinajst dni, še boljše pa enaindvajset. Poznam konkreten problem človeka, ki je imel alergijo na mraz, pri tej bolezni ne poznamo nobene pametne terapije, in odločil se je poskusiti z enaindvajsetdnevni postom. Po končani terapiji, se je odločil, bo, kar bo, in se v najhujšem mrazu povzpela na Košenjak, hrib nad Dravogradom, ki vzame najmanj štiri ure hoje, in prestal preizkušnjo brez problemov.“

Najbrž post za vse bolnike ni primeren, katerim bi ga odsvetovali?

„To je zelo relativno, a odsvetoval bi ga na primer rakavim bolnikom v zadnjem stadiju in ostalim brezupno bolnim, čudežnih ozdravitev v teh primerih ne more biti. Ne priporočam ga ljudem, ki ne morejo biti fizično aktivni, bolnikom po težjem infarktu na primer, ki morajo mirovati. Predvsem je pomembna motivacija in temeljit premislek preden se kdo za post odloči, nekoga nasilno spravljati v post ni dobro, ker je potem nevrotično dekompenziran.“

Kako se vede organizem pri totalnem postu?

„Prebavni sokovi se po nekaj dneh nehajo izločati, nekateri snovi se izločajo v črevo, zato ni primerno uporabljati odvajal, ker so to visokovredne beljakovine, ki se potem spet porabijo in srkajo v krvni obtok. Organizem preklopi metabolizem z ogljikohidratnega v smeri, da se uporabljajo tudi ketonska telesa, nauči se ustvarjati potreben krvni sladkor in ketonska telesa iz drugih sestavnih delov telesa, tudi iz maščob in beljakovin.“

So za post potrebne kakšne posebne priprave?

„Prebrati je treba nekaj literature in se samostojno odločiti, zakaj v post in kaj pričakovati. Nekaj dni prej se je priporočljivo prehranjevati z lažjo, vegetarijansko hrano. Program, ki ga dobi pri nas, mora sprejeti, spoštovati in izvajati. Potem neha jesti in premagati mora tudi vse druge odvisnosti, ne sme kaditi ali uživati kakršnihkoli poživil.“

Koliko tekočine je v času postenja nujno užiti, da organizem ne dehidrira?

„Priporočam tri do pet litrov tekočine dnevno, in sicer razne prazne čaje (šipek, žajbelj, hibiskus ...), ne smejo biti pregrejeni, da ne bi dražili želodčne sluznice pri izločanju kisline, mešanico mineralnih vod, predvsem pa vodo. Lani sem dodal še sok iz kanadskega javorja.“

Glede na kaj odredite trajanje posta, v kakšnem primeru ga je treba prekiniti? Koliko je tistih, ki posta ne zdržijo do konca?

„Večina ljudi je visoko motiviranih, zato je majhen odstotek tistih, ki ga prekinajo, svoje pa odigra tudi skupinska dinamika. Tisti, ki s postom prenehajo, ga prekinajo izključno zaradi psihičnih razlogov, drugih organskih zapletov ni.“

Poudarjate aktivnost med postenjem, so lahko ljudje, ki se za post odločijo, tudi redno zaposleni?

„Večinoma so v rednem delovnem razmerju. V program je bila vključena tudi kuharica, ki je v času posta izredno dobro kuhala, bili so tudi peki, ki so šele takrat ugotovili, da kruh tako dobro diši, in se mnogi z raznolikimi delovnimi obveznostmi. Program predvideva redno delo, potem se dobimo in gremo na redni dnevni pohod, ki traja dve ali tri ure, takrat jim ponavadi povem kakšen meditativni tekst, da človek razmišlja o vrednotah in svojem življenju, ali zdravstveno predavanje. Če želijo, se lahko v štirinajstih dneh veliko naučijo.“

Kakšno je telesno in psihično stanje ljudi med popolnim postom, kam in kako izgine občutek lakote?

„Občutek lakote traja dva, tri ali štiri dni, vse stvari pa je v življenju lažje narediti, če človek naenkrat preneha, kot je na primer z odvajanjem od alkohola. Občutek lakote kmalu, tudi ob podpori skupine, mine in ostanejo le še skomline po hrani, ko zadisijo tudi najbolj preproste jedi.“

Kakšen je pomen volje pri prostovoljni odpovedi hrani?

„Tistim, ki že imajo za seboj kakšno tovrstno izkušnjo, tisto telesno lahkost, ki jo je treba doživeti, ko je človek kot prejojen in čuti organe, ki veliko lažje delujejo, post že veliko pomeni. Za začetnike pa je to pomembna izkušnja, ki zahteva voljo.“

Kakšna je vloga skupinske zavesti pri postenju?

„Kadarkoli naleti človek na kulturo, ki nekaj dela brez posebne škode zase, da na nek način raste, se rad pridruži. V skupini je poudarjen tudi občutek varnosti in velika stopnja zaupanja.“

Stradanje je v naši zavesti največkrat povezano z lakoto, ki jemlje življenje. Kako premagati odpor do posta?

„Stradanje človeka prestraši predvsem, če iz tega ne vidi nobenega izhoda, če pa vidi pred seboj možnost, da se bo že v naslednjem trenutku normalno prehranjeval, je to povsem nekaj drugega. Včasih smo od hrane obsedeni, že v manjšem neurju pričakujemo helikopterje s hrano. Štirinajst dni brez hrane ni nič hudega, to bi ljudje morali vedeti, na razpolago mora biti le dovolj tekočine. Dostikrat je panika tista, ki mori v izrednih okoliščinah, ko ostane človek brez hrane.“

Kaj menite o drugačnih postih, zelenjavnem, sadnem ali postu enkrat tedensko?

„Vse, kar človek aktivno naredi za svoje zdravje, je smiselno. Sem pristaš pristopov, v katerih človek sam skuša izboljšati svoje zdravje, se trudi in je v tej smeri aktiven.“

Če bi vi resno zboleli, bi posegli po ustaljenih metodah medicine ali bi si pomagali na drugačen način, na primer s postom?

„V mladih letih sem bil zelo bolan, kar me je tudi preusmerilo v medicino. V vseh teh letih, ko sem spoznal pomembnost aktivnega življenja,

sem relativno zelo zdrav in na zdravje tudi v prihodnje računam. Redno tečem, telovadim, planinarim. Vidik aktivnega življenja skušam posredovati tudi udeležencem šole, pomemben je kompleksen način življenja, ne samo post.“

Kaj pa vaši zdravniški kolegi, vas podpirajo in spoštujejo, kar počnete?

„Posebnih konfliktov nisem doživljal, nekateri so za, drugi proti, veliko je mladih kolegov, ki sprejemajo alternativne pristope in jih skušajo izvajati, na drugi strani pa so tudi konzervativci, ki živijo v svojem prepričanju, bog jim pomagaj.“

Prehrani pacientov v bolnišnicah, razen če jim ne predpišejo kakšne posebne diete, ne posvečajo pretirane pozornosti. Kaj predlagate vi?

„Sokrat je rekel: bolj hranite bolnika, bolj mu škodite. Tudi izkušnje iz živalskega sveta kažejo podobno, bolna žival se nekam zavleče in želi mir, prikaže se čez kakšnih štirinajst dni (če preživi op. av.). Pretirano hranjenje bolnikov s pretežno hrano ima posledice, kajti hrana je zahteven biokemični proces, ki potrebuje veliko energije, le-to pa potrebuje bolnik za premagovanje bolezni in ne za prebavljanje, podobno, kot če bi bolnega posilili cepiti drva. A kultura in vzgoja sta takšni, da tudi pacienti v bolnici ne bi bili preveč zadovoljni, če jim ne bi dali hrane.“

Ksenija Lekić

V Mozirju so ustanovili varstveno - delovni center za razvojno motene

Za njihov jutri

V Mozirju so 15. januarja odprli novi varstveno-delovni center za razvojno motene. Prizadevanja njihovih staršev, Društva za pomoč duševno prizadetim Mozirje, centra za socialno delo in mozirskih občine so bila in bodo poplačana z veseljem desetih varovancev, katerim so namenili novo stavbo v prijaznem okolju, primerno opremljene prostore in strokovno oskrbo.

Poleg staršev otrok z motnjami v razvoju, socialnih delavcev in mozirskih občanarjev sta se otvoritve udeležila tudi Franc Imperl, namestnik ministra za zdravstvo, družino in socialno varstvo, ter Tomaž Jereb, predsednik Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije, ki je novemu varstveno-delovnemu centru poklonila kombi za prevoz varovancev.

Organizacijsko in finančno plat realizacije pobude o ustanovitvi tovrstnega centra, ki je izšla najprej iz vrst staršev, je prevzela občina Mozirje, v prihodnje pa bo nad centrom bedela mozirska socialna služba, financirala ga bo ministristvo za zdravstvo.

„Danes imamo razlog za radost in veselje. Za njihov boljši jutri torej, je ob otvoritvi povedal Darko Repenšek, ki ima z občinski strani največ zasluga za uresničitev ideje o centru, ki bo omogočil razvojno motenim ostati v domačem kraju, do sedaj so se vozili v Celje ali Žalec.

Ob otvoritvi so se varovanci Centra za varstvo in delo Golovec iz Celja pred-

NI RES...

- da so volitve pokopale Demokratsko stranko - navkljub petim odstotkom, ki jih je ta stranka dobila, vse kaže, da bo Dimitriju Ruplu uspelo obdržati stolček zunanje ministra. Ja, tako bosta lahko Dimsi in njegova žena zopet na državne stroške poletela v šoping na Havaje - Lojze bo pa še naprej nakupoval kar doma.

- da bo s položaja obrambnega ministra odletel Janez Janša. Na veliko jezo Jožefa Školca in Vike Potočnika ga bo Drnovšek najverjetneje obdržal na tem položaju. Ja, kaj se če - politika je k ...

- da bo razrešena predsednica vrhovnega sodišča Francka Strmole - Hlastec po novem direktorica pravne službe, kot se je zapisalo Dnevniku z zeleno piko na i. Kaj bo v resnici počela, ne pove.

- da je slovensko sodstvo pristransko. Razen v primeru Sandija Grubelića.

- da Slovenije ne bodo sprejeli v Mednarodni denarni sklad. Ko bo imela kaj denarja.

- da je novi slovenski parlament slabši od prejšnjega. Ni pa niti boljši.

- da bo starosta slovenske politike France Bučar zopet odšel v penzijo. ZBIS ga kot povratnika nima več v evidenci.

- da je Piranski zaliv v nevarnosti. Dokler ga čuvajo hrvaški policisti, nam ga vsaj ne bodo ukradli Italijani.

- da bodo Trbovlje odšle v stečaj. Tam bo kmalu le njihova občina in nje občani.

POL KILOGRAMA ZLATA

Začetek nove velike nagradne igre za bralce in naročnike NOVE DOBE!

NOVA DOBA osvešča, obvešča in nagraduje!

K. L.

NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPovednik

Christian Slater je še en mlad, luškan talent - predvsem za ženski del občinstva. Začel je zgodaj, seveda v rojstnem kraju, kje drugje kot v New Yorku. Njegove opazne stranske vloge so v nedavnem Robinu Hoodu in že davnem Čarovniku (Wizard). Glavne pa so v uspešnici Zvišani ton (Pump up the Volume) in precej manj posrečenem filmu Leto zla (The Year of the Evil). Pojavlja se tudi v raznih kriminalkah (v eni celo z Milo Jovovich). Njegov sloves ju zrasel v Robinu Hoodu, kjer poleg Kevina Costnerja krade bogatim in daje revnim.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

**STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI**

HOROSKOP

TA TEDEN NA TV

Četrtek, 21. januar

TVS 2

BLUE LADY, nemški barvni film, 1990, režija Hnas-Christoph Blumenberg, igrajo Jochen Senf, Edda Leesch, Konstantin Wecker, Matthias Fuchs.

Nemški televizijski režiserji so že večkrat dokazali, da znajo posneti dobro, napeto kriminalko. Že leta jih uvrščajo pod skupni naslov Tatort - Kraj zločina. Teme jim pa tako in tako kar same padajo v roke, vseh vrst kriminalna dejanja in izkrivljenosti so na dnevnem redu nemškega vsakdana. Ropi, izsiljevanja, trupla, to je svet časopisnih poročil in to je hkrati tudi svet fikcije.

Kdo ali kaj je Blue Lady? Nesrečna ženska ali samo izvrsten koktejl? Mlada lepota Anna, ki je obrnila hrbet svojemu prijatelju Rainerju, lastniku video-teke in je hip zatem že mrtva? Običajno je, da ob policijski preiskavi pridejo na dan najbolj nepričakovane stvari in da niti, ki vodijo do očitnih osumljencev, pogosto zavlačujejo rešitev primera. Vendar je malce smešni delušni inšpektor, ki nadvse rad kolešari, več svojega posla. Od oseb, s katerimi se je Anna družila, predvsem je to Rainerjeva sestra Jutta, počasi izvrta, da je bila Anne članica skupnice deklet, ki moškim po telefonu izpolnjujejo erotične želje. Kar precej verjetno je, da je morilec ena od njenih strank in ne užaljeni, zapuščeni ljubimec, ki ga ne igra nihče drug kot eden najbolj priljubljenih nemških kantavtorjev Konstantin Wecker. Toda med moškimi, ki jih je zapeljevala po telefonu, so kar sedla različni tipi - od preprostih voznikov kamionov do uglednih osebno-

sti. Je morilec tisti, na katerega komaj lahko pade senca suma?!

Petek, 22. januar

TVS 1

KRVNI BRATJE, ameriški barvni film, 1978, režija Robert Mulligan, igrajo Richard Gere, Paul Sorvino, Tony Lo Bianco, Lelia Goldoni, Yvonne Wilder, Kenneth McMillan.

Bilo je kaj nekaj filmov, s katerimi se je ameriški režiser Robert Mulligan priljubil gledalcem, naj spomnimo vsaj na dva, na Poletje 42 in Ubiti ptico oponaševalko. Tudi film Krvni bratje je dokaj neameriški film, čeprav se dogaja v delavskem predelu New Yorka, so njegovi junaki italijanski priseljenci, poglavar družine dela v gradbeništvu, kar je za ameriške Italijane značilno. Ena izmed privlačnosti filma je tudi Richard Gere, igralec, ki je prav sredi sedemdesetih let začel svojo zvezdniško igalsko kariero.

V newyorški italijanski četrti živi družina De Coco, oče je električar v gradbeništvu, mama je gospodinja, najstniški Stony še ne ve, kaj bi počel v življenju in njegov mlajši dvanajstletni brat je zaradi materine nasilnosti zadržan. Za moške se življenje odvija v bistrojih in za ženske pri štedilniku, patriarhalno po italijansko. Do prvega odločilnega zloma pride, ko doživi zaradi materine nasilnosti mlajši brat šok, v bolnici se Stony zave svojega nagnjenja, da bi delal kot terapevt z otroki, vendar oče želi, da bi nadaljeval družinsko tradicijo v gradbeništvu, zato se ukloni. Na vrsti je naslednji zlom. Mati izve za možovo nezvestobo in se mu skuša neuspešno maščevati, to pa povzroči nasilje in pred Stonyjem je nova odločitev.

ČETRTEK, 21. JANUARJA

Slovenija 1

- 10.30 Zgodbe iz školjke
- 11.15 Film tedna: Montreal, kakor ga vidijo ..., kanadski film
- 13.00 Poročila
- 14.15 Sova, ponovitev
- 17.00 Dnevnik
- 17.15 Otroški program, Živ žav
- 18.00 Regionalni program - Maribor
- 18.50 Štiri v vrsto, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Večna mladost, italijanska nadaljevanka
- 21.30 Tednik
- 22.15 Dnevnik
- 22.55 Košarka, posnetek

Slovenija 2

- 10.50 Turizem, ponovitev svetovno namenskega programa
- 11.05 Slovenija - Umetnostni vodnik: Dvor pri Polhovem Gradcu, ponovitev
- 11.15 Športna središča, ponovitev
- 15.25 Oči kritike, ponovitev
- 17.25 Svet poroka, ponovitev
- 18.00 Videošpon
- 18.45 Že veste, svetovno namenski program
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Umetniški večer
- 22.15 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Dragi John, ameriška nanizanka, Blue Lady, nemški film, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 01.10 Video strani

TV Koper

- 13.00 Harry O, ameriška nanizanka
- 13.50 Beg od resničnosti, angleški film, 1956

- 15.15 N. Y. P. D., serijski film
- 15.40 Robin Hood iz vesolja, ameriška risana serija
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Carobna svetilka, otroški program
- 17.00 Bersaglio - v studiu Tiatiana Juratovec, ponovitev
- 17.40 Arhitektovi nasveti, ponovitev
- 18.00 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Harry O, ameriška nanizanka
- 20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
- 20.40 Meridiani, aktualna tema
- 21.20 Dolgo iskanje, ameriška dokumentarna serija
- 21.50 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.00 Juke box, glasbena oddaja v živo

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV koledar, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Ljubzenske zgodbe, oddaja za otroke 12.00 Točo opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Common Ground, nadaljevanka, ponovitev 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Informatika: pogled skozi okno 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Spekter 20.45 Zabavna oddaja 21.30 Ekran brez okvirja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 19.30 Dnevnik 20.00 Košarka, Euroliga: Zadar - Meas Pils 21.40 Brooklyn Bridge, humoristična serija 22.15 Common Ground, serijski film 23.05 Pepsi DJ MAG 00.05 Horoskop

NEDELJA, 24. JANUARJA

Slovenija 1

- 8.35 Otroški program, Živ žav, ponovitev, Pepelka, predstava Šentjakobskega gledališča, Silas, ponovitev nemške nanizanke
- 11.30 Tiskovna konferenca
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Naša pesem '92
- 12.35 Domači ansambli
- 13.00 Poročila
- 13.05 TV variete, ponovitev
- 14.05 Sova, ponovitev
- 17.00 Dnevnik
- 17.15 Killing of Randy Webster, ameriški film
- 18.40 Dober tek, Kuharski nasveti Paula Bocuseja
- 19.17 Slovenski loto
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Zrcalo tedna
- 20.30 Nedeljskih 60
- 21.35 Morske steze, angleška poljudno-znanstvena serija
- 22.15 Dnevnik
- 22.40 Sportni pregled

Slovenija 2

- 9.25 Haus, slalom, ženske
- 9.59 Wengen, slalom, moški
- 10.25 Bagdad Cafe, ponovitev
- 10.55 Mostovi, ponovitev
- 11.25 D'Artacan in trije mušketirji, španski film (?)
- 12.05 Haus, slalom, ženske
- 12.55 Wengen, slalom, moški
- 13.05 Športna nedelja (Maribor, odbojka, Ljubljana, mali nogomet)
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Kraljestvo sonca, ameriški film
- 22.40 Sova, Družina Addams, ameriška nanizanka, The Nightmare Years, koprodukcijska nadaljevanka, Odletel bom, ameriška nanizanka
- 01.25 Video strani

TV Koper

- 13.00 Horoskop
- 13.10 Harry O, ameriška nanizanka
- 14.00 Charlie Bubbles, angleški barvni film
- 15.20 Čarobna svetilka, otroški program
- 16.25 Vohuna, ameriška nanizanka
- 17.15 Stanje stvari
- 18.15 Istrska paberkovanja
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Harry O, ameriška nanizanka
- 20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
- 20.40 Izgubljeno orožje, ameriški barvni fantastični film, 1972
- 22.50 The Swingle Singers in Concert, glasbena oddaja
- 23.35 Dragnet, ameriška nanizanka

HTV 1

- 8.25 Horoskop 8.30 Poročila 8.35 TV koledar 8.45 Slika na sliko, ponovitev 9.30 Huckleberry Finn in prijatelji, nadaljevanka 10.00 Poročila 10.05 Hišni ljubljenci 10.30 Ulica Sezam 11.30 Oddaja narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrot 13.30 Mali David, risana serija 13.55 Ne vem, kdo sem, ameriški TV film za otroke 15.00 Opera Box 15.30 Poročila 15.35 Družinski zabavnik 17.10 Grand Lancerny, ameriški film 18.50 Bubimir 19.15 TV fortuna 19.30 Dnevnik 20.05 Objem, dramska serija 21.15 Sedma noč 22.45 Dnevnik 23.10 Slika na sliko 23.55 Poročila v nemščini 00.00 Poročila 00.10 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.40 Split, košarka, prvenstvo Hrvaške, Slobodna Dalmacija - Zadar 19.30 Dnevnik 20.05 Svet odkritij, dokumentarna serija 21.00 Zlata leta 21.55 Narejena za umor, ameriški film 23.40 Šport 23.45 Jazz 00.25 Horoskop

PONEDELJEK, 25. JANUARJA

Slovenija 1

- 9.00 Zimski počitniški program
- 11.30 Nedeljskih 60, ponovitev
- 12.25 Domači ansambli
- 13.15 Churchill, ponovitev
- 14.05 Sova, ponovitev
- 17.00 Dnevnik
- 17.15 Otroški program, Radovedni Taček, Denver, poslednji dinovaver
- 18.00 Regionalni program - Maribor
- 18.50 Besede, besede, besede, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Sedma steza
- 20.30 Bobenček
- 21.30 Svet na zaslonu
- 22.15 Dnevnik
- 22.45 Gospodarska oddaja, R & R
- 23.15 Brane Rončelj, Izza odra

Slovenija 2

- 10.15 Znanje za znanje, učite se z nami
- 10.30 Naša pesem '92, ponovitev
- 11.00 Euroritem, ponovitev
- 11.15 Športni pregled, ponovitev
- 13.00 Poročila
- 15.30 Večerni gost, ponovitev
- 16.30 Utrip, ponovitev
- 16.45 Zrcalo tedna, ponovitev
- 17.00 Dober dan, Koroska
- 17.30 Obzorja duha, ponovitev
- 18.00 V službi rock'n'rolla
- 18.50 TV avtomagazin, svetovno namenski program
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Zelena ura
- 21.05 Ivan Aralica: Ulica treh vrtnic
- 22.35 Sova, Korak na korakom, ameriška nanizanka, The Nightmare Years, koprodukcijska nadaljevanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 01.20 Video strani

TV Koper

- 13.00 Harry O, ameriška nanizanka
- 13.50 Izgubljeno obzorje, ameriški barvni fantastični film, 1972
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Carobna svetilka, otroški program
- 17.10 The Swingle Singers in Concert, glasbena oddaja
- 18.00 Studio 2, šport
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Harry O, ameriška nanizanka
- 20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
- 20.40 Ponedeljkov športni pregled
- 21.20 N. Y. P. D., serijski film
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Glasba
- 22.25 Sporočilo za Garcio, ameriški pustolovski film, 1936
- 23.45 Dragnet, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV koledar, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Domače živali, oddaja za otroke 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Slika na sliko 14.50 Zlata leta, ponovitev nadaljevanke 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Hrvaška in svet 20.55 D. O. A., ameriški film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 19.30 Dnevnik 20.05 Humoristična serija 20.35 Hitreje, višje, močnejše, oddaja o športu 21.30 Ike, serijski film 22.25 Fluid Rock Cafe 23.00 Serijski film 23.55 Horoskop

PETEK, 22. JANUARJA

Slovenija 1

10.05 Videošpon, ponovitev
10.50 Umetniški večer, ponovitev
13.00 Poročila
14.10 Sova, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.15 Otroški program, Silas, nemška nadaljevanka, Prvi uspehi: Mitja Majce, kitara
18.00 Regionalni program - Koper
18.50 Štiri v vrsto, TV igrice
19.30 Dnevnik
20.05 Forum
20.25 Krvni bratje, ameriški film
22.25 Dnevnik
22.55 Večerni gost

Slovenija 2

10.00 Že veste, ponovitev svetovno namenskega programa
10.35 Gospodarska oddaja, ponovitev, Evropa 2000
11.15 Dežela smehljaja, dokumentarna oddaja, ponovitev
12.10 Večna mladost, italijanska nadaljevanka, ponovitev
13.00 Poročila
15.30 Košarka, ponovitev
17.30 Mostovi
18.00 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.45 Znanje za znanje, Učite se z nami
19.00 Euroritem, ponovitev
19.30 Dnevnik
20.05 Alternativni program, Studio City
22.10 Glasbeni utrinek
22.35 Sova, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Ciklus znanih režiserjev in ustvarjalcev - Woody Allen: Škratna roža Kaira, ameriški film, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
01.10 Video strani

TV Koper

13.00 Harry O, ameriška nanizanka
13.50 Juke box, ponovitev

16.00 Oresedici - TV novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program
17.20 Meridiani, ponovitev aktualne teme
18.00 Studio - pogovor z gosti
18.45 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Harry O, ameriška nanizanka
20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
20.40 Koncert pianista Dimitrisa Sgo-urosa, 2. del
21.25 Mali koncert, Volodja Balžalorky, violina
21.45 Vsedanes - TV dnevnik
21.55 Globus
22.25 Noč peklensčkov, italijanska barvna grozljivka, 1972

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV koledar, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Skrivnostni deček, oddaja za otroke 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Common Ground, nadaljevanka, ponovitev 15.35 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Tečaj nemškega jezika 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Alpe - Donava - Jadran 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Film - video - film 20.55 Breathles, ameriški film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

18.20 TV koledar 18.30 Oskar med detektiv 19.30 Dnevnik 20.05 Hiša napredaj, humoristična serija 20.30 Glasba v času 21.35 Glasbena oddaja 22.25 Miss Marple, serijski film 23.20 Nočna izmena, Duhoviti dvorec, humoristična serija, The Kind od Magic, nadaljevanka, Odkrita izpoved, ameriški film 03.00 Horoskop

SOBOTA, 23. JANUARJA

Slovenija 1

9.25 Izbor, Radovedni Taček, Povodnjak in makov škrat, Zlata ribica
10.20 Tok, tok, ponovitev kontaktne oddaje za mladostnike
11.05 Krvni bratje, ponovitev ameriškega filma
13.00 Poročila
14.15 Sova, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.15 Življenjske preizkušnje, angleška poljudnoznanstvena serija
18.05 Regionalni program - Ljubljana
18.50 TV mernik
19.12 Žrebanje 3 krat 3
19.30 Dnevnik
20.05 Utrip
20.30 Variete
21.35 Bagdad Cafe, ameriška nanizanka
22.15 Dnevnik
22.55 Sobotna noč, Videonoč, Svetovne glasbene nagrade, 2. del

Slovenija 2

9.55 Izbor, Jakec in čarobna lučka, Denver, poslednji dinosaver, Zgodbe iz školjke, Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
11.20 Haus, smuk ženske
12.15 Wengen, smuk, moški
13.00 Poročila
13.05 Operne zgodbe, Falstaff
16.00 Športna sobota
18.40 Dober tek, Kuharski nasveti Paula Bouseja
19.30 Dnevnik
20.05 Churchill, dokumentarna serija
22.55 Slovenski magazin
21.25 Poglej in zadeni
22.35 Sova, Znaki zodiaka, nemška nanizanka, The Day of the Evil Gun, ameriški film, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
01.20 Video strani

TV Koper

13.00 Harry O, ameriška nanizanka
13.50 Sojenje neznanim storilcem, italijanska drama, 1972
15.35 Čarobna svetilka, otroški program
17.00 Koncert pianista Dimitrisa Sgo-urosa, ponovitev
17.45 Mali koncert, ponovitev
18.00 Globus, ponovitev
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Jutri je nedelja, verska oddaja
19.35 Harry O, ameriška nanizanka
20.30 Charlie Bubbles, angleški barvni film, 1968
21.50 Vsedanes - TV dnevnik
22.00 Stanje stvari
23.00 Vohuna, ameriška nanizanka
23.50 Horoskop

HTV 1

8.05 TV koledar 8.15 Slika na sliko, ponovitev 9.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.30 Oddaja za otroke 11.30 Oddaja za otroke 12.00 Poročila 12.05 Moč in slava, ponovitev 12.35 Duhoviti dvorec, nadaljevanka, ponovitev 13.10 Tom in Jerry kot smrkavca 13.35 The Kind of Magic, nadaljevanka, ponovitev 14.00 Poročila 14.05 Pozdravi iz domovine 14.35 Beverly Hills 90210, ponovitev 15.20 Dokumentarna oddaja 16.00 Poročila 16.15 Televizija o televiziji 16.45 Turbo-limach Show 18.00 Poročila 18.05 TV razstava 18.20 Santa Barbara 19.05 V začetku je bila beseda 19.30 Dnevnik 20.00 TV tednik 20.20 Neprijazni rudnik, ameriški film 22.05 Dokumentarna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

16.30 Split, rokomet, prvenstvo Hrvaške, Dalma - Osijek 19.15 Glasba 19.30 Dnevnik 20.00 TV tednik 20.20 Črno-belo v barvi, V avtobusu, humoristična serija, film 00.00 HIT-DEPO 02.30 Horoskop

TOREK, 26. JANUARJA

Slovenija 1

9.05 Zimski počitniški program
11.15 Življenjske preizkušnje, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
12.00 Zelena ura, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Svet na zaslonu, ponovitev
14.10 Sova, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.15 Otroški program, Zaljubljeni zmaj, Zlata ribica
18.00 Regionalni program - Koper
18.50 Besede, besede, besede, TV igrice
19.30 Dnevnik
20.05 Žarišče
20.40 Glasba, Show in cirkus
21.40 Mačke, angleška poljudnoznanstvena serija
22.15 Dnevnik
22.55 Omizje

Slovenija 2

10.05 TV avtomagazin, ponovitev svetovno namenskega programa
10.35 Sedma steza, ponovitev
10.55 Ivan Aralica: Ulica treh vrtic, ponovitev drame HTV
12.00 Bobenček, ponovitev
13.00 Poročila
15.40 Sobotna noč, ponovitev
18.00 Ptujsko gledališče, dokumentarna oddaja
18.50 Prislunhimo tišini
19.30 Dnevnik
20.05 Milena, koprodukcijska nadaljevanka
21.00 Osmi dan
22.00 Svet poroča
22.40 Sova, V avtobusu, ameriška nanizanka, The Nightmare Years, koprodukcijska nadaljevanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
01.25 Video strani

TV Koper

13.00 Harry O, ameriška nanizanka
13.50 Sporočilo za Garcio, ameriški film
15.15 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
16.00 Oresedici - TV novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program
17.10 Vohuna, ameriška nanizanka
18.00 Studio 2, Magazin
18.50 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Harry O, ameriška nanizanka
20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
20.40 Prekleti vojak, ameriški akcijski film
22.10 Vsedanes - TV dnevnik
22.20 Vonj po tropih - Avstralska kuhinja, avstralska dokumentarna oddaja
22.45 Out, angleška nadaljevanka
23.35 Vohuna, ameriška nanizanka

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV koledar, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Bitka za nasme, dokumentarna oddaja za otroke 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Ike, serijski film 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Hrvaška kulturna dediščina 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Tuja dokumentarna serija 21.00 V prvem planu, kontaktna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

19.20 Loto 19.30 Dnevnik 20.05 Dragi John, ameriška nanizanka 20.35 Vi in vaš video 21.25 Ike, serijski film 22.20 Premiere, ki jih ni bilo, Figarova ločitev 23.45 Horoskop

SREDA, 27. JANUARJA

Slovenija 1

9.00 Zimski počitniški program
11.05 Milena, ponovitev koprodukcijske nadaljevanke
12.10 Osmi dan, ponovitev
13.00 Poročila
13.15 Morske steze, angleška poljudnoznanstvena serija, ponovitev
14.00 Sova, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.15 Otroški program
18.55 Besede, besede, besede, TV igrice
19.30 Dnevnik
20.05 Žarišče, Parlament
20.40 Predsednik, slovenski TV film
22.15 Dnevnik
22.45 O kulturi

Slovenija 2

10.10 Prislunhimo tišini, ponovitev
10.40 Portret slovenskega glasbenika: Samo Hubad
11.30 Mačke, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
12.00 Glasba, Show in cirkus, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Omizje, ponovitev
18.00 Beverly Hills 90210, ponovitev ameriške nanizanke
18.50 Turizem, svetovno namenski program
19.05 Slovenija - Umetnostni vodnik: Tunjice, ponovitev
19.30 Dnevnik
20.05 Športna sredo
22.35 Sova, Buntz z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka, The Nightmare Years, koprodukcijska nadaljevanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
01.15 Video strani

TV Koper

13.00 Harry O, ameriška nanizanka
13.50 Irtška paberkovanje
14.35 Out, angleška nadaljevanka
15.30 Glasba
16.00 Oresedici - TV novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program
17.15 Pablo Jaqueline, katalonski dokumentarec, 1992
17.35 Vonj po tropih - Avstralska kuhinja, ponovitev
18.00 Studio 2, otroški program
18.50 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Harry O, ameriška nanizanka
20.15 Dragnet, ameriška nanizanka
20.40 Bersaglio - v studiu Tatiana Juratovec
21.20 Šok moderne umetnosti, ameriška dokumentarna serija
21.50 Vsedanes - TV dnevnik
22.00 Arhitektovi nasveti
22.20 Lomilca src, ameriška komedija, 1984

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV koledar, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Marianne, risana serija 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Ike, serijski film 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Svetovalec, angleški film 21.40 Znanstveno posvetovanje 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

19.30 Dnevnik 20.05 Good Sports, humoristična serija 20.40 Izkušnje življenja, dokumentarna oddaja 12.35 Ike, serijski film 22.25 Glasbeni večer 23.55 Horoskop

Primadona mode Naomi Campbell

Črni biser

Naomi Campbell je z izjemno lepoto, senzualnostjo in prefinjenostjo porušila predsodke do temnopoltih fotomodelov, kreatorji obožujejo njen stil prezentiranja modelov, fotografe pa je očarala z možnostmi transformacije. Pred nedavnim je najavila tudi pevsko in igralsko kariero, jo bomo vendarle še videvali na modnih stezah, se sprašujejo njeni oboževalci?

Campbellovi je bilo petnajst let, ko jo je pred londonskim Covent Gardenom ustavila Američanka Beth Boldt, lastnica modne agencije "Synchro", ki je v London dopotovala s soprogom v lov za novimi svežimi, mladimi obrazi, ki bi lahko na modnih odrih in v prestižnih revijah zamenjali že nekoliko dolgočasne za-

gorele kalifornijske plavolaske. "Nisem mogla odvrniti oči z nje," pripoveduje Boldtova, "stopila sem k njej in jo vprašala, če bi želela sodelovati v moji agenciji. Ona pa je skrila roke za hrbet, nihala na eni nogi, se široko nasmehnila in enostavno izrekla - da. Presenetila me je s svojo odločnostjo, ki jo redko srečam pri novinkah, in že takrat sem bila prepričana, da je Naomi izjemna."

Sedem let kasneje dvaindvajsetletna kraljica modnih stez in revij ne dopušča več nobenih dvomov o svoji uspešnosti. Dnevno zasluži deset tisoč dolarjev, samozavestno nastopa v videospotih Georga Michaela, Michaela Jacksona in Madonne, njen lep obraz je popestril celo naslovnico revije "Time". Videvajo jo v družbi z de Nirom, Brucem Willisom, Demi Moore, Jackom Nicholsonom in še mnogimi drugimi slavnimi osebnostmi.

V kratkem času si je izborila status modne primadone, morda se včasih ravno zaradi tega temu primerno obnaša, novinarji se pritožujejo, da prihaja na dogovorjene intervjuje tudi po dve uri kasneje, na praznovanju svojega rojstnega dne pa je v zamudi pre-

kosila celo gostjo Madonno. Okoli sebe je zgradila zid nedotakljivosti, zasebnost štiti pred radovednimi množicami, na javna mesta odhaja pogosto maskirana.

Modni fotograf Steven Meisel, ki mu gre za sluga za vse njene številne transformacije v zadnjih letih, je nad njo tudi sam presenečen. Spominja se prvih snemanj pred šestimi leti in pravi, da je delovala kot sramežljiva deklica, ki jo je fasciniral New York, bala se je sprostiti pred kamero, ampak vase je vendarle verjela, imela je močno voljo in željo za uspehom.

Naomi Elaine Campbell je edina hči Valerie Morris, enainštiridesetletne Jamajčanke, očeta pa ni nikoli poznala. Odraščala je v Londonu v četrti Streatham. Njena mati je bila profesionalna plesalka, ki je vsa ta leta s svojo plesno skupino potovala po svetu, tako je Naomi, še preden je postala fotomodel, spoznala že velik del sveta in doživela številna potovanja, ko je mater spremljala ali jo obiskovala. V Švici, kjer je živel materin prijatelj, pa je preživljala praznike.

Mati se spominja, da so Naomi že kot štiriletno dekle očarale gledališke luči, vedno je govorila, da bi želela ljudi zabavati. "Če sem imela močan občutek, da nekaj želim in hočem, me nič ni moglo odvrniti. Želela sem postati plesalka, pa ne zaradi moje matere, ampak zato, ker imam ples rada," pripoveduje Naomi. Ravno zaradi ljubezni do plesa je Naomi iz šole Barbare Speake prestopila v Italia Conti v Stockwell, kjer jo je agentka za plesne talente June Collins vzpodbujala v njenih ambicijah in jo pošiljala na razne avdicije. Visoko in temnopolto dekle je izstopalo zaradi svoje gracioznosti, dolgih in mišičastih nog. Veliko časa je preživljala v dvorani za gimnastiko, kar počne tudi danes. Njena najboljša prijateljica je bila Emily Lloyd, ki je danes uspešna igralka v Hollywoodu. Kot najstnici sta v Londonu po šoli delali v prodajalnah, od zaslužene žepnine si je Naomi plačala manekenski tečaj, da bi si izboljšala držo, tles in stil oblačenja, največja prelomnica pa je bilo srečanje z Beth Boldt.

Temnopolti modeli do vstopa Naomi Campbell v svet mode niso imeli preveč dela, naslovnice znanih revij so bile rezervirane le za belopolte, podobno je bilo tudi z ekskluzivnimi pogodbami s kozmetičnimi koncerni.

Marca 1986 je francoski "Elle" delal veliki modni prispevek od New Orleansa preko Mississippija in Alabame pa do Floride, naročena manekenka je odpovedala zaradi bolezni in zamenjala jo je Naomi. Francozi so bili navdušeni. Odstopili so ji naslovnico v "Elle", in prvič se je črнка pojavila na naslovnici revije "Vogue", sledila so osvajanja drugih modnih magazinov, ponudbe znanih modnih kreatorjev in priznanih fotografov.

Ob modni karieri pa ima Naomi Campbell še nekatere druge načrte, med drugim naj bi zaigrala v filmu o Josephine Baker, kar pa so onemogočile finančne težave podjetja, ki naj bi filmski projekt financiralo. Rada bi se preizkusila tudi v petju, zato del dragocenega časa nameni učnim uram petja in izpopolnjevanju ameriškega naglasa. S teamom podjetja "Epic Records" je že pričela s snemanjem demo posnetkov za prvi album. George Michael je povedal naslednje: "Naomi Campbell ima prekrasen glas, ki bo vse prijetno presenetil." Bomo slišali in prisluhnili...

Lepa in pametna

Kritiki so Winono Ryder, dvajsetletno igralko, ki je odigrala glavno žensko vlogo v Coppolinem filmu "Drakula", obsuli s pohvalami: lepa, pametna in dobra igralka. Winona živi v Los Angelesu, njen prijatelj je igralec Johnny Deppo, v New Yorku si ureja novo stanovanje, ob tem pa sprejema številne ponudbe novih vlog.

Prepovedani Beatlesi

Lokalna kanadska radijska postaja iz Ottawe, ki poslušalcem vrtili stare uspešnice, je prepovedala eno od pesmi skupine Beatles zaradi pritožb ženskega dela poslušalcev, pritoževale so se, da pesem vzpodbuja nasilje nad ženskami. V pesmi Johna Lennona "Run For Your Life", objavljeni leta 1965, je sporni verz, ki se glasi takole: "Raje bi te videl mrtvo, dekle, kot pa z drugim moškim." Urednik radijske postaje je pojasnil, da so se pritožile štiri poslušalke, zato tudi umik pesmi z radijskega programa, in kot ugotavlja, gre za občutljivo problematiko v Kanadi.

Očka Redford

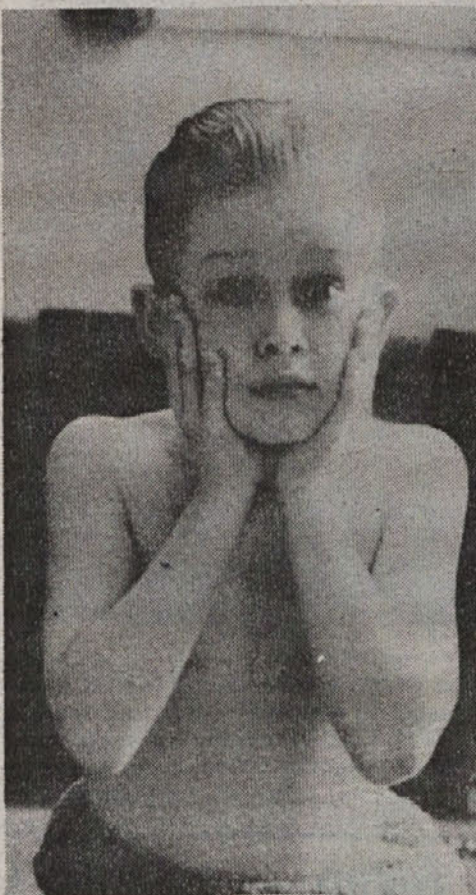
Robert Redford, znani filmski igralec in borec za ekologijo, je najavil skorajšnjo poroko in rojstvo otroka. Njegova izbranka je osemindesetletna Kathy O'Rear, kostumografinja, ki jo je spoznal na snemanju svojega najnovejšega filma. Po ločitvi od žene Lole, s katero sta imela tri otroke, je preživljal nekoliko osamljeno obdobje, dokler ni srečal Kathy. Ona je ženska moje prihodnosti, priznava šestinpetdesetletni Redford, ki bo v kratkem postal srečni soprog in četrtič očka.

Macaulay Culkin

Mali princ Hollywooda

Za dvanajstletnega Macaulaya Culkina, nedvomno največjo otroško filmsko zvezdo, se borijo vsi ameriški studii, vse televizijske mreže pa si prizadevajo, da bi ga privabile v svoj program. Mali princ filmskega sveta se z novinarji nerad pogovarja, saj meni, da gre za dolgočasno zadevo, ki se vedno znova dogaja na enak način.

Macaulay se je rodil leta 1980 v New Yorku in se že pri štirih letih prvič preizkusil v igrarstvu, ko je ob starejšem bratu zalgal v drami „Bach Babies“, dve leti kasneje se je pridružil igralski skupini Ensemble Studio Theatre in za nastop v drami „Afterschool Special“ požel hvalospeve priznanih newyorških kritikov. Na filmu je debitiral leta 1987 v drami „Rocket Gibraltar“, do uspešnice „Home Alone“ sta sledila še dva filma, ponovni uspeh in potrditev mu je prinesel film „My Girl“, sledilo je nadaljevanje „Home Alone“.

Macaulayev oče Christopher Culkin,

nadarjen gledališki igralec, ki je zaključil lastno kariero, da bi pomagal in usmerjal sina, je postal kar njegov agent. V družini Culkin je kar sedem otrok, dve deklici in pet fantov, od katerih so že trije v filmskem svetu.

Z velikimi plavimi očmi, svetlimi lasmi in nekoliko nagajivim obrazom mali princ, za prijatelje od malih nog Mac, v veliki meri potencira prepričljivost sicer skrbno izbranih filmskih likov, ki mu po drugi strani prinašajo ogromno denarja, več kot ga je zaslužila Shirley Temple, in si prilagaja odmevno priljubljenost – nahaja se v enakem zvezdniskem rangu kot na primer Mel Gibson. Na srečo ostaja Macaulay tudi v resničnem življenju tak, kakršen je na filmu, šarmanten, nadarjen, prikupen in igrivo nagajiv. Ugotavlja, da je najraje v družbi starejšega šestnajstletnega brata Shanea, s katerim se na veliko pogovarjata ali pa kaj zanimivega počneta.

Ostaja dvanajstletnik, ki ne izstopa, seveda le kadar ni na snemanju, družni se z vrstniki, obožuje videoteke in pizzo, psa vodi na sprehod, to je njegova dolžnost, in rad gleda televizijo. Tudi šole ne zanemara, zaradi obveznosti mora marsikdaj veliko nadoknaditi, najraje pa ima angleški jezik.

Macaulay prepušča izbiro scenarijev staršem, saj meni, da je prav, da oni odločajo, kaj je zanj dobro in kaj ni, sam ni strokovnjak za te zadeve, edino, kar srčno rad dela, je igranje. In kako opravi z zvezdniskimi problemi? Nekega dne je srečal Michaela Jacksona, ki mu je dejal: „Poznam te,“ Mac pa mu je odvrnil: „Jaz pa tebe ne.“ Potem ga je povabil na svoj ranč, malo sta se namaskirala, odšla po nakupih in se zelo dobro zabavala.

Živeti sto let

Povprečna življenjska doba se skoraj vsakodnevno podaljšuje, znanstveniki pa so odkrili, da lahko pri tem pomembno vlogo igra zmanjšana telesna temperatura, kar lahko dosežemo z zmanjšanim vnašanjem kalorij v telo.

Najdaljša življenjska doba je danes 115 do 117 let. Pogosto slišimo in beremo tudi o ljudeh, ki bi naj bili še starejši, vendar znanstveniki ne razpolagajo z dovolj preverjenimi podatki o njih. Kljub temu trdijo, da so stletniki starostna skupina, ki najhitreje raste. Svoje trditve so podkrepili tudi s podatki. Leta 1960 je bilo na Nizozemskem 63 ljudi starejših kot sto let, 1980 je bilo v tej državi že 252 stoletnikov, 1990 pa že kar 819. V Nemčiji danes živi 3500 ljudi, ki so starejši od sto let, na prehodu stoletja pa se bo ta številka zagotovo povečevala.

To so nedavno povedali na simpoziju muenchenskega Kolegija za raziskovanje terapij. Gerontolog D. L. Knook je na tem srečanju predstavil zanimivo teorijo o možnostih za „umetno“ podaljšanje življenja. Ta teorija temelji na laboratorijskih raziskavah, ki so pokazale, da lahko zmanjšanje telesne tem-

perature precej podaljša življenje. Dr. Knook trdi, da se pri ljudeh to lahko doseže z zmanjšanim vnosom kalorij v telo. Stari ljudje, ki dnevno uživajo manj kot 1000 kalorij, imajo mnogo večje možnosti za daljše življenje.

Po njegovih ocenah bi se lahko povprečna življenjska doba, ki je danes 72 let, do leta 2000 dvignila na 85 let, v letu 2010 pa bi morala biti že več kot 115 let.

Seveda je starost, ki jo ljudje dočakamo, v veliki meri odvisna od števila tako imenovanih škodljivih genov, oziroma od specifičnih starostnih genetskih sprememb. Eden takšnih genov je tudi gen p53, katerega mutacije zakrivajo različna težka obolenja, kot sta rak na dojkah ali tumor na možganih. Vendar pa je genetik H. Hon z Wurzburga izjavil, da hitrost, s katero genetski osvajači nova znanja in metode, veliko obljublja tudi na tem področju.

Brez kaviarja

Azerbajdžan je zazvonil preplah. Če se bo lovljenje moren v Kaspijskem morju nadaljevalo s sedanjim ritmom in če se ne bo prenehalo onesnaževanje vode, bo ogrožena proizvodnja kaviarja. Po besedah predstavnika azerbajdžanskega ministrstva za okolje priobalne države Kaspijskega morja (Iran, Rusija, Turkmenistan, Kazahstan in Azerbajdžan) ribarijo po svoji volji. Nesmotno povečanje ribolova je zmanjšalo gostoto vode Kaspijskega morja, v katerem je 80 odstotkov svetovnih rezerv rib, od katerih iker proizvajajo poslastico za petičneže.

V samem Azerbajdžanu ministrstvo za okolje brezuspešno poskuša prepričati državno firmo Azerbalyk, ki ima monopol nad komercializacijo tega luksuznega proizvoda, da spremeni odločitev o 30 do 40-tonski letni proizvodnji kaviarja, za kar je treba potegniti iz vode 700 ton moren. Širijo se govorice, da Azerbalyk načrtuje povečanje proizvodnje na 100 ton!

Ker je kaviar vir dragocenih deviz in ker je država izgubila monopol, je proizvodnjo skoraj nemogoče nadzorovati. Lokalna mafija je izkoristila trenutno dezorganizacijo in prevzela del

tovrstnega posla. V Bakuju je vedno mogoče najti dovolj svežega kaviarja po 3000 rubljev (7 dolarjev) za kilogram.

Morene so ogrožene tudi zaradi vse večje onesnaženosti Kaspijskega morja, nastale zaradi črpanja nafte iz morskega dna in odpadkov, ki jih prinaša Volga. V večini ribljih vrst te reke so znanstveniki odkrili miopatijo (bolezen mišic). Morene imajo veliko šanso v naravnem pojavu – porastu voda Kaspijskega morja, ki se ponavlja vsakih sedemdeset let. V tem primeru lahko ribe živijo v globlji vodi z več hrane.

S kalcijem proti depresiji

Znanstveniki, ki so pričeli raziskovati povezavo kemijskih procesov v možganih z razpoloženjem ljudi, so pred kratkim prišli do precej prepričljivih dokazov, da lahko velike količine kalcija pozdravijo klasično obliko depresije.

Skupina raziskovalcev iz Teksasa je na temelju starejših raziskav, ki so pokazale, da je kalcij pomemben regulator impulzov med živčnimi celicami, prišla do zaključka, da direktno vpliva tudi na tiste kemijske reakcije v možganih, ki povzročajo spremembe razpoloženja.

Raziskovalci so delali s skupino 34 pacientov, ki so trpeli zaradi depresije (vendar takšne, ki jim ni preprečevala odhoda na delo ali v šolo). Tem ljudem so dvakrat dnevno dali kalcij v obliki tablet v dozah po 1000 miligramov, kombiniran z vitaminom D, da bi se bolje absorbiral. Terapija, ki temelji na znatno večjih količinah kalcija, kot pa so ga do sedaj priporočali, je trajala mesec dni in je dosegla popoln

uspeh, saj so bili vsi pacienti rešeni depresije.

Za rezultate dela skupine dr. Trulsona so se pričeli zanimati tudi ameriški psihiatri. No, mnogi med njimi z rezervo gledajo na možnost takšne vrste terapije, saj sumijo, da bi tako velike količine kalcija lahko bile za paciente nevarne in zato zahtevajo, da metodo, preden dobi dovoljenje za široko uporabo, preizkusijo na veliko večjem številu ljudi. Tudi sam dr. Trulson priznava, da ni prepričan, če lahko terapija s kalcijem za vedno odreši paciente depresije. Vendar pa se zdi, da bi se vsem pomislekom navkljub lahko spremenila v tisti odločilen pripomoček za prvi korak, ki je za paciente vedno najtežji.

MUZIKA JE BIZNIS

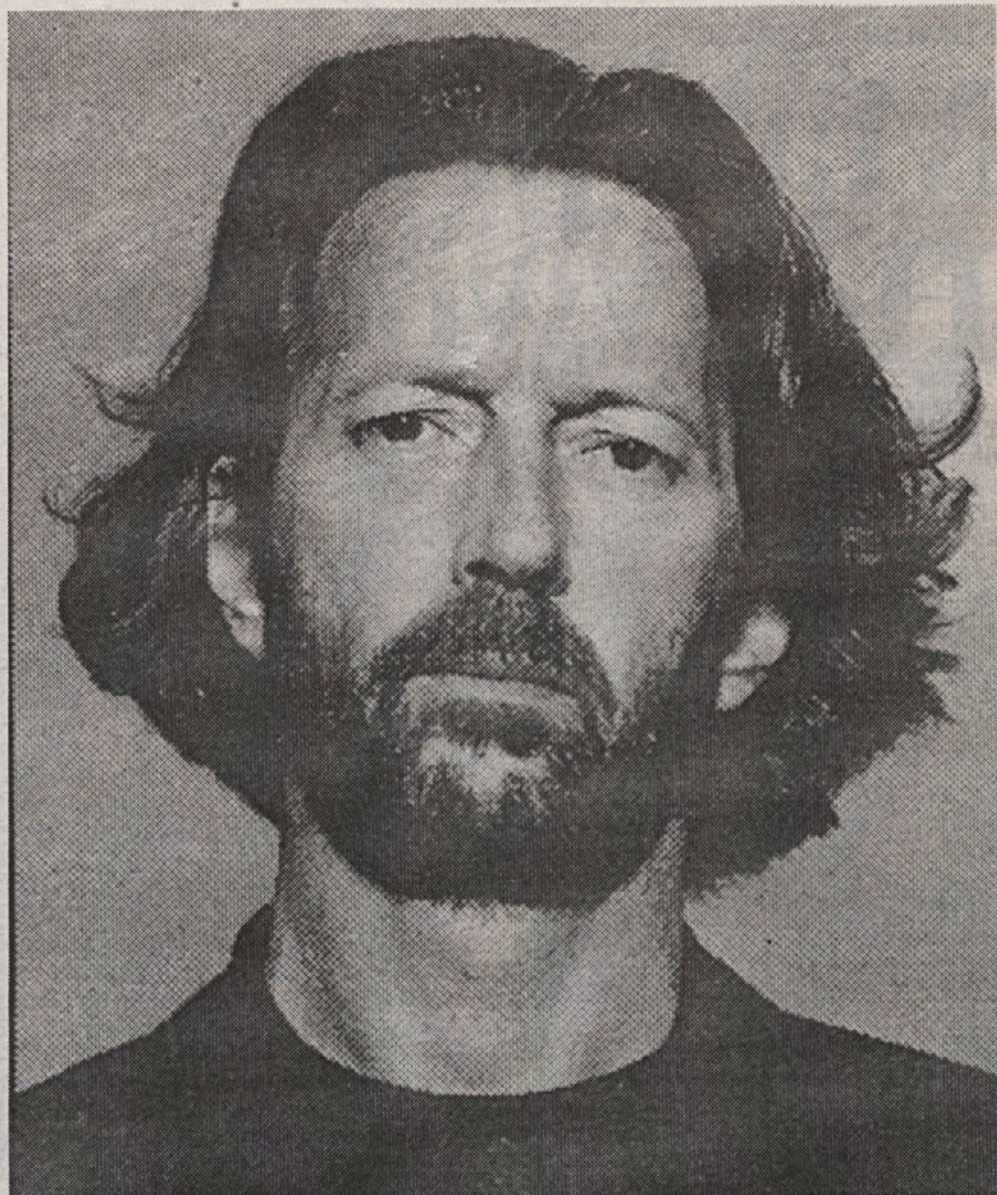
Unplugged se imenuje nova pošast, ki straši po MTV-ju. Godbeniki nikakor ne morejo prehljati nove pogrnjavščine in kar tekmujejo med sabo v hvaljenju dotične zadevščine. Za kaj pa sploh gre? Unplugged (nevklučeno) je naziv za koncerte, na katerih glasbeniki ne uporabljajo električnih instrumentov, temveč izključno akustične. Skratka, gre za nekakšno „druženje ob tabornem ognju“, dovoljena pa je uporaba vseh instrumentov, ki ne nosijo v sebi električno-elektronskega drobovja. Temu primerno je tudi številnost občinstva, tako da je vzdušje na koncertih že skoraj družinsko. Vse skupaj seveda snemajo in predvajajo v najbolj udarnih terminih na MTV, plošče s posnetki pa gredo za med. Vsa histerija se je začela z nastopom Mariah Carey, nadaljevala z Ericom Claptonom, danes pa je na Unplugged moč videti celo raperje. LL Cool J je, na primer, zamenjal sampler s klavirjem, gramofone pa z akustičnimi kitarami in odigral koncert z zelo nerapersko zasedbo. Do sem vse lepo in prav, stvar je namreč zelo modna, toda vprašanje, ki se skriva pod celotnim trendom, ostaja nespremenjeno: ali to res pomeni približevanje glasbe poslušalcem? Natanko to nas MTV-jevci namreč ves čas poskušajo prepričati. Odgovor je seveda na dlani: vse skupaj je prav tako sterilno kot običajni video clipi, le da Unplugged daje poslušalcu virtualen občutek domačnosti. Devetdeseta leta, torej. Cyberspace. Kljub dejstvu, da razen električne kitare ostaja vse na svojem starem mestu, se nam ob gledanju in poslušanju „nevklučenih“ posnetkov zdi, da poslušamo „resnično“, „pravo“ glasbo v nasprotju z visoko tehnološko dovršenimi studijskimi posnetki. Tako se nezavedno „vrnemo nazaj k naravi“, glasbeniki pa nas prepričajo, da čisto zares ob-

vladajo instrumente in glasilke. Kot da tega prej ne bi. Predvsem je zanimivo, da nas pri tem sploh ne zmoti heretika, ki jo zakrivi elektronska obdelava zvoka in, ne nazadnje, elektronski medij. Jasno, važen je izvor. Ta mora biti naraven, akustičen. Tako lahko lažje dobimo občutek, da poslušamo resnično, pravo stvar. The real thing. Ali še bolje: Even better than real thing.

LOKALISTI

TRIP ZONE, 12., LP, T.R.I.P. Records

Trip Zone je naziv, ki ga nosi kompilacija hrvaških neodvisnih bendov. TRIP je hkrati naziv nove založniške hiše, ki je nastala na ruševinah nekdanje Search & Enjoy iz Zagreba. Zaradi znanih nam razlogov je neodvisno izdajateljstvo na Hrvaškem še bolj pod vodo kot v Sloveniji, kar je nedvomno eden izmed glavnih vzrokov, da je TRIP Records poiskala zavetje pod krovno firmo Croatia Records. Tako pravzaprav ne moremo govoriti o genetsko neodvisni firmi, kar pa pravzaprav ne pomeni prav mnogo, saj bi ob morebitnem vztrajanju na indie-principu do tega podjetja sploh ne prišlo. Če so pri TRIP-u že pristali na kompromis, je bilo pričakovati, da so k sebi pritegnili najboljše, kar premore hrvaška neodvisna scena. Založniki so pričakovanja izpolnili in tako je na kompilaciji moč slišati Majke, Overflow, Messerschmitt, The Spoons, Don't, Hladno pivo, Veliki bijeli slon in notorične Pips, Chips & Videoclips. Morda seznani ni povsem popoln, vendar kljub temu predstavlja zelo dostojen in verjetno tudi dokaj realen prerez skozi hrvaško glasbeno podzemlje. Pravzaprav bi bilo ob Majkah, Overfowu in Messerschmittu že težko sploh omeniti besedo „podzemlje“, saj gre za skupine potrjenega kvalitetnega nivoja in bi izraz „indie“, kljub svoji

Nevključeni Clapton na vrhu lestvic

notorični izrabljenosti ustrežneje izpolnil nalogo. Vsekakor gre za ploščo, ki jo je vredno imeti v zbirki, že omenjenim trem bendom pa brez pretiravanja napovedujemo zelo uspešno prihodnost. Ploščo in katalog založbe lahko naročite na naslovu: TRIP Records, Argentinska 3, 41000 Zagreb, Hrvaška.

NOVICE

Še ena kosmata o BABES IN TOYLAND. Očitno so se dekleta kar močno sprla, saj so začela javno pširati umazano perilo. Kat Bjelland, kitaristka in pevka zdaj že razpadlega tria je namreč namignila, da njihove težave izvirajo tudi iz odnosa basistke Maureen Herman do skupine. Kat se medtem pripravlja, da bo v Seattlu sestavila novo skupino s svojim možem, ki je prej igral pri avstralski zasedbi Lubricated Goat.

Tudi techno duo ALTERN-8 ne bo več teroriziral poslušalcev. Mark Archer in Chris Peat sta se namreč odločila, da se ne gresta več. Ker pa očitno ne moreta brez glasbe, bosta delo nadaljevala pod imenom NEXUS 21. Tipično?

DINOSAUR JR bodo februarja izdali novi LP. Album se imenuje „Where

You Been“, prvi single pa je izšel v ponedeljek in nosi naslov „Start Choppin“.

NEIL YOUNG napoveduje mega kompilacijo njegovih pesmi, torej „Decade II“. Izšla naj bi enkrat v tem letu.

TREND

Prirejati fantovščine s križanjem in galonami vina.

Altern-8: po novem jima bomo rekli Nexus 21

LESTVE

Velika Britanija (NME) - najbolj prodajani albumi v letu 1992

1. SIMPLY RED - Stars
2. LIONEL RICHIE - Back To The Front
3. ANNIE LENNOX - Diva
4. GENESIS - We Can't Dance
5. MICHAEL JACKSON - Dangerous
6. CHER - Greatest Hits
7. RIGHT SAID FRED - Up
8. ABBA - Gold
9. MADNESS - Divine Madness
10. SIMPLE MINDS - Glittering Prize

ZDA (Billboard) - albumi

1. V/A - The Bodyguard
2. MICHAEL BOLTON - Timeless
3. GARTH BROOKS - The Chase
4. BILLY RAY CYRUS - Some Gave All
5. AMY GRANT - Home For Christmas
6. ERIC CLAPTON - Unplugged
7. V/A - The Very Special Christmas II
8. NEIL DIAMOND - The Christmas Album
9. KENNY G - Breathless
10. GARTH BROOKS - Beyond The Season

Velika Britanija (NME) - neodvisni albumi

1. ERASURE - Pop!
2. THE SHAMEN - Boss Drum
3. SUGAR - Copper Blue
4. DENIM - Back In Denim
5. CODEINE - Barely Real
6. PAVEMENT - Slanted & Enchanted
7. MERCURY REV - Yerself Is Steam
8. V/A - Volume 5
9. V/A - Colours
10. V/A - Mesomorph Enduros

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. TELEVISION - Call Mr. Lee
2. SOUL ASYLUM - Somebody To Shove
3. ALICE IN CHAINS - Them Bones
4. THERAPY - Teethgrinder
5. MEAT BEAT MANIFESTO - Edge Of No Control
6. REM - Man On The Moon
7. BOB MARLEY - Iron Lion Zion
8. BLACK CROWES - Hotel Illness
9. THESE IMMORTAL SOULS - King Of California
10. NIRVANA - In Bloom

ELLA COMPUTER SHOP

ZIDANŠKOVA 7 CELJE
TEL&FAX: 441-640 int.4

Prodaja PC konfiguracij, delov in pribora po ugodnih cenah.

Tiskalniki EPSON, HP

Trakovi za tiskalnike

Diskete 5.25" HD 130 SIT

KOMISIJSKA PRODAJA

Fotokopirni papir, telefax papir

Garancija in servis zagotovljena.

HVALA ZA OBISK!

PISMA

BOSS, KI TO NI

V Tobačni tovarni Ljubljana so na cigaretno ovoje s 1. 1. 1993 začeli lepiti novo davčno znamko, s katero naj bi po mnenju Tobačne Ljubljana in Ministrstva za finance uredili normalno plačevanje prometnega davka in delovanje cigaretnega trga. Kljub ukrepu so v zadnjem času kadilci na našem trgu presenetili cigarete v ovojnih zavitkih znamke BOSS iz Tobačne tovarne, ki po kakovosti in okusu znamki ne ustrezajo. Sporne cigarete so očitno del izvoza na tretje trge, ki pa se je nelegalno vrnil na naš trg.

Omenjene cigarete je Tobačna Ljubljana izdelala po zahtevi kupca s prilagojeno recepturo. Cigaretni okus ne ustreza pričakovanjem in navadam naših kadilcev, ki dobro poznajo znamko BOSS. Znamka namreč sodi v sodoben proizvodni program, ki ga je Tobačna Ljubljana razvila z raziskavami in uvajanjem nove tehnologije že pred časom tako, da z njim dosega visoke zahteve svetovnega trga. Proizvodnja je strogo nadzorovana, kakovost pa kontrolirana.

Tobačna Ljubljana skuša odkriti, kako in koliko teh cigaret se je vrnilo v Slovenijo. Pri tem lahko pomagata tudi vsi prizadeji z navedbo naslova, kje ste cigarete kupili in zavojčkom cigarete, ki ga lahko zamenjate v Tobačni Ljubljana osebno ali po pošti na naslov Tobačna Ljubljana, Tobaška ulica 5, Ljubljana gospa Štefka Mihelič - reklamacije.

Tobačna Ljubljana se je odločila za zamenjavo cigaret kljub temu, da to ni njena naloga, želi pa s tem ohraniti visok nivo in priljubljenost cigaret BOSS ter tako zaščititi potrošnika. Istočasno pa tudi opozarja trgovce, naj bodo pozorni na cenejšo ponudbo BOSS cigaret, da se ne bodo po nepotrebnem zapletli v nelegalno trgovino.

TOBAČNA LJUBLJANA

KAKO POSLANKA RAZBREMENJUJE IZOLO

Kako lepo se je dalo prebirati naslove v časopisih; v Delu 16. decembra: „Poslanica za čistejšo Obalo in regionalizem“, ali v Dnevniku istega dne: „Zanimivo videnje tega, kakšen je pomen marine“. Ko ne bi bilo podnaslovov, ki so obetali neka „zanimiva videnja“ izolske in slovenske sramote, kakršne si prav slovenska kolonizacija Istre doslej ni dovolila, bi sicer ljubeznih novinarskih poročil niti ne prebral. Ampak verjetno je kriv novinar, kdo pa drug, ker je morda poslankine izjave napačno citiral, namreč v narekovajih: „Marina je za Izolo to, kar je za smučarsko središče žičnica“. In: „Kar zadeva obremenjevanje prostora z marino, pa je treba stvar gledati globalno. Globalno je prostor za zapiranje številnih delovnih mest bistveno spremenjen.“ Itd. Dva dni kasneje, v petek, 18. dec., je Dnevnik poročal, da so Iris, katerega direktorica je doslej bila novoizvoljena poslanka Breda Pečan, likvidirali. In poslali dvesto delavcev na cesto. Temu bi se reklo prosto po poslanikino: Globalno so prostor za dvesto delovnih mest razbremenili. Bolj natančno: republiška poslanka je 12 dni po izvolitvi (in dan potem, ko je volilna komisija ugotovila, da so bile volitve vsestransko brezhibne) razbremenila dela dvesto svojih delavcev in svojih volilcev.

Ribja industrija Slovenije je stoletje in več životarla na robu preživetja pod vsemi mogočimi režimi tako, da je zlorabljala uboge in nemočne delavce in delavce iz Izole, Kopra in okolice. Da se bo sesul jugoslovanski trg, je sicer vsakdo pričakoval - razen poslanke? Saj verjamem, da ko bi bila sesutje pričakovala, bi direktorica pravočasno poiskala nadomestne programe, drugo delo za svoje delavce. Konec koncev so sesutje trga javno napovedovali vsi slovenski ekonomisti (toliko, da se ne bom skliceval na zdravo pamet ali menežersko pronicljivost).

Direktorica Irisa je zase poiskala nadomestni program: dvesto delavka je dala na čevlji; natančneje: na poslanski salonar. In to s pomočjo „socialno čuteče stranke socialdemokratske prenoje“, ki očitno ni vedela za stanje v Irisu... Poslanica je bila izvoljena na Združeni listi (Delavska stranka - kaj je to?, Demokratska stranka upokojencev, Socialdemokratska unija! in Socialdemokratska prenova Slovenije). Ne da

bi omenjal stranke, če je poslanka ne bi hvaležno olikano citirala. V TV dnevniku je neki beograjski profesor razložil, zakaj Srbom ni pomoči, zakaj je za Srbijo tako malo upanja: Srbi so neuki. - Ko bi bili samo oni.

Izola ima prečudno srečo s svojimi izbranci: oni na občini so mesto razdali za svoje pomandadne službe; neki drugi je ob prvih volitvah leta 1990 postal poslanec potem, ko je likvidiral razvojno biro v Mehano tehniki, jo skrajšal na Mehano in še Mehano sesul. In v skupščini je kolegično z drugimi poslanci pomagal novoizvoljenim do vzorne sinekure, pričakujoč seveda, da jo pripravljajo zase - pa je življenje res krivično: so sinekure se je pretolkla njegova epigonska naslednica iz Irisa, ki bo imela pisarno in tajnico v Ljubljani in občasno „prenoviteljsko“ pisarno v Izoli, kjer bo lahko tolažila odvržene delavce in njihove lačne otroke z rdečimi bonbončki - ali pa s svetimi podobnicami za božič in novo leto?

Oh, kakšna patetičnost. Tiste Irisove delavke si bodo že še pomagale, saj bodo še naprej hodile v Trst pometat in loščit in prat, kot so počele že stoletja. Pa še po ribah ne bodo več smrdele.

Istega dne, ko smo brali o likvidaciji Irisa, so Primorske novice objavile hagiologovo izvoljeni poslanki: prava strankarsko solidna packarija, če pomislim na socialnopolitični kontekst volilne operacije. Kljub sprenevanju, farizejstvu in hipokriziji, ki jih izkazuje njeno čebljanje o Izoli, delovnih mestih in marini, sem prepričan, da zmore spoštovana gospa poslanka poleg elementarne človeške dostojnosti tudi trdno moralno hrbenico - in da bo zato nemudoma vrnila Izolanom poslanski mandat. In da bomo poiskali novega poslanca z volitvami.

ZDRAVKO VATOVEC, Koper

ODSTOTKI, Odstotki...

5. in 6. t. m. sem poslušal v „Žarišču“ deformirane izjave gosp. Mitje Gasparija, finančnega ministra RS. Pravi, da bo nujno zmanjšati potrošnjo, s čimer bi se popolnoma strinjal, če n bi govoril le o zmanjšanju potrošnje tistih, ki so že sedaj zategnili pasove vsaj za 6 lukenj! Nič pa ni povedal, da je ravno tako ali še bolj nujno omejiti potrošnjo tudi tistim, ki slovenski družbi do sedaj niso nič dali, a so si uredili dohodke, kot bi jih NOBELOVCI.

Tako na primer dvigajo plače in pokojnine v odstotkih, samo da bi želi, kar niso posejali! Ko pa je treba plačati dodatno ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE, so uredili plačilo za vse enako! Sedaj se sprašujem, ali ima zdravstvo le denar revnih slojev, od bogatih pa ga odklanja? Gotovo bi pridobilo veliko več, če bi plačevali VSI V Odstotkih, kakor si dvigujejo plače ali pokojnine - mar ne? Mogoče misli tudi gospod minister, da je narod popolnoma bebast in da tega ne vidi? Res je, da smo bili 50 let usmerjeni ENOSMERNO, a kljub temu ločimo „zrno od plevla“!

Plače, ki so ji jih zagotovili (od 300 do 400.000 SIT), brezplačno hrano na sejah, oblekel, „beneficirano delovno dobo“, ko lahko gredo v pokoj s 25 leti „delovne dobe“, in še cel kup podobnih privilegijev - celo niso obvezni plačevati davka na dohodek - vsiljujejo uprašanje, kako je vse to mogoče v pravni državi!?! Zlasti je tako obnašanje nerazumljivo, če vemo, v kakšni gospodarski krizi smo? Popolnoma smo „izgubili smisel“ za kriterije o vrednotenju dela.

Zato me zanima, ali so ti ljudje, ki so tako krivični, sploh kdaj v dilemi, kaj je pošteno in prav, kaj pa je krivično in ZASLUŽENO ter ali so sploh zmožni pomisliti, da so dohodek, ki ga sprejemajo, ukradli pridnim delavcem ter uspešnim „mrvljam“! Tudi to je gotovo posledica petdesetletnega enoumnega moralnega defetizma! Vsak želi uveljaviti takoj, ko se mu pokaže možnost, svoj deformirani značaj? Ali poznamo tudi kakšne izjeme? Jaz in moji somišljeniki jih ne!

MIHAEL SLIVAR, Velenje

KO SE ODMAKNEŠ OD KRIMINALA

Oglašam se, ker me je prizadelo, kar ste napisali v zvezi z zadevo Maks Volmajer. Pišete, da spreminjam svoje izjave za 180 stopinj. To ni res. Za-

nima me, kdo na mojem mestu bi tako povedal resnico, kot sem jo jaz, čeprav živim pod težkimi grožnjami in pritiski Volmajerjevih plačancev. Jaz, ki sem moral z njim sodelovati, ga dobro poznam in vem, kakšen kriminallec je. Ne le, da sem se moral ukvarjati z mamili. Hotel je tudi, da goljufam in grozim ljudem zato, da bi si polnil svojo blagajno.

Samo spomnite se, kako je v Kopru priletela bomba v dojenčkovo posteljo. Zakaj ta primer ni rešen, čeprav vsi dobro vemo, da je to Volmajerjevo maslo? Iz mojega stanovanja je naredil pepel, ker nisem hotel več sodelovati z njim. Obtožuje me, da sem kradel naročilnice zasebniku V. P., medtem ko so dokazi v njegovem stanovanju, ki si ga je uredil na ta način. Drži, da sem tudi jaz dobil dve naročilnici, ju plačal in dolg vrnil, Volmajer pa nič. Ob koncu je hotel še to, da V. P. podtaknem v hiši mamila, ker se je bal, da ne bi povedal resnice glede eksplozije BMW. Zato ne morem verjeti, ki nikoli ni imel opravka z mamili, zdaj sedi v mariborskih zaporih po zašlugu Volmajerja in njegovih pajdašev, ki so mu v hiši podtaknili mamila. To pa vem zato, ker je hotel, da to mamilo podtaknem jaz, vendar tega nisem hotel storiti. Vem pa tudi, da je imel ključke hiše V. P. Maks Volmajer, ki se je tudi vozil z njegovim avtomobilom (ob avtomobilskih ključih so bili tudi ključki hiše).

Povedati hočem resnico, ker ne morem odgovarjati za dejanja, ki jih nisem storil. Čisti primer je hiša v Dupleku, za katero naj bi denar porabil jaz, kakor me dolži. Odločil sem se živeti pošteno, saj imam družino oziroma otroka, če mi bo to le mogoče in če ne bom živel pod grožnjami. Ob tej priložnosti bi se rad opravičil kriminalistom UJV, zlasti Silvu Petku in Borisu Novaku, če sem kdaj pod pritiskom Maksa Volmajerja izrekel kako neresnico. Priznam, da doslej nisem živel čistega življenja, ker sem bil prisiljen h kriminalu. Nikdar pa nisem ogrožal ljudi ali jih izsiljeval.

DANILO FILIPOVIČ, Maribor

ZASLUŽEK ZAVAROVALNICE

Kot je znano, se bodo vsi slovenski delavci in upokojeanci s 1. 1. 93 prisiljeni dodatno zavarovati, ker jim drugače grozi nevarnost, da bodo morali vse zdravstvene storitve drago plačati. To pa pomeni ponovno osiromašenje vsaj tistega dela prebivalstva, ki ima nizke dohodke ali pokojnine, za tiste, ki so na čakalju, da o brezposelnih sploh ne govorim. Tako bodo morali plačevati mesečno za „prostovoljno“ zdravstveno zavarovanje, ki ga bodo vsake tri mesece obvezno zvišali, pač v koraku z inflacijo. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti, da nobene zavarovalnice ne skrbi toliko standard ali počutje zavarovancev, temveč lasten dobiček. Nobena skrivnost ni, da imajo v zavarovalnicah nadpovprečne osebne dohodke, ki nič ne zaostajajo za „evropskimi“. V večeru sem 9. 1. 93 bral članek z naslovom Zobozdravnika ni treba izbrati. Pozoren sem postal na stavek, da bo moral vsak, ki bo želel izdelke iz nestandardnih materialov (porcelan, proteza s kovinsko bazo), doplačati, razen primeru, če se je zavaroval s paketom nadstandard. V tem primeru bo storitev v ambulanti sicer plačal, zavarovalnica pa mu bo povrnila samo ŠESTDESET odstotkov od cene. Torej štirideset odstotkov krije zavarovane sam, čeprav bi bilo po logiki pri nadstandardnem zavarovanju pričakovati, da bo celotni znesek krila zavarovalnica. Seveda pa obstaja potem bojazen, da bi imela premalo dobička.

Sem upokojenec, ki mu kot vsem ostalim upokojencem obetajo v tem letu znižanje pokojnine. Poudaril bi, da v vseh pravnih državah obračunavajo pokojnine upokojencem po njihovih prispevkih v pokojninski sklad. Žalostno dejstvo pa je, da naš pokojninski sklad siromaši cela vrsta prisklednikov in privilegirancev, ki niso ničesar prispevali v slovenski pokojninski sklad, pa dobivajo visoke pokojnine in še slovensko državljanstvo so jim direktno vsilili. V pravnih državah si oblast tudi ne „sposoja“ denarja iz pokojninskega sklada za druge namene, ki ga tudi ne misli nikoli vrniti. Popolnoma upravičeno tudi sklepam, da mnogi naši osiromašeni upokojenci pravne države ne bodo več dočakali.

ROMAN KRALJ, Maribor

SPOROČILO ZA JAVNOST

Naša predvidevanja, da bodo nekateri skušali „dokazati“, da je Sava dovolj čista,

da bi lahko začeli polniti jezero za HE Vrhovo, se uresničujejo. Ker lokacijski načrt jasno govori o vseh ukrepih za čisto Savo, ni možno, da bi bila Sava dejansko dovolj čista (Na pritoku Savinja na primer ni izpolnjena niti ena zahteva iz lokacijskega odloka).

Zahtevamo, da se opravi najmanj dve meritvi Save med HE Vrhovo in Radečami. Eno naj opravijo v Zagrebu.

Vztrajamo tudi, da se Radeče pravočasno zaščitijo pred visokimi vodami, da tam uredijo kanalizacijo (oboje z upoštevanjem visoke vode novembra 1990) in da se ustrezno zaščitijo naselje Sentjur na Pohju. Investitor se ne more izogniti odgovornosti in se zgovarjati na druge, v dokončni fazi bi sam utrpel škodo, saj bi moral ob neuresničenih pogojih zaustaviti obratovanje HE. (Izkušnja s pregrade Votarje na Sotli nas je predrago stala!)

Kar zadeva začetek dela državnega zbora, se ne moremo strinjati, da ob vseh komisijah, čeprav začasnih, ni komisije za varstvo okolja. Komu bo pojasnjeval svojo kandidaturu bodoči minister za varstvo okolja? Ker predvidevamo, da bo to dosejanji, predlagamo, da pred izvolitvijo pripravi poročilo o stanju okolja v Sloveniji. To je tisto poročilo, ki naj bi ga kasneje, kot smo že predlagali, javno obravnavali v okviru sejma EKO 93 v Celju. Tudi kar zadeva zdravstvo, naj bi kandidat za ministra poročal o stanju zdravja ljudi v Sloveniji; povezano z onesnaževanjem okolja.

Kot kaže, naj bi ministrstvo za varstvo okolja ostalo. Predlagamo, da se v ta resor poleg urejanja prostora vključita še razvoj in znanost. V vsakem primeru pa rabimo organ, ki bo dajal soglasja (ali pa ne) ob vsakem posegu v prostor in za vsako tehnološko rešitev. V okviru reorganizacije državne uprave je treba dati tudi pravo mesto inšpekcijam. Te ne morejo biti podrejene ministrom, marveč parlamentu ali morda vladi v celoti.

In še to:

Izražamo zadovoljstvo, da so se Zeleni Slovenije odločili za konstruktivno opozicijo. Pričakujemo, da bodo na skupščini stranke in kratkem zadeve dorekli in bodo tisti, ki jih zanima klasična politika, še naprej odhajali v druge stranke, da bodo Zeleni opredelili svojo politično usmeritev, tisti člani stranke, ki jih zanima predvsem ekologija, pa so še naprej vabljani v vrste SEG.

Ekološki pozdrav!

Za IO SEG, KAREL LIPIČ

PCB V TALUMU

Zaradi številnih objav o velikih količinah PCB v TALUM-u iz Kidričevega je republiški sanitarni inšpektor opravil izredni obisk tega podjetja dne 11. 01. 1993.

Ugotovitve tega pregleda so: - kompenzacija v halah B in C je iz uvoženih kondenzatorjev brez PCB; - kompenzacija za halo A (v njej ni več proizvodnje aluminija) je iz semiških kondenzatorjev in je občasno še v uporabi; - na lokaciji GLI-NICE sta dva transformatorja s po 1200 KVA za mokra mlina 1 in 2, ki sta polnjena s PCB in sta občasno v pogonu; vsak transformator ima svojo lovilno jamo; - v obratu kalcinacije I (bivši stikalni prostor LURGI filtrov) je urejeno skladišče kondenzatorjev, ki čakajo na transport v Francijo na uničenje; v istem prostoru je v treh sodih tudi piralen, namenjen za uporabo pri obeh transformatorjih; kondenzatorji stojijo v kovinskih koritih in so zgledno vzdrževani; vodi se interna evidenca o kondenzatorjih.

Na posebno zahtevo Republiškega sanitarnega inšpektorata, da vsi imetniki električne opreme, ki vsebuje PCB, le to prijavijo, da TALUM dne 18. 09. 1990 prijavil svoje količine ločeno po vrstah (kondenzatorji in transformatorji) in lokaciji v tovarni.

Menimo, da je potrebno z vsemi silami pospešiti podpis bazelske konvencije o nadzoru uvoza/izvoza nevarnih odpadkov in njihovega odstranjevanja (mogoče bi Zeleni lahko pri tem pomagali), saj je to pogoj za nadaljevanje izvoza PCB in električne opreme s PCB na sežig v Francijo, kar je že sedaj z maksimalnim upoštevanjem vseh elementov varnosti izvajala firma C & G iz Ljubljane.

Do sedaj je bilo odpelanih 201.132 kg PCB in električne opreme s PCB iz Republike Slovenije.

DR. METKA MACAROL-HITI, Glavna republiška sanitarna inšpektorica

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

Tridesetletni spanec

Amerika je doživela še eno neverjetno zgodbo, za katero je poskrbela Ann Shapiro, ki je padla v komo 22. novembra 1963 in se prebudila 14. oktobra lani. Ann je pri osemdesetih letih postala junakinja dogodke, ki se je razvijal tako, kot da bi ga izlival na papir pisatelj z bujno domišljijo.

Pri petdesetih letih je zaradi cerebralnega ictusa padla v komo, kar se je zgodilo ravno na dan umora ameriškega predsednika Johna Kennedyja v Dalasu. Ko se je po tridesetih letih prebudila v življenje, Ann ni mogla prepoznati same sebe, zelo se je spremenila in se iz krepke ter zdrave petdesetletnice „čez noč“ preobrazila v krhko staro. Spoznala ni niti enainosemdesetletnega soproga Martina, ki jo je vsa ta leta dolgotrajnega spanca varoval in skrbel zanjo z veliko ljubeznijo. K čudežni vrnitvi Ann Shapiro je pripomogel zdravnik Glenn Englander.

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

Še vedno ste slabo razpoloženi, problemi se vam kopičijo z vseh strani, ustaljene vezi se krhajo. Poslovno ste zelo angažirani. Če želite doseči zaželeno, pokažite več zanimanja in taktičnosti. Pojdite v naravo, sprostite se in bodite aktivni. Srečne številke: 3, 7, 9, 10, 22.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Uživajte, zvezde so vam naklonjene. Manjše težavice lahko srečate le na delovnem mestu, a ne dopustite, da bi vas vrgle iz tira. Osredotočite se na čustveno življenje, preživite čas z družino in skušajte doseči cilje na profesionalnem področju. Srečne številke: 2, 6, 9, 12, 24.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

Malo še potrpite, zimska zaležanost ne bo trajala večno. Izkoristite čas za delo, ki mu sicer poklanjate premalo pozornosti, uredite hišo, preglejte finančno stanje in več skrbi namenite zdravju. V ljubezni ne bo večjih sprememb. Srečne številke: 1, 5, 8, 13, 26.

Rak 22. 6. – 22. 7.

Če imate srečo v izbiri partnerja, se vam ne obetajo večje spremembe ali težave. Kljub finančni stiski, zdravstvenim težavam in osebni preobčutljivosti znate uživati v harmoničnih ljubezenskih odnosih. V službi boste za spremembo zadovoljni. Srečne številke: 3, 7, 9, 15, 26.

Lev 23. 7. – 23. 8.

Čas vam jemljejo vsakodnevne tekoče obveznosti, angažirani ste z več strani, ampak še vedno ste daleč od velikopoteznosti, ki je za vas značilna. Spočijte si, najдите zadovoljstvo v majhnih rečeh, običajnih stikih in preživite več časa z najbližjimi. Srečne številke: 5, 7, 8, 18, 21.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Harmonične vezi bo dopolnjevala ljubezen, če pa se s partnerjem ne ujemata, bodo neskladja naraščala. Zelo ste občutljivi, željni ljubezni in toplote, od tega vas ločuje

le korak. Na poslovnem področju se bližate uspehu, čeprav učinka še ni. Srečne številke: 2, 4, 7, 15, 27.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Ne silite preko svojih zmognosti, redno počivajte, ne naprezajte se in pazite na zdravje. Z dobro organizacijo vsakodnevne dela boste ublažili napetost. Vezani boste na dom, kar boste čutili kot omejitev. Previdno z denarjem. Srečne številke: 1, 7, 8, 19, 22.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

Vaše ljubezensko življenje spet postaja zanimivo, zato izkoristite Venerino naklonjenost. Čas boste preživljali v veseli družbi in doživeli nekaj poučnih situacij. Odnosi z družino bodo koristni. Ne smete se preobremeniti z delom. Srečne številke: 4, 7, 9, 14, 23.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

Finančno stanje vam utegne povzročiti nekaj sivih las, še posebej, če ste nepredvidno in lahkomišno vlagali, a trenutno ste v ugodnem položaju za dolgoročne investicije. Zaposile vas bodo vsakodnevne naloge, ki pa jih boste opravljali z veseljem. Srečne številke: 1, 5, 7, 12, 29.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

Na delovnem mestu so možne manjše težave, okoliščine vam ne bodo naklonjene, za uresničitev nekaterih ciljev bo nujna vaša pobuda. Bodite odločni in bolj zaupajte vase. Ljubezenske vezi postajajo zanimive, razvedrite se in pokažite pravi interes. Srečne številke: 3, 7, 9, 13, 25.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

Malo več spoštljivosti do vašega zdravja vam ne bi škodilo, kvečjemu zelo koristilo. Prehitro živite, potrebni ste miru in tudi več časa, ki pa ga posvetite sebi in ne drugim. Ljubezen plove v mirnih vodah. Naberite si energijo, potrebovali bi jo. Srečne številke: 2, 3, 8, 17, 22.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Polni ste načrtov s pozitivnim predznakom. Možne so le manjše težave na delovnem mestu, sicer pa se vam obeta mirno obdobje, če boste znali postaviti stvari na pravo mesto in se odločiti, kaj je za vas najpomembnejše. Pokažite vsem svojo dobro voljo. Srečne številke: 4, 6, 7, 16, 25.

250 let Berlinske opere

Nova vizija

Berlinska Staatsopera naj bi 7. januarja 1942 slavila dvesto letnico obstoja, kar pa so preprečile vojne razmere. Zgradba je bila uničena, Nemci pa so se posvetili uredništvu norega načrta svojega fuhrerja. Tri dni zatem, 10. januarja, pa se je v Buenos Airesu rodil Daniel Barenboim, sin ukrajinskega žida, ki je danes, petdeset let po neudejanjeni obletnici, novi umetniški direktor Berlin State opere.

Barenboim je prišel v Berlin iz Pariza, kjer je bil v operi Bastille od leta 1989. Spremljale so ga ambicije, da bi sodeloval v obnovi in napredku tradicionalnih vrednot berlinskega opernega življenja, predvsem pa je želel uveljaviti nekatere nove umetniške smeri. Osrednja berlinska operna hiša naj bi ponovno postala središča, tudi v Evropi, saj se zaveda, da sta jo v istem mestu prekosili Komische Oper in Deutsche Oper. V uredništvu tovrstnih namer mu bo gotovo pomagala desetletna pogodba, ki jo je podpisal, in želja, da bi uskladil klasični repertoar z modernimi tendencami. Za začetek je obljubil reduciranje repertoarja s petdesetih na trideset oper, prepričan, da je tudi to preveč, glede na čas, ki je potreben za izvedbo posamezne produkcije. Barenboim je prepričan, da spremembe ne bodo nastopile čez noč in ocenjuje, da bo za korak do

uresničenih ambicij potreboval tri do pet let. Poudarja, da večjih personalnih sprememb ne bo, saj sodijo solisti, orkester in člani zbora med najboljše. Nove ljudi bo umetniški direktor iskal le med dirigenti in režiserji.

Pierre Boulez, Barenboimov sodelavec iz Pariza, bo komponiral novo opero, ostali načrti vključujejo še priprave na izvedbo Wagnerjevega „Prstana“ z Zubinom Mehtom in Christophom von Dohnanyjem kot dirigentoma, v režiji Patricea Chereaua, Dietra Dorna in Achima Freyera.

Barenboim namerava pet mesecev letno preživeti v Berlinu, štiri mesece pa bo namenil svoji drugi dejavnosti glasbenega direktorja čikaške simfonije.

Tako se je slavje v berlinski operi začelo z velikimi spremembami, seveda pa bomo pravo „predstavo“ vladavine novega direktorja videli šele čez določen čas.

Zubin Mehta, dirigent Wagnerjevega Prstana

Pariški fotograf Veno Pilon

V Mestni galeriji v Ljubljani so v ponedeljek odprli veliko retrospektivno razstavo z naslovom Pariški fotograf Veno Pilon, ki jo je pripravila Pilonova galerija iz Ajdovštine in jo bodo po predstavitvi v Ljubljani in Mariboru prikazali tudi v Parizu.

Avtor razstave prof. dr. Stane Bernik je zbral in ovrednotil Pilonov fotografski opus, ki je nastal zvečinoma v tridesetih letih v francoski prestolnici. Umetnik, ki ga Slovenci v dosti večji meri poznajo kot ekspresionističnega slikarja, se je v tem obdobju ukvarjal s fotografiranjem sprva predvsem zaradi preživetja, kasneje pa ga je ta zvrst umetnosti povsem prevzela.

Sredi živahnega pariškega utripa je napravil vrsto fotografskih zapisov v razponu od eksperimentalne

fotografije, portretov znanih osebnosti iz umetniških krogov, prijateljev, znancev do fotografskega ciklusa družinskih članov in nekaterih žurnalističnih dokumentov.

Bernik je Pilonu odmeril posebno mesto zgodovini francoske fotografije in ga spriči njegovih fotografij v prvi polovici tridesetih let vzporeda s sodobniki, danes cenjenimi pariškimi fotografi.

Razstava v Mestni galeriji v Ljubljani bo na ogled do 8. februarja.

Do zgodovine evropske civilizacije preko računalnika

Enciklopedija v živo

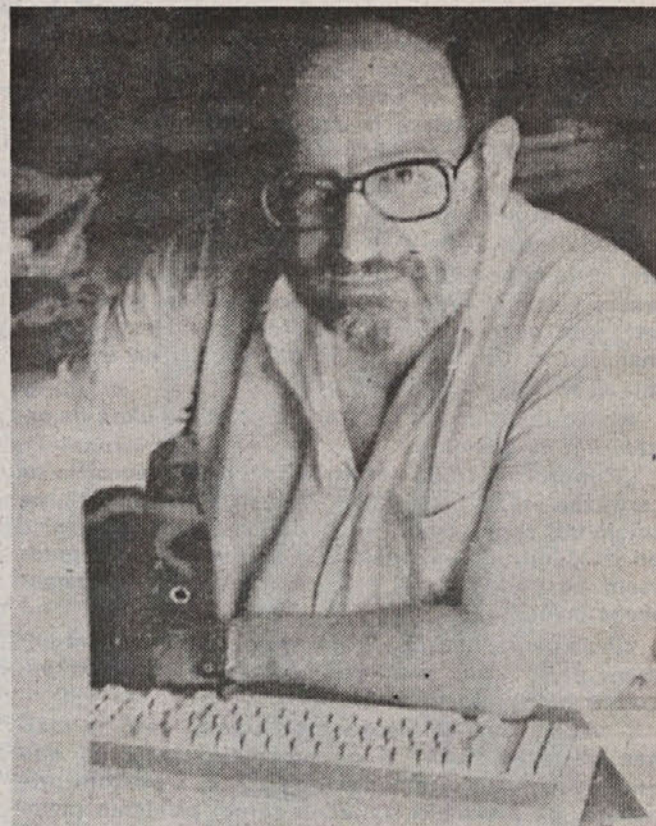
Svojevrsna enciklopedija na kompaktnem disku nam omogoča dostop do informacij o evropski civilizaciji, če pa si zaželimo slišati na primer Bachove „Goldberg variacije“ ali pogledati katedralo Sv. Marka v Benetkah, prebrati neko zgodbo ali si ogledati del filma, nam multimedijški vodič skozi zgodovino, skrajšano MUG, posreduje tudi to. Gre za enciklopedijo, ki jo lahko beremo, gledamo, poslušamo, listamo, raziskujemo.

Kreatorji tega dokaj neverjetnega projekta prihajajo iz italijanskega podjetja Olivetti, štirje mladi znanstveniki in slavni književnik Umberto Eco, ki mu je v tem poslu pripadla vloga koordinatorja.

In kako je treba ravnati s tako imenovano digitalno enciklopedijo, ki zaenkrat zajema le eno, to je sedemnajsto stoletje? Kompaktni disk vstavi v čitalec, ki je povezan z osebnim računalnikom in na ekranu se prikaže koordinatna mreža. Na abscisni osi je čas, na ordinatni osi pa mesta oziroma teme, kar je v softveru predstavljeno kot „osnovni jedilnik“. S pomočjo „miške“ izberemo določeno leto, mesto ali temo in na ekranu se izpišejo vse informacije o tem letu, o določenem dogajanju na določenem mestu. Do tega trenutka

digitalna enciklopedija deluje kot vsaka druga, potem pa vstopi na sceno oziroma na ekran tisto, kar si lasti samo Olivettijev MUG. Leto 1685 na primer, takrat se je rodil Johann Sebastian Bach, tako pravi računalnik in hkrati omogoči, da Bachu s pomočjo dveh, z računalnikom povezanih mikrofонов tudi prisluhnemo, „Italijanskemu koncertu“ ali „Goldberg variacijam“ na primer. Če pa se pomaknemo petdeset let nazaj, si lahko na ekranu ogledamo Rubensova ali Velazquezova platna.

Tovrsten supermedijski konsultacijski sistem popolnoma spreminja dosedanja način pridobivanja informacij, kajti material je bil običajno ločen, zgodovina daleč od književnosti, slikarstvo od glasbe, dogodki so

bili razmejeni, medtem ko se z MUG-om stekajo v povezano celoto.

Hipermedijski sistem, pripravi Umberto Eco, je zaposlil strokovnjaka, ki se je ukvarjal s srednjeveško retoriko, zgodovinarja in filozofa 17. stoletja, sodelavca,

ki je strokovnjak za logično – formalno bazo in samo enega strokovnjaka za programiranje. Dotične osebe iz različnih znanstvenih panog so staknile pametne glave in skupaj z Olivettijevimi tehnikami so izdelali prototip enciklopedije, ga pripeljali do delovanja in tudi izdali.

Ali napoveduje novi Coppolin film "Dracula" ...

Čas vampirjev?

Film Francisa Forda Coppole „Dracula“ nekateri razumejo kot znamenje, vredno pozornosti, milanski „Corriere della Sera“ mu je namenil naslovnico vzporedno ob napovedi za leto 1993, ki naj bi postalo leto vampirjev. Filmska industrija je v omenjeni film vložila ogromno denarja, še več pa v propagandne namene in uspelo ji je ustvariti mit prihodnosti. Časi se spreminjajo, miti, ki jih ustvarja domišljija ob pomoči kapitala, pa ostajajo.

Kakšen čas prihaja, bomo presodili po vampirjih ali vsaj po tistem, kako vidimo vampirje v določenem obdobju, med drugim tudi skozi oči umetnosti. Teorija odraza, po kateri je umetnost subjektivni odraz objektivnega sveta, je zavržena, soglasni smo v misljenju, da umetnost ustvarja novo stvarnost, včasih jo dojemamo tudi kot vrsto družbene shizofrenije, kajti nemaleokrat omogoča beg pred vsakdanom ali življenje v izmišljeni stvarnosti s potencialnimi čustvi, tudi če so ta neresnična, nikakor pa ne dvomimo, da je umetnost slika časa, v katerem nastaja. Tako lahko mirno preidemo tudi na minljivo književnost ali kinematografijo o vampirjih.

O Draculi so posneli več kot dvesto filmov, kar je botrovalo kreiranju najbolj znanega filmskega lika, a niti eden izmed njih ni postal kulturni simbol takšne veličine, kakršno je dosegel Coppola s svojim filmom, v veliki meri zaradi propagandnih prijemov. Čeprav tudi

ta zadnji vampir ni edini tržni mit, njegov predhodnik je bil „Nosferatu“, ki ga je leta 1979 režiral Werner Herzog kot repliko istoimenskega Murnauovega kulturnega filma iz leta 1922. Ravno razlika med tema dvema filmoma, ki posegata v mit, pokaže, kako se časi spreminjajo. Herzogov Nosferatu, v interpretaciji nedavno umrlega Klause Kinskiga, je bil film o vampirju, a brez krvi. Višek je dosegal v sladostnem krču na obrazu Isabelle Adjani, ko se ji je vampir zagrizel v nežni vrat. Coppolin Dracula pa se v krvi utaplja. Coppola, ki je Sicilijanec, je avtor znane serije o „Botru“ in kri mu pomeni domačen medijski izraz, kljub temu pa lahko marsikaj razberemo o času: tistem pred štirinajstimi leti, ko je bilo vampirsko sladostno simbolem boga romantične ljubezni iz tržno usmerjenega življenja v tržni mit, in o sedanjem času, ko se sladostno poistoveti z rekami in slapovi človeške krvi, prav tako kot v re-

sničnem življenju, na primer v balkanskem prostoru, kjer kraljuje nekrofilski sadizem.

Če ocenjujemo skozi naše prostorske razmere, je Coppola uspelo zadeti duh časa, ki pa je hkrati duh fin de siècle. Za odlomke, v katerih tri Draculine ženske posedajo novorojenčku vso kri z enako strastjo, kot so pred tem posilile in izsevale velikega Harkerja, ali za divjaško Draculino posilstvo ženinice ljubice Mine, Coppola ni bilo treba seči daleč kot do izvirnega romana o Draculi, ki ga je leta 1897 spisal Bram Stoker.

Ob koncu stoletja, v katerem dominira mit krvi, tudi smrtonosne bolezni, ki se prenaša s krvjo in spolnostjo, kakršna je aids, ni odveč, če se spomnimo, da je londonski pisatelj Stoker umrl zaradi takratnega aidsa – torej sifilisa, takrat enako pogubne bolezni, kot je danes aids, in prav tako povezane s seksom. V obeh primerih srečamo bolezen kot simbol določenega časa, ne samo simbol, pač pa živo paradigmo zla, ki obseda človeka v njegovem delovanju, potem pa ga dosledno uničuje.

Lahko se prestavimo še na preprostejšo in nam bližjo raven zgodovinskega oznanja. Cenjena romunska dama toži Coppola, da je

prizadel spomin na časten lik njenega prednika in narodnega junaka, ki se je imenoval Vlad Tepes Draculea. Knežinja Alexandra Caradja Draculea trdi, da je njegov film obscen in žaljiv in Coppola opominja, da Draculea ne pomeni Hudič, ampak Zmaj. Izo-giba se obrazložitvi vzdevka Tepes, ki so mu ga nadelili zaradi „razpolavljanja“ ljudi – nabijanja Turkov na kole. Knežinja zatrjuje, da je Vlad vodil prvo psihološko vojno v zgodovini, kajti njegova vojska je štela 8000 ljudi, Turkov pa je bilo 250000. Vlad Draculea se je zavedal, da Turki ne prenašajo onečaščenja mrtvih, zato je ukazal, da so 5000 mrtvih iz prvega napada nabili na kole. Ob drugem valu so Turki ob pogledu na kole s trupli zbežali.

In še pogled v drugo perspektivo. Nekateri danes pojasnjujejo, da Srbi v Bosni branijo Evropo pred islamom – kar so v Draculeinem času imenovali „antemurale christianitatis“. V trenutku, ko v igro vključimo takšne družbene vrednote, ki zahtevajo solidarnost brez prigovora, kot sta vera in domovina na primer, običajno šele sledi pravo prelivanje krvi, ob katerem postanejo Coppolini filmski ekscesi kot pravljica o Janku in Metki ob realnosti vojne.

Vinko Levstik pojasnjuje dogodke v
Atomskih Toplicah

Nasilna ženska

„Ženske me niso opljuvale“

Dne 18. 11. 92 okrog devete ure sem se zadrževal pri recepcijskem pultu, kjer sem se pogovarjal z osebjem hotela. Za hrbtom se mi je pojavila ženska ter me ogovorila, brez da bi se mi predstavila: „Dober dan, g. Triglav!“

Obrnil sem se in pred sabo zagledal debelušno starejšo damo. Na njen pozdrav sem ji odgovoril: „Predvsem ne vem, s kom imam čast govoriti, ker se mi niste predstavili, drugič pa jaz nisem noben Triglav, temveč Vinko Levstik.“

Ko je gospa slišala moj odgovor, se je nekoliko zmedla, toda hitro se je popravila rekoč: „Ja, ja - Vinko Levstik-Triglav.“

Odgovoril sem jim, da meni psevdonom Triglav ni nikoli pripadal; gospa pa je začela postajati ofenzivna in kričati, da sem bil kot domobranec v idrijski postojanki in da sem bil 8. maja (in ne 7., kot je zapisano v članku) v Ljubljani pri njej. Ponovno sem ji zatrdil, da dne 8. maja nisem bil v Ljubljani, temveč daleč proč; skratka, da je ne poznam.

Začela je name vpiti, da sem morilec, vojni zločinec; kaj da iščem v Sloveniji in naj iz Slovenije takoj izginem. Odgovoril sem ji, da sem bil že leta 47 begunec iz Slovenije in bi bil že skrajni čas, da se malo zamenjamo. Rekel sem ji še, naj gre ona in njej podobni k Fidelu Castru na Kubo, ker le tja spadajo. Po tem besednem spopadu se je gospa umaknila v svojo sobo.

Obrnil sem se do recepcijskega osebja in jih uprašal za ime in priimek ženske, vendar mi tega niso hoteli povedati. Pritožil sem se tudi nad njihovim ravnanjem, saj kot hotelski uslužbenci ne bi smeli dovoliti, da eden od njihovih gostov nadleguje drugega, prav tako njihovega gosta, v tem primeru mene.

K njim sem prišel iz Italije (Gorice) na zdravljenje mojega kroničnega vnetja revmatizma, katerega sem se „nalezel“ v času fašizma kot 17-letni mladenič, izgnan na prisilno delo v Italijo.

V Atomske Toplice sem prispel zaradi dr. Medveda, o katerega visoki strokovnosti sem prečital v njegovem intervjuju, objavljenem v Nedeljskem dnevniku. Zaradi ljubelega miru nisem več hodil na kosila in večerje v hotelsko restavracijo, čeprav sem v njihovem hotelu rezerviral sobo s polnim penzionom. Od tedaj dalje sem se prehranjeval zunaj zdravilišča, v privatni restavraciji „Lipa“.

Dne 19. 11. 92 ob deseti uri dopoldne me je že omenjena gospa pred recepcijskim osebjem ponovno grobo napadla. Vprašala me je, kaj še delam v hotelu in zakaj nisem že izginil z besedami: „Juda - Iskariot - Lucifer“.

Po tem drugem napadu sem zahteval razgovor z direktorjem. Prosil sem ga, naj vendar nekaj ukrene in mi da podatke o osebi, ki me krivično napada, da bi se lahko branil. Gospod direktor pa ni posredoval, niti ni ničesar ukrenil, tudi podatkov o omenjeni osebi mi ni dal. Razočaran in zagrenjen sem predčasno zapustil hotel.

V razgovoru z direktorjem sem ugotovil, da sodi v kasto političnih direktorjev. Ukrepal je v prid neki preživeli garnituri, ne pa v prid gosta, ki polno in dobro plača.

Za ime Lojzke Rupnik, ki je v topli- cah nadlegovala in vznemirjala tako mene in s tem posredno tudi druge goste, sem izvedel šele iz vašega časopisa. Ta ista gospa Lojzka Rupnik bo od mojega pooblaščenega odvetnika Danijela Starmana povabljena preklicati izrečene žalitve in se mi javno opravičiti. Če tega ne stori, bo proti njej vložena tožba.

Končno pravijo, da je Slovenija pravna država, v kar sicer dvomim.

S spoštovanjem!

VINKO LEVSTIK, Gorica

Maribor: Razveljavitev prirejenih povojih sodb

Odprava krivic

Razveljavitve sodb, izrečenih na insceniranih povojnih procesih, se kar vrstijo, kar je vsekakor v prid novi, samostojni državi Sloveniji, ki hoče biti pravna država.

Razveljave vesti o razveljavitvi sodb prihajajo tudi iz severovzhodne Slovenije.

Temeljno javno tožilstvo v Mariboru je umaknilo obtožnico, Temeljno sodišče v Mariboru, enota v Mariboru pa razveljavilo sodbo Okrožnega sodišča Maribor v zvezi s sodbo Vrhovnega sodišča LRS iz leta 1949 zoper dijake Ekonomskega tehnikuma v Murski Soboti.

Zoper dijake sta bila inscenirana dva procesa zaradi „organiziranja oborožene tolpe“, v katerih so bili obdolženi obsojeni na več let odvzema prostosti s prisilnim delom, hkrati so jim bile odvzete državljanske pravice, pravice do pridobitve ali opravljanja funkcij v družbenih organizacijah in društvi pravice javnega nastopanja ter pravice nositi častne naslove, rede in druga odlikovanja. Ne pozabimo, da so bili obdolženci dijaki, skoraj otroci!

V prvem procesu je Okro-

žno sodišče v Mariboru s sodbo opr. št. K 466/48 z dne 8. 1. 1949 obsodilo, Vrhovno sodišče LRS v Ljubljani, opr. št. Kž 17/49 z dne 2.2. 1949, pa potrdilo sodbe štirim obdolženim iz različnih krajev. OLO Murska Sobota, med njimi Jožeta Horvata - Jakija.

V drugem procesu je Okrožno sodišče v Mariboru, s sodbo opr. št. K 21/49 z dne 8. 2. 1949 obsodilo, Vrhovno sodišče LRS v Ljubljani, s sodbo št. Kž 61/49 z dne 23. 3. 1949, pa potrdilo sodbe štirih obdolženih iz Murske Sobotice.

MLADINA, št. 10, z dne 5. marca 1949, je sodbe komentirala z za tiste čase značilnim naslovom: „Izključitev naših sovražnikov na Ekonomskem tehnikumu v Murski Soboti pomeni utrditev enotnosti mladinske organizacije na tej šoli.“

Na zahtevo obsojenih po obnovi postopka in zaradi sodb oprte na neveljavnih dokazih in „priznanja“ le zaradi brutalnega fizičnega in psihičnega nasilja je senat Temelnega sodišča v Mariboru, enota Maribor, opr. št. K 482/91 z dne 13. 12. 1991 sklenil, da se dovoli OBNOVA KAZENSKEGA POSTOPKA, ki je bil pravnomočno končan z zgoraj navedenima sodbama.

Štefan Kuhar

POPRAVILO IN IZDELAVA VSEH
VRST USNJNIH IZDELKOV

EVA CESTNIK

Zidanškova 2
tel. 063/27 884
63000 CELJE

PETROL

z vami na poti

Ne gre le za Babji ložič (5)

Kdo je bil "zagonetni" Nedeljko?

V odgrinjanju neznanih tančic v naši „nadaljevanki“, ki so nujno povezane z dogajanjem glavne teme, prihaja do zanimivih zapletov, zaradi katerih je še težko napovedovati kakršenkoli razplet. Tako je preden bi se analitično lotili že omenjenih časopisnih in vsebinskih neskladnosti v pisanju Bojana - osvetliti še nekaj pomembnih podatkov in ocen.

Najprej tistih, ki smo jim posvetili največ pozornosti v prejšnjem poglavju: ali je bil aretacij dokaj velike skupine sodelavcev NOG v Prekmurju (ali v Medjimurju) domnevno kriv Industrialec Josip Benko, ki naj bi pisal Antona Damiša iz Sombatelja naslovljeno na Aleksandra Ribnikarja (varenca v Tovarni mesnih izdelkov, kjer je tudi stanoval) posredoval okupacijskim oblastem. To možnost zanika tudi Aleksander Ribnikar - Saša. Prav tako kakršnokoli povezavo aretacije svoje „skupine“ (ki formalno to ni bila) z aretacijami Bojanove „skupine“ (ki formalno to prav tako ni bila!), saj so Ribnikarja in Nedeljka v Srednji Bistrici aretirali madžarski Zandari pred prihodom čez Muro 18. aprila 1944. Torej nekaj manj kot mesec dni prej kot so začeli (9. maja) z aretacijami „skupine“ Bojan. Saška in Nedeljka so zaprli

na Zandarmeriji v Štrigovi. Dva dni po njuni aretaciji so za njima privlekl še Antona Damiša, ki so ga aretirali v Sombatelju, in Desanko Fefer, prodajalko v Benkovi mesnici, v Murski Soboti. Damiš je bil v Benkovi gostilni v Soboti, končal vajeniško šolo in z Benkovim posredovanjem šel na nadaljnje izobraževanje v hotel Szabaria v Sombatelju.

Ob tem in takšnem pojasnjevanju Saše Ribnikarja in drugih pa se je tudi razjasnilo, da „neki“ Nedeljko ali Nedeljko ni bil nikakršna zagonetna osebnost, kakor je takrat ob aretaciji Saše in Nedeljka zvenelo iz zgodb od ust do ust. Ampak je to bil partizan - borec, doma nekje iz okolice Bosanskega Broda, ki so ga ujeli Nemci v okolici Koprivnice. Na poti v ujetništvo čez Madžarsko je iz transporta pobegnil, se nekaj časa zadrževal v Somba-

telju in se tu seznanil z Damišem. Ob neki priliki pri Damišu tudi z Ribnikarjem. Tu sta se spoprijateljila in sklenila iti v partizane. 18. aprila 1944 je Nedeljko prišel k Saši v Mursko Soboto, mu dejal, da morata v partizane, ker so jima na sledi, da on, Nedeljko, ve za pot in da ga bo odpeljal v partizane. Od takrat, ko so jih odvedli v Budimpešto, so bili ločeno zaprti. Sojeni so bili v Budimpešti, ne pa kot Bojanova „skupina“ v Čakovcu, čeprav so bili zasiljšani tudi v Čakovcu. Tudi v nemško internacijo iz Komarna (Komárom) so jih transportirali ločeno.

Povezanost enih in drugih aretacij je torej izključena. Močno je izražen dvom, da bi Josip Benko vedel za pismo, zlasti še, ker so ga prej imeli v rokah tudi drugi. Aleksander Ribnikar in komplici niso bili seznanjeni s pismom (vsebinsko), ampak z njegovim obstojem tako, ker so se nanj sklicevali policisti pri zasliševanjih v Čakovcu. Zanimivo pa je, da sodišče v Budimpešti pri sojenju omenjenih pisma ni imelo, ampak ga je omenjalo po zapisnikih o preiskavi v Čakovcu!

Sklepamo lahko: 1. da pismo ni bilo

ljubezenske narave; 2. da je Damiš v njem omenjal vsaj Ribnikarja in Feferjevo; 3. da je v pismu Ribnikarju napisal vsaj prihod Nedeljka; 4. da so pismo še pred Benkom imeli v rokah vsaj trije (kurir, vojni komisar, vratar - v vratarnici so po razporeditvi pošte pisma dvigovali zaposleni delavci). O pismu pa je vedel kaj povedati tudi Franc Meglič, pred vojno Zandarmerijski narednik (poročen z domačinko), po okupaciji pa v službi pri Josipu Benku.

Pregledu dogajanj v tistem času, kakor tudi časovne in vsebinske neskladnosti v kasnejšem pisanju in izjavah Staneta Červiča - Bojana, so botrovali predvojni odnos do Prekmurja kot „Sibirije“, med NOB centralistično in podcenjevalno obnašanje do narodnoosvobodilnega gibanja v „oddaljeni“ prekmurski provinci in po vojni nič kaj na boljše naravnani odnos ne do Prekmurja in njegovega kmečkega življa ne do njegovega NOG.

Tudi o tem je treba kaj reči, da bi razumeli pot do resnice o Babjem (ih) ložiču (ih)!

(Dalje prihodnjič)

Štefan Kuhar

Požar uničil gospodarsko poslopje Mastnakove kmetije iz Razgora

Noč v plamenih

Ognjeni zubli so 7. januarja ponoči spremenili gospodarsko poslopje Mastnakovih v črno pogorišče. Zgoreli so številni kmetijski stroji in veliko krme, živina je preživela. Med prvimi so priskočili na pomoč naključni očitvidci, policaj Milan Petrovič s prijateljem Sandijem Sitarjem, odpravljala sta se na lov, in sosed Martin Arzenšek, na srečo gasilec. „Strahu smo se naučili za vse življenje,“ pravi Darinka Mastnak.

Vzrok požara še vedno ugotavljajo, zagorelo je silovito in nenadoma, in nekateri znaki navajajo na sum, da je bil plamen podtaknjen, kar meni tudi Darinka Mastnak, čeprav: „Videli nismo, zato ne moremo biti prepričani.“

„Okoli desete ure sem nahranila psa, že ves večer sta bila izredno nemirna, potem sem ugasnila luči in se odpravila v hišo. Otroka in mož, ki je bil utrujen od dela, so že spali. Ker sta psa divje lajala, sem nameravala pogledati, kaj je na-

robe. V tistem pa zaslišim zunaj kričanje: malora, gori, gori! Sledilo je razbijanje po vratih, ustrašila sem se in si najprej nisem upala vrat odpreti. Milana Petroviča zaradi lovske obleke nisem prepoznala, obraz je tiščal na šipo in kričal. Ko sem odprla, je skočil mimo mene in telefoniral na policijo, da bi poslali gasilce,“ se spominja noči v plamenih Darinka Mastnak.

Milan Petrovič, ki je doma v Vojniku, se je s prijateljem Sandijem Sitarjem odpravil na lov na lisice, ki so preživele mirno noč, saj jima je pot do njih prekrizal ogenj v Razgoru.

„Na hribu sva opazila poslopje, ki je gorelo že do strehe, in stekla sva do hiše. Pes me ni spustil k vratom, komaj sem ga odgnal, potem zvonil in razbijal po vratih. Končno sva priklicala domačine in najprej sem telefoniral dežurnim na policiji. Prijatelj je stekel k sosedom in jih zbudil. Ogenj se je medtem razširil na vso ostrejšje. Komaj mi je uspelo rešiti osebni avto, s težavo sem ga odprl, tudi prižgati mi ga ni uspelo takoj, in prepeljal na cesto. Potem smo stekli v hleve, v katerih sta se nabirala dim in vročina, ter začeli odpenjati živino. Zunaj so že kričali, da se bo objekt porušil,“ pripoveduje policaj Milan Petrovič.

Na ognjeno prizorišče je takrat vstopil Martin Arzenšek, sosed – gasilec, ki je z nasprotnega hriba opazil požar, hitro sedel v avto in se odpeljal na Ljubecno po gasilni avto, uspelo mu je v kakšnih petnajstih mi-

nutah: „Obvestil sem poveljnika Bogomirja Koštomaja in odhitel v Razgor. Hitro so reagirali, Milan Petrovič je zgrabil cevi, jih spojil in že smo gasili. Delno smo pogasili vzhodno stran, ko so prišli še ostali gasilci z Ljubecne, iz Škofje vasi in še celjska enota.“ Zbralo se je deset gasilnih avtomobilov s trinidesetimi gasilci. Požar so krotili do tretje ure zjutraj in dežurali še ves naslednji dan.

Pogoreli so kmetijski stroji, traktor in krma. Živali so rešili, čeprav s težavo. „Živina je norela, ni hotela ven, prašiče so vlačili stran z vrvmi, eno od trinajstih krav smo našli šele naslednji dan, takrat je napadla moža in se mu zagnala v prsi. Preživeli smo hudo preizkušnjo, ki pa so jo otroci na srečo prespali,“ je povedala Darinka Mastnak.

Družini Mastnak je kmetija, velika 17 hektarjev, življenjski vir. Darinka je gospodinja, mož Jurij pa je zaposlen v Topru kot rezalec tkanin. Pogorelo gospodarsko poslopje bodo skušali obnoviti, na srečo imajo kar precej gozda. Les že sekajo, tudi sosedje so jim priskočili na pomoč. S stroji in gradbenim materialom pa bo s finančne strani nekoliko težje. Upali so, da jim bo kmetijska zadruga nudila vsaj nekatere ugodnosti, a so se zmotili.

Na pogorišču, kjer so ostali ožgani zidovi in pepel pa je vzlela vsaj sosedska ali morda bolj, človeška pomoč tistemu, ki ga pe-
sti nesreča.

Ksenija Lekić

Uvoz orožja

Kranjski kriminalisti so prerezali popkovino, po kateri se je na veliko pretakalo orožje. Tako vsaj sumijo, saj že dosedanja odkritja napovedujejo, da so se v lastno mrežo ujele dokaj debele ribe.

Doslej je preiskovalni sodnik priprl 33 - letnega Jožeta L. iz Podbrezj in enako starega Franja K. iz sosednje Hrvaške, 37 - letni Branko B. iz Podbrezj in 46 - letni Viktor T. iz okolice Tržiča pa sta zaenkrat ostala na svobodi. Vsi štirje so osumljeni prekupčevanja z orožjem. Vsa reč je prišla na dan povsem slučajno, ko sta na avtocesti prometna policaja ustavila Franca K. in v prtljajniku avtomobila odkrila smodnik in naboje za puške. Osumljenci bi naj iz tujine spravili najmanj 4 tone smodnika ter nabojev za različne vrste orožja.

-ez

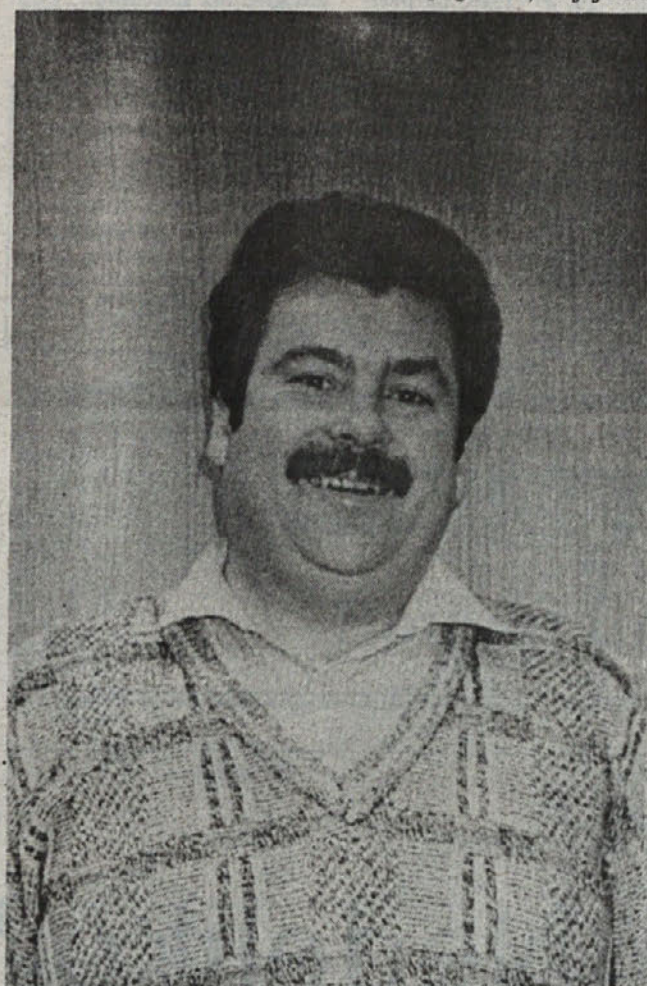
Goljufivi Ungar

Stari znanec policije, 50 - letni Franc Ungar, možak brez stalnega ognjišča, sicer pa lastnik podjetja Ungar d. o. o., je dal novega vetra koprski policiji.

Na sodišču v Kopru mu je uspelo registrirati podjetje, na račun katerega se je vrgel na delo. Goljufije. Pred njim niso bili varni niti prijatelji, pravo slast pa so mu nudili naivni novopečeni in mladi podjetniki. Po dosedanjih ugotovitvah policije, ki je podjetnega Franca Ungarja ovadila tožilcu, bi naj na svojih križarjenjih za novimi žrtvami te ožl za več kot petdeset milijonov tolarjev.

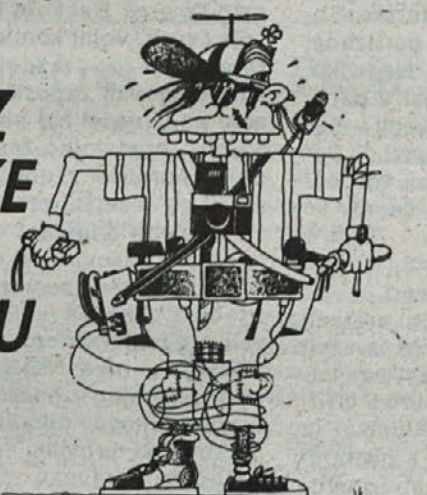
Glede na to, da je možak hitro menjaval kraje in znance, sumijo, da je število žrtev mnogo večje od onega, ki ga policija doslej pozna. Zato policija prosi dvoje: najprej podatek o tem, kje si je premeteni Franc Ungar trenutno postavil vigvam, in drugič, da se naj oglašijo vsi tisti, ki jih je podjetni možak napet najstil.

-ez

Milan Petrovič, policaj iz Celja, je pred ognjem rešil trinajst glav živine in osebni avto

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95,9MHz

Goljufije s spermo

Najbolj naseljeno državo na svetu ogrožajo „brigade nelegalnih darovalcev sperme“, ki banke zalagajo s slabim semenom za umetno oploditev, kar gre na račun prevaranih pacientk, piše kitajski časopis „Yangcheng Evening News“ in ugotavlja, da je nadzor nad umetno oploditvijo pravi kaos. Nekatere banke sperme so zbiral le seme od enega darovalca in tako ustvarjale na

desetine sorodstvenih vezi med otroki. Kot pravijo, v nekaterih mestih delujejo prave enote „podzemeljskih darovalcev sperme“, kar v sedemnajstih provincah in večjih kitajskih mestih naj bi bilo prisotno dobro razvito poslovanje v zvezi z umetno oploditvijo. V enajstih mestih delujejo banke sperme, neregistrirane nelegalne tovrstne klinike pa ni mogoče prešteti.

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

POL KILOGRAMA ZLATA

Začetek nove velike nagradne igre za bralce in naročnike NOVE DOBE!

NOVA DOBA osvešča, obvešča in nagraduje!

FOTOMODELE, dekleta in fante, iščeni. Tel.: 063/ 21-304

DELO v trgovini, butiku ali trafiki išče mlado deklet. Tel.: 063/ 771-128

FOTO POVEČEVALNIK Mabnifax z barvno glavo, malo rabljen, prodam za 30.000 tolarjev. Tel.: 063/ 21-304

GOSTINSKO - TRGOVINSKI LOKAL (40 sedežev) prodam. Pogoji je odkup inventarja. Mesečna najemnina 1.000 DEM. V najemini je zajeta voda, elektrika, ogrevanje. Tel.: 063/ 762-451, med 17. in 19. uro

DODATEN ZASLUŽEK - vsi, ki želite dodaten zaslužek, se javite s kratkim življenjepisom. Sašo Voh, Studence 57, 63310 Žalec

VULKANIZACIJA in AVTOPRALNICA

nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

Rosando PREVOLNIK

Teharje, tel.: (063) 32-900

Nevarnost najstniških nosečnosti

Večina od nas je navajena razmišljati o nenačrtovanih nosečnostih predvsem kot o najstnicah, katerih 80 odstotkov zanosi izven zakona, pri tem pa se srečamo tudi z verjetnostjo resne medicinske nevarnosti. Dostikrat to nevarnost povzročajo socialne okoliščine, ki onemogočajo ustrezno prehrano in redno skrb za mladoletne nosečnice.

Obstajajo trdni, dokumentirani dokazi, da se mladoletniške nosečnosti končujejo z večjim številom predčasnih porodov in z manjšo težo novorojenčka (ta pojava sta seveda pogosto povezana), kot je to pri odraslih nosečnicah. Raziskave so pokazale, da ima 16 odstotkov otrok, ki so jih rodile matere, mlajše od 15 let, manjšo porodno težo. Nekatere študije tudi kažejo, da je smrtnost teh otrok v prvem letu življenja dva do trikrat večja kot pri otrocih, ki so jih rodile ženske pri dvajsetih letih.

Dokazano je tudi, da so predčasno rojeni otroci ali otroci s premajhno telesno težo v večji nevarnosti, da zbolijo za številnimi boleznimi, vključno z možgansko paralizo in duševno zaostalostjo.

Glede na vse to, nosečnosti mladoletnic ne predstavljajo zgolj socialnega fenomena, za katerega je vse več znakov, da se v svetu pojavlja že kar v obliki epidemije, pač pa pomenijo tudi izvir resnih medicinskih težav.

**SVOBODNA
MISEL**

Amsterdam postaja Palermo

Lansko leto je bilo z okrog 250 uboji rekordno v 15-milijonski Nizozemski, kjer se vedno bolj bojijo porasta nasilja in organiziranega kriminala.

„Palermo je bližje, kot si mislimo,“ je izjavil namestnik premiera Wim Kok, ki se zavzema za dvig morale in za več odločnosti v boju proti nasilju. Amsterdam, Rotterdam, Utrecht in Den Haag niso mesta kot New York, predstava o kriminalu v njih pa je zastrašujoča. Pranje denarja, obračuni okrog prodaje mamil, vsakovrsten šverc, korupcija in „navadni“ kriminal so v hitrem porastu. Gre za letni bruto promet šestih milijard dolarjev od mamil, orožja in tajnih igralnic.

Raziskovanje mednarodne organizacije Internacional Crime Survey (ICS) uvršča

Nizozemsko med dvajsetimi državami, med katerimi so tudi ZDA, Velika Britanija, Francija in Italija, po kriminalu na prvo mesto. Po tem poročilu je bil lani žrtev kriminala vsak tretji Nizozemec. Kraja avtomobilov je na primer porasla za deset odstotkov. Ti statistični podatki so povečani tudi s porastom drobne delikvence, kot so na primer kraje koles in avtoradijev.

Soočene z resnimi problemi, nameravajo oblasti v „pravni državi“ Nizozemski okrepiti policijo, poslati v boj fiskalne službe, postaviti specialne zastopnike, pa tudi poboljšati moralni od-

por javnih služb. Komisarji Utrechta, Rotterdama in Amsterdama so zahtevali legalne spremembe, ki bi dale policiji svobodnejše, proste roke. Primanjkuje tudi zaporov, zato morajo aretirane takoj (denarno) kaznovati. V Amsterdamu so po statističnih podatkih 70 do 80 odstotkov zločinov opravili prebivalci drugih ras, ki so po večini tudi žrtve. S trgovino mamil se ukvarjajo predvsem Turki, Pakistanci, Kitajci in Surinamci, aktivni na tem področju pa so seveda tudi Nizozemci.

Nizozemska kraljica Beatrix je v božičnem sporočilu opozorila na egoizem, ki preti družbi, ki ceni samo materialne vrednote in ekonomsko uspešnost.

**MALI OGLAS
ZASTONJ KUPON**

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

Z Budo do razsvetljenja

Danes Ole Nydahl je svoje življenje pred petindvajsetimi leti zapisal tibetanskemu budizmu. Od takrat potuje po svetu z željo, da bi ljudem vseh narodnosti pomagal na „pot diamanta“.

Listje starega gozda šumi v vetru. V njegovi senci sedi sto ljudi. Tišina je, kajti pri svojem duhovnem delu so. Budini učenci ne delajo hrupa.

„Občutimo brezlični zračni tok, ki pride, se dotakne konice nosu in zopet gre; misli in ropot gredo preprosto mimo nas, ob njih se ne ustavljamo.“

Nydahlov nenadoma prekine molk. Učitelj sedi v svojem lotosovem položaju s hrbtom obrnjen proti bukvi. Njegovi učenci, Nemci, Danci, Angleži, sedijo na blazinah okrog njega, medtem ko jim on govori besedilo o meditaciji „treh luči“. To je vedno znova vračajoča se vaja na poti do razsvetljenja, do vpogleda v naravo duha. Budizem ni zabava ali kratkočasje, temveč je pridno delo. Učenci, ki tukaj preživijo konec tedna ali svoj dopust, pač ne želijo izgubljati časa.

Kmetija v Sollestedtu v bližini danskega pristanišča Rodby počiva na popoldanskem soncu. S trstjem pokrita hiša je obdana s travniki, ograjujejo pa jo v obliki kvadrata gosto zasajena drevesa. Majhna idila na danskem otoku Lolland. Bruni, konec petdesetih, izučena slikarka, je prav vhod okrasila s slikami, ki prikazujejo budistično Kolo življenja. V notranjosti dvorišča stoji tibetanski Stupa: bel podstavek s pozlačenimi konicami, simbol štirih elementov - ognja, vode, zemlje in zraka, prav tako simbol za pot do razsvetljenja. V starem skednju je meditacijski prostor s sijajnim rdečim oltarjem, kipom Bude in prestolom za učitelja. Je to tukaj res Danska?

„Mi smo vsi Budini, le da tega še nismo spoznali,“ je povedal Ole Nydahl. Odkar je Buda Shakyamuni pred 2500 leti v Indiji našel pot do razsvetljenja, vedo njegovi privrženci, da se zavest vedno znova rojeva; verjamejo v karmo - zakon vzroka in učinka, ki je osnova za vsako dejanje in njegov učinek.

Vsak človek je temu zakonu podrejen, je učil Buda. Svojo karmo lahko izboljša tako, da vedno počenja le dobro in se izogiba trpljenju, upošteva vsa bi-

tja in razvija sočutje do njih. To bi na primer pomenilo, da ne ubijemo niti nadležne muhe ali da divjaku na avtocesti želimo vse najboljše, namesto da ga sovražimo.

Ole Nydahl je star 51 let in bi lahko danes mirno učil danske otroke angleščino. Vendar namesto tega tisočerm učencem po svetu razlaga, kako deluje človeški duh. Dosegel je izobrazbo na najvišji stopnji. Leta 1968 je odšel s svojo ženo Hannah na poročno potovanje v Himalajo. Takrat sta oba pripadala hipijem v Kopenhagenu in sta imela za sabo že tudi nekaj dogodivščin z drogami. V iskanju višjih resnic sta v Himalaji spoznala budističnega učitelja. V Kathmanduju sta srečala Gyalva Karmapa, načelnika šole Karma-Kagy, ki predstavlja eno izmed štirih vodilnih smeri tibetanskega budizma. To srečanje je njegovo življenje popolnoma spremenilo.

Karmapa je tako kot Dalai Lama pobegnil v zatočišče pred Kitajci. Bival je v samostanu Rumtek v severnoindijski provinci Sikkim. Oba Danca, ki sta kmalu za tem končala z drogami, sta postala njegova prva zahodnjaška učenca. Tri leta sta neprekinjeno potovala po Nepal, Butanu in Sikkimu. Ole in Hannah sta se učila, da je duh svoboden, čist in neomejen, ljudje pa trpijo zato, ker ne poznajo njegove resnične narave. Neznanje, nevoščljivost, sovraštvo, poželenje, egoizem - večno menjajoča se igra, ki vedno znova proizvaja novo trpljenje. In spoznala sta, kaj počenjajo budisti, da prekinajo ta krog.

Buda je učil tri temeljne poti za osvoboditev duha. Najhitrejša in najučinkovitejša je diamantna pot, ki vodi do razsvetljenja. Če v življenju, če človek pridno in vdano vadi. Ta pot, meni Karmapa, bi bila primerna za izobražence in hitrega življenjskega tempa navedene Evropejce in Američane. Leta 1972 je Oleja in njegovo ženo poslal na Zahod, da bi tam širila njegovo učenost dharma.

Začela sta v starem Kopenhagenu, kjer sta neko klet spremenila v pro-

stor za meditacijo. „Kmalu je tukaj postala izhodiščna točka nočnega življenja v mestu,“ se spominja Ole Nydahl. Tudi krog prijateljev se je večal; najprej stari prijatelji iz hipijevskih časov, pozneje radovedneži vseh družbenih slojev in poklicev. Z veliko improvizacije in z malo denarja sta v naslednjih letih po Evropi ustanovila celo mrežo takšnih centrov.

Nydahlovo ni napisano na nobenih vratih, vendar je dosegljiv po vsem svetu. Zgodí se, da Hannah kliče iz San Franciska, medtem ko Ole v Gut Wienebuettlu razlaga o enotnosti prostora in časa. Ustanovil je že čez sto centrov od Kopenhagena do Korinta, od Bogote do Vladivostoka; petdeset samo v Nemčiji, Avstriji in Švici.

Njegova je bila zamisel, da bi ljudem v Sovjetski zvezi govoril o svobodi duha. S Hannah, dvema nahrbtnikoma in šotorom je 1989 prvikrat odpotoval v Rusijo. Prijatelji so mu pomagali organizirati shode. Srečevali so se v majhnih, a zmeraj prenapolnjenih stanovanjih v Moskvi in Leningu. Sicer je v jugovzhodni Rusiji obstajala močna, več stoletij trajajoča budistična tradicija, vendar je od nje komaj kaj ostalo. Stalin je budiste preganjal in mnogi menihi in učitelji iz centralne Azije in Mogolije so v tridesetih letih končali v delovnih taboriščih.

Junija 1992 je Nydahl že četrtoč potoval v Rusijo. Saša in Tolek, njegova prijatelja iz Petrograda, sta pri ruski državni železnici najela vlak za turnejo po deželi. Sto učencev z Zahoda in štirideset Rusov je Nydahla spremljalo na vožnji skozi razpadajočo ru-

sko državo. Na stotine jih je prisostvovalo predavanjem v Kijevu, Moskvu in Volgogradu in v sibirskem Irkutsku, kamor je skupina pripotovala z letalom.

Vzhod so plodna tla za sekte in tiste, ki iščejo dobiček. Nydahl poslušalcem pogosto razlaga, da nima ničesar skupnega z mnogimi odrešeniki, ki tačas potujejo po Rusiji. „Mi nismo sekta. Budizem je v svoji današnji obliki obstojal, še predno je kdo lahko govoril o Jezusu, Mohamedu ali celo New Age,“ je povedal.

Kdor izbere diamantno pot, potrebuje disciplino. Ngondro so pripravljale vaje, ki naj očistijo duha in pospešijo vdanost svoji resnični naravi - razsvetlitvi. Meditacija o Karmapi in lastnem učitelju, simbolična žrtvovanja in končno priklanjanje - 111 111 po tibetanski tradiciji - služijo istemu namenu. S potrpljenjem lahko napravimo v enem samem popoldnevu nekaj sto priklonov, četudi včasih boljijo sklepi: iz stoječega položaja na kolena, potem s telesom in naprej iztegnjenimi rokami ravno na tla.

Na trati za hišo sedi Ole Nydahl in odgovarja na pisma z vsega sveta in na vprašanja svojih učencev. Prihajajo k njemu in iščejo njegovo bližino. Objame jih in jih blagoslovi in se potrpežljivo loti vsakega problema posebej. Gre za ljubezen in poklic, smrt in bolezen, včasih za dvome v nauk.

Njegov program ga je lani kar trikrat popeljal okoli zemlje. To je častihlepno podjetje. Nydahl hoče Budino filozofijo prenesti na televizijo in v porabniški svet, medtem ko pri Tibetancih vse bolj tone v pozabo.

„Opustiti moramo, kar je zastarelo in učiti takšen budizem, ki ga ljudje tudi razumejo.“

Pred 1200 leti je tibetanski guru Rinpotše napovedal: „Ko se bo ognjeni osel vozil na kolesih in bo železniški ptič povsod letel, bo tibetansko ljudstvo raztreseno po vsem svetu in moj nauk bo prišel v deželo belcev.“

In že smo tako daleč.

ZEIT MAGAZIN

Kathmandu

Mesto na robu sanj

Zadnje dni novembra sva s prijateljem Tomijem Kadilnikom odšla v Nepal, natančneje v Kathmandu. Razlogov, ali bolje izgovorov za to potovanje je bilo več. Toda, so sploh važni? Človek pravzaprav potuje, odkar ve zase, izmišljujoč si takšne ali drugačne razloge in izgovore. Tudi midva sva jih imela kar nekaj na zalogi, počasi sva jim začejala celo verjeti, vendar je njihova prosodnost naraščala prenosorazmerno z miljami, ki so ostajale za nama ...

Spet krađeva bogu čas, kot veva in znava, občudujeva bogato založene brezcarinske trgovine v tranzitu letališča, greva na sendviče, pivo in colacolo, hodiva težit in postavljat neumna vprašanja k okencu Royal Nepal Airlinesa, kadiva, bluziva ... Ko na posled le napovejo najin polet v Kathmandu, sva že tako nestrpna in zmešana, da Tomi nekje pozabi pullover. Najbrž je nanj čustveno navezan, ker ga odhiti iskat tik pred poletom, čeprav je pullover star, obrabljen in grd kot smrtni greh. Hvala Bogu, da ga ne najde in malce potrtr se le vkrci. Let v Kathmandu je najboljši doslej, hrana je več kot odlična, ozračje povsem mirno, stewardese v sarrijih pa vlijudne, ponosne in ustrežljive. Nepalke pač.

Pristanemo malo pred deseto zvečer

Avtor z nudistično nuno

foto Tomi Kadilnik

po lokalnem času. Počutim se, kot bi se po dolgem času vrnil domov. Že ozračje, scena, ljudje, vse vibrira povsem drugače, v zraku je nekakšna norost: obe polovici mojega shizofrenega jaza, ki v Evropi neusmiljeno lovita druga drugo, se nadvse mehko in nežno, brez napa in ne vem kakšnih miselnih in emocionalnih konstruktov zlijeta v eno samo strukturo. Skoraj vidim svojo lastno auro, čutim mir, bližino Boga. Za popizdit. Takoj greva s Tomijem v akcijo: zur se začnema. Treba je najti prevoz v mesto, poceni prenočišče ... Spet sem v elementu, mojo norost najbrž opazijo številni taksisti, ki naju obstopijo, se režijo in nama ponujajo prevoz in prenočišče. Ker nisem tu prvič, seveda poznam prave cene in se jim veselo režim nazaj, zabavamo se na žive in mrtve; nazadnje se grem z najbolj odštekanim od njih staviti za zastoj prevoz v mesto, da bom jaz, Njegov veličanstvo Danijel Bedrač, našel v Thamelu, to se pravi v samem srcu Kathmanduja, prenočišče za pičle štiri dolarje po osebi za eno noč, da bom

imel toplo vodo in v sobi telefon. Tip taksist pa trdi, da je običajna cena za tovrstno ugodje vsaj deset dolarjev in sprejme stavo misleč, da sem zelenec in da blefiram. Ko naju pripele v Thorong Peak Guest House, kjer sem spal, ko sem bil pred tremi meseci tam, ne more verjeti svojim očem: z receptorjem, ki me takoj spozna, si seževa v roke, izmenjava običajne vljudnosti in potrebne informacije, cena pa je seveda takšna, kot sem trdil že na letališču. Taksist besni, a „šta je - tu je“. Vsekakor mu s Tomijem dava dva dolarja, kar je solidna vsota za prevoz z letališča Thamel. Bes na njegovem obrazu se sprevrže v pohlevnost in hvaležnost, midva pa še malo debatirava z osebjem hotela, nato pa se spraviva spat. Dobiva pa sobo z zakonsko posteljo pa še precej ozka je. Sicer se imava s Tomijem rada, oba sva lepo grajena in privlačna, pa vendar čutiva, da ne bi slo, neka meja pri teh stvareh obstaja, zato se odločim, da bom spal na tleh. Za vsak slučaj; noč ima vendarle svojo moč.

(Se nadaljuje)

Danijel Bedrač

NOVA DIMENZIJA V PROFESIONALNEM RAČUNALNIŠTVU

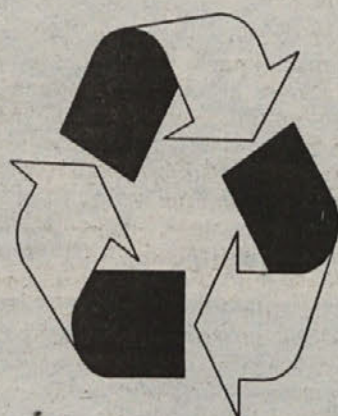
VEDA

AREAL

VEDA

AREAL

VEDA

NOV TRDI 2,5" DISK

ZA STARE IN VSE
NOVE TIPE
RAČUNALNIKOV

◆ Zanesljiv in izmenljiv trdi disk

Visoka tehnologija našega ameriškega partnerja ter naše znanje in izkušnje, dajejo kontrolirano varnost vašim računalniškim podatkom.

Trdi diski so najbolj drag in kritičen element vsakega računalnika. V kolikor se pokvari ali pa je dostopen nepoklicanemu uporabniku, lahko nastane na uporabnikovih podatkih, spravljanih v takšnem disku nepopravljiva škoda, oz. ti podatki lahko pridejo v neprave roke. Do okvare pride v večini slučajev zaradi kratke življenjske dobe večine starejših in tudi novejših diskov. V zadnjem času pa so te okvare še zlasti pogoste na prenosnih računalnikih, ki se močno uveljavljajo, saj so le ti izpostavljeni stalnim tresljajem in sunkom, kar je lahko fatalno za vgrajeni disk in v njem spravljene podatke.

Podjetje VEDA je na sejmu CEBIT 92 v HANOVURU, predstavila rešitev, ki močno zmanjšuje zgornjo problematiko. Gre za vgradnjo izmenljivega trdega diska, ki zdrži dokaj hude mehanske obremenitve in ki ima veliko kapaciteto, dolgo življenjsko dobo ter zelo malo porabo (le 1.5 W). Ker je disk lahko tudi izmenljiv je tudi v varnostnem pogledu izredna pridobitev, saj ga uporabnik po prenehanju dela z računalnikom enostavno potegne iz računalnika ter ga spravi v trezor.

Opisane lastnosti in prezentacija te rešitve, na CEBITU je botrovala temu, da se je med drugimi za tak računalnik odločila tudi nemška finančna policija.

Podjetje VEDA iz Ljubljane vabi vse, ki jim je varnost podatkov najpomembnejša, kakor tudi proizvajalce računalniških sistemov, na demonstracijo. Zaradi lažjega planiranja terminov, VEDA prosi, da eventualni obisk najavite po telefonu oz. po FAKSU.

◆ Komercialno zanimivo

Nov izdelek je zanimiv za končnega uporabnika, ki mu stari trdi diski grenijo življenje, kakor tudi za proizvajalca novih sistemov.

Trdi diski so tudi najdražja komponenta vsakega računalnika. Z rešitvijo, ki vam jo ponujata tako ameriški AREAL kot slovenska VEDA, ki se dogovarja za postavitev tovarne teh diskov v Sloveniji za celotno evropsko tržišče, se cena tega novega tehnološkega čudeža bistveno ne razlikuje od cene po kapaciteti podobnih diskov. To je še zlasti pomemben faktor, saj je ta disk primeren tudi za zamenjavo v starih računalnikih, ki jim z obstoječimi diski poteka življenjska doba. Novi izmenljivi disk, ima tudi to prednost, da jih je lahko več na enem sistemu. To pomeni večji izkoristek enega računalniškega sistema in s tem znižanje stroškov nabave večih sistemov. Vsak uporabnik je odgovoren le za svoj disk, in ni več izgovorov, da je nekdo tretji uničil podatke.

IDEALNO ZA:

- BANKE
- PODJETJA
- TRGOVINO
- ZDRAVSTVO
- POLICIJO
- VOJSKO in

za vse tiste, ki so jim podatki več vredni od najboljšega računalnika.

TEHNIČNI PODATKI ZA 2,5" TRDI DISK:

- 1 60, 80, in 120 MB, dobava takoj
- 2 180, 240 in 300 MB, konec 1992
- 3 Povprečni pristopni čas pod 19ms
- 4 Odpornost na udarce do 130 G !!!
- 5 Disk je lahko izmenljiv ali stalen, vmesnik je AT-BUS, dolga življenjska doba je povečana tudi zaradi nizkih obratov diska in je nad 100.000h

INFORMACIJE:

VEDA d.o.o. Ljubljana
Brnčičeva ul. 31/I
Obvoznica za Maribor, prvi semafor
pred Črnučami desno,
(v stavbi UNIS TOS)

Tel. : 061 374 740
FAX: 061 374 063

Mladi podjetniki vstopili v igro s kapitalom

Njih bo svet

